

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 595 P

Poznań, piątek dnia 29 grudnia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 28 grudnia.

Konstituowanie się nowych rad miejskich

W pierwszych dniach stycznia nowego roku będą zwołane w nowym składzie rady miejskie, wybrane na okres 5-letni, i już na samym wstępie będą musiały załatwić cały szereg najważniejszych prac. Śmiało rzec można, że miesiąc styczeń będzie najbardziej decydującym okresem dla całej działalności nowych rad miejskich.

Przedewszystkiem bowiem muszą rady wybrać nowy kolegjalny zarząd miejski (magistrat). Dobór odpowiednich osób do tego zarządu jest tem ważniejszy, że według nowego ustroju decyzje w niektórych bardzo zasadniczych sprawach przeszły z rady miejskiej na magistrat, jak np. ustalanie wszelkich opłat zakładów i przedsiębiorstw miejskich i opłat administracyjnych, wydzierżawianie nieruchomości i zakładów, przyjmowanie ofert i t. d. Ponadto, jak dawniej, należy do magistratu ustalanie projektów wszystkich uchwał rady miejskiej, a więc i budżetu, wszelkich statutów i regulaminów, a także planu wykonania budżetu. Wreszcie pozostaje w województwach zachodnich dotychczasowe postanowienie prawne, że uchwały rady miejskiej wymagają zgody magistratu.

W miastach, gdzie nie upłynęła jeszcze kadencja zawodowych burmistrzów (prezydentów) oraz płatnych członków magistratu, wybranych według dawnego ustroju na lat 12, pozostają oni na swoim stanowisku aż do upływu tej kadencji. Płatni ci członkowie powiększają w ten sposób — jakby poza etatem — liczbę członków magistratu, ustaloną nową ustawą, według której magistrat składa się z „przełożonego gminy“, jego zastępcy, oraz, stosownie do wielkości miasta, pewnej liczby ławników (niepłatnych).

Nowych tych ławników, którzy nie są odtąd zatwierdzani przez władzę nadzorczą, rada miejska musi wybrać zaraz po ukonstytuowaniu się. Wybór ławników, jak i przełożonych gminy i ich zastępców odbywa się na podstawie regulaminu wyborczego, który właśnie dopiero został ogłoszony (Dz. Ustaw nr. 100 poz. 770). Wybór ławników jest stosunkowy i tajny.

Tam, gdzie niema zawodowego wiceburmistrza, musi też rada go wybrać. Wybór ten następuje większością ustawowej liczby radnych. Wybory te zarządza władza nadzorczą. Dla kandydata ustawa nie przepisuje specjalnych kwalifikacji, lecz podlega on zatwierdzeniu starosty.

Następnie musi rada miejska wybrać komisje dla rozmaitych spraw i to według postanowień nowej ustawy. Komisje te winne były działać według nowej ustawy już od lipca br., ale gdziekolwiek wszystko jeszcze było po dawnemu. W szczególności komisje rewizyjne, najważniejsze ze względu na kontrolę całej gospodarki miejskiej, w mniejszych miastach nie wszędzie

Francja a sprawa rozbrojenia

„Pragniemy dążyć do zorganizowania ogólnego bezpieczeństwa na drodze redukcji zbrojeń i w ramach Ligi Narodów“, oświadczył premier Chautemps — Zakłopotanie prasy niemieckiej

Paryż. (PAT.) Na wczorajszym popołudniowym posiedzeniu rady ministrów minister spraw zagranicznych Paul-Boncour wygłosił exposé, dotyczące informacyj, zebranych w sprawie rozbrojenia. Min. Paul-Boncour przedstawił w zarysach instrukcję, jaką zamierza posłać ambasadorowi Francji w Berlinie. Rada ministrów instrukcję tę zaaprobowała.

Po posiedzeniu rady ministrów premier Chautemps złożył następujące oświadczenie wobec przedstawicieli prasy:

Należy zrozumieć, że rząd musi zachować pewną rezerwę, ponieważ byłoby sprzeczne z obowiązującymi wytycznymi ogłoszenie dokumentów dyplomatycznych przed zakomunikowaniem ich rządowi państw, dla których są przeznaczone. Mogę wam powiedzieć jedynie, że Francja zgadzając się chętnie na prowadzenie rozmów ze wszystkimi zainteresowanymi państwami, co zresztą było przewidziane przez prezydium konferencji rozbrojeniowej, pragnie dążyć do zorganizowania ogólnego bezpieczeństwa na drodze redukcji zbrojeń i w ramach Ligi Narodów. Francja jest zresztą gotowa, jak i była gotowa, wystąpić pod tym względem z pozytywnymi propozycjami, które stwierdza podczas rozmów jej szczerą wolę pokoju.

Berlin. (PAT.) Cała prasa omawia wyniki wczorajszej konferencji ministrów w Paryżu, zaznaczając, że gabinet francuski nie zeszedł z linii wskazanej przez uchwałę ministrów obrony narodowej, postanawiającej prowadzić rokowania z Berlinem na drodze dyplomatycznej. Zdaniem dzienników niemieckich w międzyczasie Francja robi wysiłki, aby zmobilizować sojuszników do poparcia swego stanowiska.

Losy konferencji rozbrojeniowej — Stanowisko Ameryki

Paryż. (PAT.) Plan uzbrojenia Niemiec i rozbrojenia lub ograniczenia zbrojeń Francji, pisze Pertinax w „ECHO de Paris“, przedstawiony ambasadorowi francuskiemu przez Hitlera, został uznany za nienadający się do przyjęcia przez ministrów obrony narodowej.

Pertinax zwraca uwagę, że data zwołania konferencji rozbrojeniowej nie jest bynajmniej ustalona na 21 stycznia. Przewodniczący konferencji Henderson przyznał upoważnienie ustalenia daty w chwili, gdy będzie przeświadczony, iż obustronne rozmowy zalecane przez prezydium konferencji postąpiły tak daleko naprzód, że mogą dawać gwarancje osiągnięcia pewnych pozytywnych rezultatów. Jest jednak zupełnie widoczne, że po-

między dwoma najważniejszymi państwami, stanowiącymi ośrodek debat, między Francją a Niemcami nie zdolano osiągnąć porozumienia. Możliwe jest więc, że Henderson skorzysta z posiedzenia Rady Ligi Narodów w dniu 15 stycznia, aby ogłosić raz, jeszcze rezygnację ze swego stanowiska.

„Berl. Tagebl.“ tłumaczy, że Niemcy dość często już wyrażały się za rozbrojeniem. Jeśli obecnie narzuca się im przepisy, jak mają kształtować swą organizację wojskową, to zapytać muszą, co właściwie Francja daje na rzecz rozbrojenia.

Pertinax przytacza w dalszym ciągu artykuł Allena W. Dullesa, jednego z głównych współpracowników Normana Davisa, który w styczniowym numerze „Foreign Affairs“ wypowiedział przekonanie, że o ile państwa europejskie nie zdołają dojść do porozumienia między sobą w sprawie rozbrojenia i o ile nie znajdą formuły współpracy z Niemcami, to Stanom Zjednoczonym nie pozostanie nic innego, jak usunąć się od współpracy. Francja — kończy Pertinax — powinna zwrócić uwagę Rady Ligi na zbrojenia Niemiec, których dokonano i dokonywa się wbrew postanowieniom traktatu wersalskiego.

Opanowany paraliż

Warszawa. (Tel. wł.) Dzięki troskliwej opiece lekarskiej gen. Jądzińskiego, który był swego czasu więziony po wypadkach majowych w Wilnie i który w czasie tragicznej rozprawy sądowej uległ częściowemu paraliżowi i utracił mowę, obecnie odzyskał w tych dniach zdolność mówienia. Ma on jeszcze sparaliżowane ręce i nogi, jednakże lekarze żywią nadzieję, że choroba całkowicie ustąpi. (w)

Śmierć pod kołami pociągu

Warszawa. (Tel. wł.) Dział rano pociąg pospieszny, idący do Warszawy, rozszarpał w Otwocku 20-letnią kobietę, ciągnąc szczątki zwłok na przestrzemi kilkadziesiątu metrów. (w)

Mrozy w Ameryce

Nowy Jork. (Tel. wł.) W północnych Stanach Zjednoczonych utrzymuje się od szeregów dni silna fala mrozów, która miejscami dochodzi do 44 stopni. W niektórych stanach spadł wczoraj obfity śnieg. Wskutek silnego mrozu i śnieżyce komunikacja uległa znacznym przerwom. Kilkanaście osób poniosło śmierć.

Wobec wojny gazowej

Gdańsk. (PAT.) W Nowym Porcie rozpoczęto budowę obszernych podziemnych schronów przeciwgazowych, prowadzących do miejscowości Saspe. Roboty, prowadzone w tempie przyspieszonym, wykonywane są przez nar.-soc. służbę pracy. Jak słychać niebawem ma być rozpoczęta budowa schronów przeciwgazowych i w innych miejscowościach.

funkcjonowały celowo, a nawet skład ich nieraz nie odpowiadają ustawie.

Regulamin komisji rewizyjnej rady muszą natychmiast uchwalić; podlega on zatwierdzeniu. Nowy zarząd miejski także powoła komisje dla poszczególnych działów gospodarki miejskiej, złożone tak z członków magistratu, jak rady miejskiej (dawnie deputacje miejskie). Nowa ustawa dozwala powoływać do tych wszystkich komisji także osoby z poza magistratu i rady miejskiej. Nawet przewodniczącym komisji rewizyjnej (do której nie mogą należeć członkowie magistratu) można wybrać osobę z poza grona rady miejskiej i powoływać na koszt miasta specjalnych rzeczoznawców. Wszystkim komisjom, z wyjątkiem rewizyjnej, przewodniczy burmistrz lub wyznaczony przez niego członek zarządu.

A wreszcie nowe rady miejskie muszą uchwalić budżet miejski na okres od 1 kwietnia 1934 do 1 kwietnia 1935, według obowiązujących postanowień najpóźniej do końca stycznia 1934. Pod tym względem zachodzi — wobec rozpoczęcia się nowej kadencji rad miejskich dopiero od 1 stycznia 1934, ogromna trudność, która domaga się na przyszłość zmiany terminów, a obecnie przynajmniej wyjątkowego przedłużenia terminu uchwalenia budżetu na rok przyszły.

Należyte rozpatrzenie bowiem w ciągu trzech tygodni budżetu całej gospodarki miejskiej przez nowe rady miejskie, złożone w większości z nowych zupełnie członków, nieobeznanych zatem z tą gospodarką, z trudem da się pomyśleć. W każdym razie nowe rady będą musiały bez żadnej zwłoki przystąpić do rozpatrywania

projektu budżetu i w tym celu zaraz na posiedzeniu konstytucyjnym wybrać komisję budżetowo-finansową.

Trzeba także uchwalić jak najprędzej regulamin rady miejskiej według nowych zasad (a także i regulamin magistratu).

Z nowego ustroju miejskiego, zmieniającego dotychczasową kompetencję organów „ustrojowych“, wynika też duża zmiana w pojęciu odpowiedzialności za gospodarkę miejską. Punkt ciężkości odpowiedzialności przesunął się bardzo znacznie w kierunku samego przełożonego gminy, który obecnie nie tylko jest wyłącznym wykonawcą uchwał rady miejskiej i zarządu, ale także w wielu sprawach bez ich współpracy rozstrzyga samodzielnie w wielu ważnych sprawach, żeby wskazać tylko na mianowanie wszystkich urzędników i wykonywanie budżetu.

Następnie — jak wyżej już wspomniano — dużo decyzji przeszło z rady miejskiej na magistrat. To też rady miejskie poza budżetem oraz uchwałami w najważniejszych sprawach, wyraźnie w ustawie wyliczonych, z których przeważna część podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej, odpowiadać będą głównie za wybór ławników i dobór osób do komisji.

Odnosić się to będzie szczególnie do komisji rewizyjnej, przez którą rada miejska odpowiadać będzie za prawidłowość wszystkich wydatków i dochodów, co wobec dzisiejszego bardzo poważnego stanu finansów miejskich jest rzeczą szczególnie ważną.

A zatem bardzo liczne i ważne zadania czekają nowe rady miejskie na samym początku ich kadencji.

„Niemcy wielką fabryką amunicji“

Rewelacje socjalistycznego „Arbeiter Zeitung“ o zakrojonych na bardzo szeroką skalę zbrojeniach Rzeszy i przygotowaniach do wojny

Wiedeń. (PAT.) Pod tytułem „Niemcy wielką fabryką amunicji“ zamieszcza „Arbeiter Zig.“ artykuł (krótkie streszczenie podawaliśmy rano), w którym wywodzi, że wbrew zaprzeczeniom szefa sztabu, S. A. Ernesta Röhma, mają oddziały S. A. charakter wybitnie wojskowy. Dowodem tego jest m. in. fakt, że te oddziały otrzymały nowe uniformy, których barwa przystosowana jest do służby w rowach strzeleckich. Organizacją wybitnie wojskową jest również t. zw. „Freiwilliger Arbeitsdienst“.

Po cichu odbywa się w Niemczech wyszkolenie wielkiej milionowej armii. Rozumie się samo przez się, że armia ta jest również odpowiednio uzbrojona.

W Kilonji w tych dniach załadowano ciężkie tanki do Prus Wschodnich, przeznaczone do uzbrojenia Reichswehry, której liczbą, szczególnie w Prusach Wschodnich przekracza znaczną normę, przewidzianą w traktacie pokojowym. Oddziały, znajdujące się tam wzmocniono prawie o 50 procent zarówno co do stanu żołnierzy, jak i oficerów. Nie utworzono nowych oddziałów, lecz wzmocniono już istniejące. Dzieje się to przedewszystkiem na wschodzie dla uniknięcia dochodzeń.

Reichswehra, która nie powinna przekroczyć liczby 100 000 żołnierzy, z końcem listopada miała około 165 000 żołnierzy. Jej wzrost postępuje w szybkim tempie, a Hitler, który zażądał przyznania Niemcom 300 000 żołnierzy, wkrótce osiągnie tę liczbę bez pozwolenia.

Niemcy zaopatrują się również gorączkowo w materiał wojenny. Oto np. u Borsiga wykonano w listopadzie 50 ciężkich karabinów maszynowych, ustawiono nowe maszyny, specjalne, dla ich wyrobu, a w starej, unieruchomionej hali samolotów budowana jest obecnie tokarnia do amunicji. Stawia się też nowe hale szczególnie dla wyrobu armat. Oprócz Borsiga fabrykują gorączkowo amunicję przedsiębiorstwa „Rhein-Metall“. Podobnie, jak w Berlinie dzieje się w Essen, Augsburgu i Düsseldorfie. Całe Niemcy zamienione są w jedną wielką fabrykę amunicji.

Specjalną uwagę zwraca się na broń powietrzną. W okolicy Berlina firma „Gossen Reinickendorf“ wznosi 25 hangarów samolotowych. W Hamburgu kolonisci musieli opuścić swój grunt, ponieważ Reichswehra buduje lotniska. W jej obozie ćwiczebnym w Me-

klemburgu stoją rzekomo niewinne, nadające się do lotów pocztowych i komunikacyjnych dwupłatowce, które są pierwszorzędnymi aparatami bombowymi.

W Kilonji i Wilhelmshaven buduje się dwa krążowniki o pojemności 6 000 tonn. Jeden z nich jest jeszcze objęty traktatem pokojowym — drugi stanowi naruszenie tego traktatu.

Echa straszliwej katastrofy

Ataki prasy paryskiej na zarząd wschodnich kolei Francji za jego karygodną lekkomyślność, niedbalstwo i ukrywanie tragicznego wypadku — Nowa katastrofa

Paryż. (Tel. wł.) Tragiczne skutki strasznej katastrofy kolejowej pod Lagny odbiły się głośnie echem w całym świecie. Prasa francuska ze swej strony bardzo gwałtownie atakuje zarząd dyrekcji wschodnich kolei, zaznaczając, że główną winę ponosi wspomniany zarząd i jego najbliżsi współpracownicy.

„L'O u v r e“ stwierdza, że zwolnienie z aresztu kierownika parowozu i palacza nastąpiło właśnie z tych względów. Stwierdzono, że nie ponoszą one żadnej odpowiedzialności za katastrofę. Silna mgła uniemożliwiła orientowanie się nawet z odległości dwóch metrów; w takich warunkach nie było wogóle mowy o zatrzymaniu jadącego w pełnym tempie pociągu.

Dyrekcja kolei popełniła zasadniczy błąd, lekceważąc wspomnianą mgłę i w przeciwieństwie do innych dyrekcji puściła szereg dodatkowych pociągów, które zdały albo tuż przed innymi przewidzianymi w rozkładzie lub bezpośrednio niemał po nich. Dyrekcje innych departamentów, np. północnego, zmniejszyły nawet liczbę pociągów ze względu bezpieczeństwa.

Ponadto stwierdzono również niedopatrzności w doborze materiału kolejowego i w przestrzeganiu punktualności wyjazdów oraz przyjazdów pociągów. Okazało się też, że lokomotywy nie były utrzymane w należytym stanie, a niektóre rury wskutek fatalnego uszczelnienia lub pepsucia wciąż zamarały, powodując liczne opóźnienia pociągów na stacjach.

Powszechne oburzenie wywołało co najmniej zdumiewające zachowanie się odpowiedzialnych władz kolejowych, które rozmyślnie nie spieszyły się z powiadomieniem odnośnych władz bezpieczeństwa o fakcie katastrofy. Np. prefekt policji paryskiej stwierdza, że dowiedział się on o katastrofie, która wydarzyła się wieczorem tuż po godz. 20, dopiero o godz. 23. Ludność natomiast poinformowano zaledwie około północy. Dalej władze kolejowe

nie zażądały potrzebnej natychmiastowej pomocy, polegając na własnych siłach. Dopiero około północy policja dowiedziała się o właściwych rozmiarach katastrofy.

Paryż. (Tel. wł.) Jeszcze nie przebrzmiały echa strasznej katastrofy kolejowej pod Lagny, a już donoszą o innej, na szczęście o znacznie mniej tragicznych skutkach. Jednak i tym razem były ofiary w ludziach.

Zdążający na linii Vannes—Paryż pociąg osobowy wpadł w środek na pracowników torowych, zabijając trzech na miejscu. Kilku dalszych jest ciężko rannych.

Samobójstwo starca

Warszawa. (Tel. wł.) Na klamce powiesił się 71-letni Johann Jerke.

Przemysłnik zaczadził się

Warszawa. (Tel. wł.) Popełnił tutaj samobójstwo kupiec Adolf Montag, zaczadzając się gazem świetlnym.

Jak się okazuje, powodem samobójstwa Montagiego było oskarżenie go o fałszerstwo i przemyt. Montag był współwłaścicielem domu eksportowego pod firmą „Lamon“. Gdy władze śledcze wykryły wielką afery przemysłniczą, którą uprawiało kilka firm ekspedycyjnych przy pomocy fałszowania pozwoleń na przywóz, ujawniono, że i firma „Lamon“ sprowadzała z zagranicy towary na podstawie fałszywych pozwoleń przywozowych.

W związku z ujawnieniem tej afery aresztowano współnika Montagiego, Mieczysława (!) Landaua, którego następnie zwolniono. Ostatnio jednak wobec wykrycia nowych okoliczności, pana Mieczysława (!) znowu aresztowano i osadzono w więzieniu. Na tle tej właśnie sprawy Montag Adolf popełnił samobójstwo.

Tragiczny zgon kapłana

Rzym. (Tel. wł.) Jak donoszą z miasteczka Fabri (pod Spoleto) zmarł tam podczas odprawiania mszy św. ks. Stanisław Bonin. W niedzielę rano udał się ks. Bonin na skraj miasteczka, gdzie odprawił cichą mszę św. w kościółku Madonna Scoperta. Po ukończeniu mszy św. wrócił do swego kościoła parafialnego, gdzie przystąpił do ołtarza, aby odprawić drugą mszę św. dla swych parafjan.

Podczas tej mszy św. zasłabł nagle, to też zaraz po skończeniu nabożeństwa udał się do swego mieszkania.

Wezwany lekarz nie zdołał już kapłana uratować.

Jak się potem okazało, nieznanymi sprawcy nasypali truciznę do ampułek z winem, co stało się przyczyną zgonu dzielnego kapłana.

Podatek od wódki

Waszyngton. (Tel. wł.) Komisja finansowa kongresu zatwierdziła projekt rządu, dotyczący opodatkowania alkoholu.

W myśl projektu podatek od balonu whisky będzie wynosił 2 dolary, a od beczki piwa 5 dolarów. Wpływy z tego źródła są obliczane na 400 milionów dolarów rocznie.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.67 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.64 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.80 zł, gotówką 210.85 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.89 do 173.15 zł, gotówką 172.55 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28. 12. 1933 r.

Pierwsza poświęteczna zebranie giełdowe miało tendencję spokojną

Z pożyczek państwowych zwyżkowała 5% poz. konwers., notując 52,50—52,30% w placeniu, zaś 4% premj. dol. obracano po 50.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K zwyżkowały również 4½% dolarowe listy zast. na 42—43.—% w placeniu (przy kursie dolara 5.69½), natomiast 4% listy zast. konwert. obracano po 33,50%; w końcu ofiarowano 4½% złotych listy zast. po 39½—40.—%

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 8150 Na dzisiejszym zebraniu giełdowym notowano po raz pierwszy akcje „Hotel Bristol“ w Warszawie po 500.— zł, w placeniu za sztukę nom. zł. 1250.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej

Papierzy procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% poz. konwersyjna 52,50—52,30% P.
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,69½ 42—43% P
4% listy zastaw. konw. osiempl. P. Z. K. 38½% +

(Kurs w złotych)
4% poz. premj. dol., serja III 50.— +
4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 39½—40.— O

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 8150 P

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Hotel Bristol w Warszawie 500.— P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 28. 12. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 718 g/l, 2. pszenica 749 g/l, 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne
Żyto 675 tonn par. Poznań 14,75
Żyto 15 tonn par. Poznań 14,60

Ceny orientacyjne
Żyto 14,50—14,75

Usposobienie spokojne.
Pszenica 17,50—18,00

Usposobienie spokojne.
Jęczmień browarowy 14,75—15,50

Usposobienie spokojne.
Jęczmień 695—705 g/l 13,75—14,00

Usposobienie spokojne.
Jęczmień 675—685 g/l 13,25—13,50

Usposobienie spokojne.
Owies 12,75—13,00

Usposobienie spokojne.
Mąka żytnia 65% w/w 20,75—21,00

Usposobienie spokojne.
Mąka pszenna 65% w/w 29,50—31,50

Usposobienie spokojne.
Otręby żytnie 9,75—10,25

Otręby pszenne 9,75—10,25

Otręby pszenne (grube) 10,75—11,25

Rzepak zimowy 43,00—44,00

Gorzyczka 33,00—35,00

Wyka latowa 14,00—15,00

Peluszka 14,00—15,00

Groch Viktoria 22,00—25,00

Groch Folgera 21,00—23,00

Seradela 13,50—15,50

Koniczyna czerwona 170,00—210,00

Koniczyna biała 80,00—110,00

Koniczyna żółta odłuszczona 90,00—110,00

Makuch lniany 19,00—20,00

Makuch rzepakowy 16,50—17,00

Makuch słonecznikowy 13,00—20,00

Srut Soja 23,00—23,50

Mak niebieski 49,00—54,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 510 tonn, jęczmienia 15 tonn, mąki żytniej 20 tonn, mąki ziemniaczanej 74,5 tonn, maku niebieskiego 2 tonny.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 28. 12. 1933 r.

Spędzono: wolów 28, buhajów 95, krów 197, świń 1695, cieląt 520, owiec 77, razem 2612 zwierząt.

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Cieleta:

Najprzedniejsze cieleta wytuczone 86—92

Tuczone cieleta 56—60

Dobrze odżywione 50—54

Miernie odżywione 42—48

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 88—92

Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 82—88

Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 74—80

Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi 63—70

Maciorzy i późne kastraty 73—86

Przebieg targu spokojny.

Targ przypadający na dzień 1 stycznia 1934 r. (poniedziałek) z powodu święta przekłada się na dzień 3 stycznia 1934 (środa).
Z powodu małych transakcji bydła nie notowano.

Żydzi obrabowali Mojżesza z Ameryki

Sprytni złodzieje zabrali kufer i znikli bez śladu

Warszawa. (Tel. wł.) Do Warszawy przybył za interesami z Rosji sowieckiej obywatel amerykański Mojżesz Arbeiter. Zwrócił się on na dworcu do żydowskiego dorożkarza, aby go zawiózł do hotelu Brytania przy ulicy Nowolipie 18. Dorożkarz, aby policzyć taniej za przejazd, wziął do dorożki jakiegoś starszego Żyda i młodą Żydówkę. Gdy przyjechano na miejsce, para żydowska wzięła rzeczy Arbeitera, przedstawivszy się jako portjerzy ho-

telu.

Arbeiter po opłaceniu dorożkarza wszedł do bramy, ale wtedy spostrzegł, że w tym domu nie ma ani hotelu ani rzekomych portjerów, a po wyjściu na ulicę nie zastał i dorożkarza. Podjął zaraz alarm, padł bowiem ofiarą złodziei sprytnych, którzy go zawieźli na ulicę, gdzie nie ma żadnego hotelu, Brytania bowiem mieści się nie na Nowolipiu, ale na Nowolipkach. (w)

Walka hitleryzmu z Kościołem

Ostry atak „Völkischer Beobachter“ na biskupów Austrii

Berlin. (PAT.) „Völkischer Beobachter“ ostro występuje przeciw biskupom katolickim w Austrii z powodu ogłoszenia w czasie świąt listu pasterskiego, potępiającego działalność nar. socj.

Dziennik widzi w liście próbę mieszania się do spraw wewnętrznych Niemiec i wyraża przekonanie, że stało się to w porozumieniu z rządem au-

strjackim.

Organ nar. socj. zauważa przytem, że akcja biskupów austriackich w zupełności uzasadnia zarządzenie kancлера Hitlera przeciw działalności politycznej kleru. Krok biskupów jest według dziennika sprzeczny z postanowieniami konkordatu, zawartego między Stolicą Apostolską a Rzeszą Niemiecką.

Rozwój korporatywizmu we Włoszech

(Od własnego korespondenta).

Rzym, 26 grudnia.

Dmowski jeden z pierwszych po wojnie wykazał w swoich książkach (które tak powszechnie wzbudziły zainteresowanie i do których zawsze chętnie się wraca), że wszystkie narody, jedne przed, drugie później, będą zmuszone przebudować swój ustrój gospodarczy i zastosować go do nowych wymagań czasów, o ile nie chcą ulec ekonomicznie, a więc i politycznie. Zmusza je do tego obok innych przyczyn, decentralizacja przemysłu, jaka dokonana jest w świecie na wielką skalę. Wszystkie państwa ucierniały bezpośrednio po wojnie i cierpią jeszcze z powodu anarchii produkcji. Italia faszystowska pierwsza zerwała się do walki z tem niebezpieczeństwem i stara się wyjść z chaosu przez udiscyplinowanie i skoncentrowanie sił wytwórczych w ustroju korporacyjnym i przetrzymać w ten sposób kryzys ogólnego załamania kapitalizmu i socjalizmu.

W opozycji do tego ustroju stają, jak wiadomo, hasła wolności i inicjatywy indywidualnej, które jednak według doktryny faszystowskiej muszą być poddane rewizji. Inicjatywa indywidualna jako genialna twórczyni nowych typów i nowych metod produkcji zasługuje na ochronę i na pieczołowite poparcie — ale częściej jeszcze staje się przyczyną bezładnego i bezużytecznego wytwarzania rzeczy już wytworzonych i zabójczej konkurencji między wytwórcami, a w takim razie, powinna być ujęta w karby.

Korporacja w swej istocie nie jest niżej innym, jak organem, normującym działalność ekonomiczną w interesie zbiorowym narodu pod kontrolą państwa, ale organem utworzonym bezpośrednio ze wszystkich czynników, które składają się na tę działalność ekonomiczną, t. j. z kapitału, techniki i pracy. Nie jest jednak i nie powinna być organem państwowym, prowadzącym do socjalizmu państwowego. Nie jest też oczywiście wznowieniem korporacji i cechów średniowiecznych, bo te były organizacją pracodawców, których interesów strzegły.

Ustrój korporacyjny faszystowski powstawał, jak wiadomo, stopniowo. Podstawą jego jest ustawa z 3 kwietnia 1926 r., która zawiera już zasady korporacji z funkcjami pojednawczymi w sporach pracobiorców z pracodawcami oraz ustawa z 20 marca 1930 r. o radzie korporacyjnej z funkcjami normującymi na polu ekonomicznym. Mussolini nazwał radę korporacyjną sztabem generalnym wszystkich gałęzi i dzwigni produkcji. Przez ustawę, uchwaloną 9 grudnia b. r., ustrój korporacyjny faszystowski wchodzi w końcowy okres tworzenia.

W 15 artykułach nowa ustawa normuje skład, organizację i funkcję korporacji, biorąc za punkt wyjścia „Kartę Pracy”, ustawę z 3 kwietnia 1926 r. i dekret królewski z 1 lipca 1926 r., które zarysowały linie prawne instytucji korporacyjnych, ale nie określiły zakresu ich działalności. Powyższe ustawy korporacyjne i syndykalistyczne przewidywały korporacje, istniał już najwyższy organ systemu korporacyjnego w postaci narodowej rady korporacyjnej, a poszczególne sekcje tej rady tworzyły ipso facto korporacje, ale nie było norm, dotyczących utworzenia poszczególnych korporacji fachowych, przedstawiających i mających czuwać nad interesami danych gałęzi i kategorii produkcji. Otóż prawo z dnia 9 grudnia b. r. wypełnia tę lukę i celem jego jest tworzenie poszczególnych korporacji fachowych.

Co do trudnej kwestji, t. j. czy korporacje mają tworzyć się według kategorii, t. j. działów wytwórczych, czy według produktów, ustawa z 9 grudnia nie jest pojęta w sposób sztywny, przeciwnie, jest ona dość elastyczna. Z reguły korporacje będą tworzone systemem poziomym, według kategorii, t. j. działów wytwórczych, ale mogą też powstawać systemem pionowym, według cykli wytwórczych, a wreszcie będzie mogło być zastosowane rozwiązanie pośrednie, t. j. że korporacje poszczególnych kategorii i branż będą się mogły łączyć w grupy dla danych kwestji, odnoszących się do różnych gałęzi działalności ekonomicznej, zachowując jednakże ten sam zakres działania i władzy, co korporacje jednostkowe.

Dary przedstawiciela rządu polskiego dla dzieci niemieckich

Serdeczne pismo posła polskiego w Berlinie do ministra i lidera hitlerowców Goebbelsa

Jak donoszą pisma niemieckie, poseł polski w Berlinie Lipski wręczył przed paru dniami kierownictwu państwowemu tak zwanej „Winterhilfe“ większą ilość zabawek i słodyczy dla dzieci niemieckich, wysyłając zarazem następujący list do ministra Rzeszy oraz jednego z liderów ruchu hitlerowskiego Goebbelsa:

„Wielce Szanowny Panie Ministrze!

„W obliczu zbliżających się świąt Bożego Narodzenia wspominam biedne dzieci, które z pewnością tęsknią do drzewka wigilijnego, symbolu radości i pozwalam sobie przesłać instytucji „Winterhilfe“, pozostającej pod protektoratem Jego Ekscelencji, pewną ilość darów.

„Niech mi wolno będzie wyzyskać tę sposobność, by wyrazić Panu, Wielce Szanowny Panie Ministrze Rzeszy, moje najlepsze i oddane uszanowanie oraz moje najlepsze życzenia świąteczne i noworoczne.

(—) J. Lipski.“

Minister Goebbels odpowiedział następującym listem:

„Wielce Szanowny Panie Ministrze!

„Jest mi bardzo serdeczną potrzebą, wyrazić Panu me najgorętsze podziękowanie za Pańskie słowa z dnia

20 grudnia i za doręczenie darów świątecznych dla „Winterhilfe“. Widzę w tem nie tylko gest, dobroczynny w tym roku tak politycznie niespokojnym, ale także akt serdecznego współdziałania w dzielnej walce narodu niemieckiego przeciw nędzy obecnej.

„Odważam się Waszej Ekscelencji z najlepszym poważaniem przyjąć życzenia świąteczne i noworoczne.

(—) Dr. Goebbels.“

Zarówno gest posła polskiego w Berlinie w postaci darów dla dzieci niemieckich sam w sobie, jak i towarzyszące mu pismo do ministra i lidera ruchu hitlerowskiego Goebbelsa jest tak wymowne że — nie wymaga żadnego już komentarza.

Uznanie hitlerowców dla projektu konstytucyjnego B. B.

Główny organ partji hitlerowskiej, „Völkischer Beobachter“ zamieszcza korespondencję z Warszawy, poświęconą projektowi konstytucyjnemu B. B. Pismo wyraża się o tym projekcie z dużym zadowoleniem i twierdzi, że na treść jego wielki wpływ wywarły idee Hitlera i ruchu hitlerowskiego.

Niemcy o powstaniu wielkopolskiem

Interesujący przyczynek do deklaracji „pokojoych“ kanclerza Hitlera

W „Berliner Boersen - Zeitung“ ukazał się artykuł niejakiego p. Waltera Hancka, zatytułowany „27 grudnia 1918. Strzały, wyznaczające historię świata“, a poświęcony piętnastej rocznicy powstania wielkopolskiego. Artykuł ten stanowi pewnego rodzaju rekord w perfidji i przekręcaniu faktów. Oto jak zaczyna p. Hanck swoje „historyczne“ wywody:

„Wraz z trzecim światem Bożego Narodzenia nadchodzi piętnasta rocznica dnia, w którym na placu Wilhelmowskim w Poznaniu padły strzały, co zapoczątkowały otwarte powstanie polskie w prowincji poznańskiej i zarazem ostatni akt dramatu niemieckiej marchji wschodniej, rozpoczętego nieszczęsnym obwołaniem Królestwa Polskiego w dniu 5 listopada 1916 roku. Strzały te w odniesieniu do przeszłości, były pokwitowaniem za pruską politykę pojednawczą (!) wobec Polaków w ostatnich latach przed wojną, politykę, która sprowadziła tylko wzmocnienie narodowo - polskich dążeń irredentystycznych. W odniesieniu do przyszłości strzały te przecięły i rozerwały „najlepsze tętnice Prus“, jak się wyraził Bismarck już jako poseł w sejmie pruskim w r. 1848.“

Zatem z łamów pisma berlińskiego dowiadujemy się dzisiaj, że takie fakty, jak ustawa o wyłączeniu ziemi polskiej, jak ustawa kagańcowa, jak forsowne kolonizowanie Wielkopolski i Pomorza przez przybyszów, sprowadzających z głębi Niemiec, — wszystko to było przejawem „pojednawczej“ wobec Polaków polityki rządu pruskiego. Trudno doprawdy o większą czelność i tupet, bo p. Hanck chyba sam nie wierzy w to, co pisze.

Idźmy jednak dalej. Autor artyku-

łu w dłuższych wywodach stara się następnie udowodnić, że do oderwania Poznańskiego od Niemiec przyczyniła się przedewszystkiem rewolta „marksistowska“, która wybuchła w Berlinie w dniu 9 listopada 1918 r., oraz niedoleństwo powołanych przez nią do życia władz pruskich, które szły na rękę zbrojącym się forsownie Polakom. Za głównego sprawcę odpadnięcia Poznańskiego od Rzeszy Niemieckiej uważa p. Hanck pacyfistę niemieckiego Helmuta v. Gerlacha, który z ramienia rządu socjalistycznego przebywał w Poznaniu z misją pacyfikacyjną. Według autora p. Gerlach przeszkodził obsadzeniu prowincji poznańskiej przez oddziały „Heimatschutzu“ i „Grenzschutzu“, które mogły przeszkodzić przygotowaniom do powstania polskiego. Tem samym — oświadcza p. Hanck — Helmut v. Gerlach stał się „grabarzem niemieckiej marchji wschodniej“ i zdrajca stanu.

„Ta niemiecka polityka wschodnia, zainicjowana przez p. v. Gerlacha — czytamy dalej w artykule — musiała z konieczności doprowadzić do strzałów w mieście Poznaniu. Strzały te wywołane zostały przez bodziec zewnętrzny, a mianowicie przez pojawienie się w Poznaniu Paderewskiego. Paderewski, który jako przedstawiciel Polaków w Ameryce naskutek swych stosunków osobistych z Wilsonem grał wybitną rolę w polityce polskiej, wyładował w dniu 23 grudnia 1918 r. w Gdańsku w towarzystwie komisji angielskiej, by stamtąd rzekomo wyruszyć natychmiast przez Toruń do Warszawy. Wbrew wszelkim umowom (?) i wbrew protestowi niemieckiemu Paderewski przybył w dniu 26 grudnia do Poznania i został tu przyjęty przez Po-

racje) pozostają nadal podstawą i wyłęgarnią korporacji, ale tracą jurysdykcję syndykalną nad stowarzyszeniami skonfederowanymi, które teraz otrzymują swój organ pojednawczy, kontrolny i normujący pod postacią korporacji.

Na czele korporacji stoją ministrowie, podsekretarze stanu albo sekretarz partji faszystowskiej z tytułu ich kierownictwa różnymi działami administracji państwowej, z którymi i pod których kontrolą korporacje mają współdziałać. Wszystko zaś, co jest związane z tworzeniem się korporacji, np. liczba członków, których poszczególne stowarzyszenia mogą wyznaczać do korporacji, należy do decyzji ministra korporacji.

Utworzenie korporacji pociągnie najważniejsze skutki w dziedzinie konstytucyjnej: dotychczasowa izba postów ulegnie bowiem reformie już w najbliższym czasie w duchu korporacyjnym.

Związki syndykalistyczne (konfede-

laków z radością i zapalem.

„Miasto Poznań było przystrojone chorągiewami polskimi, francuskimi, angielskimi i amerykańskimi, co stanowiło prowokację, która musiała ciężko obrazić uczucia każdego Niemca i przekroczyła granice tego, co można było znieść. Jako kontrdemonstrację zorganizowały przybyłe w nocy na 27 grudnia z frontu części pułku grenadierów nr. 6 w trzeciej dzień Bożego Narodzenia popołudniu wraz z niemiecką ludnością Poznania pochód po mieście i zażądały usunięcia flag Ententy. Po pochodzie padły na placu Wilhelmowskim strzały, które były wstępem do zbrojnego powstania polskiego.

„Przywódcy polscy w prowincji poznańskiej musieli i chcieli mieć te strzały, gdyż Paderewski przywiózł im jako postanie świąteczne wiadomość, iż Ententa, w szczególności Ameryka, nie zgadza się na przyłączenie dzielnicy pruskiej do Polski, jednak jest gotowa przyznać państwu polskiemu te terytoria, które w chwili zawierania pokoju będą wojskowo obsadzone przez Polaków. Odtąd Polac, skierowali swą politykę w Poznaniu ku faktom dokonanym, które zastanawiali później z tem samym, albo podobnym powodzeniem na Górnym Śląsku i w Wileńszczyźnie.

„Strzały na placu Wilhelmowskim w Poznaniu przekształciły się w dniach następnych w ogólne walki uliczne, w których powstańcy polscy wkrótce wzięli w swe posiadanie całe miasto i twierdzą. Niemieckie władze wojskowe i cywilne pod naporem bagnatów polskich straciły nerwy. Popelnili one samobójstwo przez oddalenie oficerów niemieckich z fortecy, skutkiem czego niemieccy żołnierze, znajdujący się jeszcze w dużej ilości, zostali pozabawieni kierownictwa. W dniu 29 grudnia miasto Poznań w całości już znajdowało się w rękach polskich. Z zamku ściągnięto flagę czarno - białoczerwoną; nad Poznaniem powiewała chorągiew biało-amarantowa z orłem polskim.

„Z chwilą polskiego zwycięstwa w mieście, przypieczętowany był także los większej części prowincji. Strzały na placu Wilhelmowskim były sygnałem. Wszędzie występowały teraz polscy powstańcy i przesyłali granicę obsadzonego terytorjum jak najdalej ku zachodowi, by postawić przez to Wersal przed dokonaniem faktem.

„Wydarzenia w mieście Poznaniu u schyłku roku 1918 zdobyły światowe znaczenie historyczne. Strzały w trzeci dzień Bożego Narodzenia na poznańskim placu Wilhelmowskim były przewidziane w obliczeniach Ignacego Paderewskiego i Romana Dmowskiego. Sprawiły one, że Ententa dostosowała się do niesłychanych (!), niczem nieuprawnionych (!) pretensyj polskich do Poznańskiego, Prus Zachodnich i Górnego Śląska. Niezależnie od innych koncesji terytorjalnych prowincja poznańska przynajmniej została Polakom daleko poza linię, którą osiągnęli powstańcy polscy.“

Na zakończenie p. Hanck oświadcza, że Niemcy nie zrezygnują ze „starego kraju niemieckiej kultury“, jakim jest Poznańskie (!). To oświadczenie pisma berlińskiego jest ciekawa ilustracja do „pokojoych“ deklamacji kanclerza Hitlera.

Gminy zbiorowe na Pomorzu

W urzędzie wojewódzkim w Toruniu obradowała ministerjalna komisja pod przewodnictwem naczelnika wydziału samorządowego min. spraw wewnętrznych p. Podwińskiego.

Komisja rozpatrywała projekt utworzenia gmin zbiorowych na Pomorzu, poczem uchwaliła utworzenie około 150 gmin zbiorowych. Już w najbliższych dniach wnioski komisji będą przesłane do starostw, gdzie mają być przepracowane z miejscowymi czynnikami samorządu terytorjalnego.

Ze względu na trudności natury technicznej, prace nad utworzeniem gmin zbiorowych na Pomorzu będą trwały jeszcze kilka miesięcy, gdyż jest to praca wymagająca rozpatrzenia z różnych punktów widzenia.

Ludność pomorska, jak wiadomo, nie jest zachwycona temi przekształceniami.

Zderzenie w Żyrardowie

Warszawa. (Tel. wł.) Na dworcu kolejowym w Żyrardowie pociąg osobowy wpadł na zdążający również do Warszawy pociąg towarowy. Trzy wagony zostały rozbite. Wśród pasażerów i obsługi ofiar nie było. Został tylko poraniony zwrotniczy Kozak. (w)

Zamienił stryjek siekierkę na kijek

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Katowice, 26 grudnia.

Wypadki, rozgrywane się obecnie w łonie mniejszości niemieckiej województwa śląskiego, zasługują na baczność uwagę społeczeństwa polskiego z dwóch ważnych względów.

Po pierwsze znamionują one wzrastające ożywienie w działalności niemieckich organizacji jawnych i ukrytych i stojących za nimi sił, a po drugie teren ich występowania nie ogranicza się już do samego ogniska śląskiego, lecz zaczyna rozszerzać się na wszystkie skupiska niemieckie całego państwa. Trzeba bowiem pamiętać, że przez województwa śląskiego — złożonego ze Śląska Górnego, Cieszyńskiego i okr. bialsko-bielskiego — Niemcy zamieszkują jeszcze w mniej lub więcej zwartych skupieniach Polskę środkową jak Radomskie, Kaliskie, Wieluńskie, a przedewszystkiem Łódź z okolicą (Pabjanice, Ruda, Zgierz); wschodnią (Wołyń ze swymi silnymi kolonjami niemieckimi, Wileńszczyzna), Małopolskę wschodnią; na północy Mazowsze (powiaty działowski, mławski, sierpecki, plocki), Kujawy (okolice Włocławka, Inowrocławia, Dobrzyń, aż ku Łęczycy), nie mówiąc już naturalnie o Poznaniu i Pomorzu. Nie może być tu naturalnie mowy o integralnych terenach osiedleńczych, gdyż w najlepszym wypadku chodzi tu o pojedyncze osady, otoczone rdzenną ludnością polską względnie, na wschodzie, ruską lub mieszaną — lecz przeważnie o mniejszym lub większym odsetku gęstości elementu niemieckiego, mieszkającego pośród narodowości dominującej, tubylczej.

Zasadniczo kwestja mniejszości niemieckiej — stosunkowo (zastrzeżenie to w dalszym toku wyjaśnimy) najłagodniej wobec Polski usposobionej w byłej Kongresówce — nabiera ostrości dopiero w obszarach granicznych z Rzeszą, przedewszystkiem w województwie śląskim, Wielkopolsce i na Pomorzu. Rolę w życiu polityczno-społecznym niemieckiej mniejszości, a pośrednio więc i Rzeczypospolitej, grają właśnie te obszary łącznie z grupą łódzką, gdyż tam mają siedzibę główne niemieckie organizacje polityczne, społeczne i kulturalne, tam istnieje prasa niemiecka i stamtąd też wychodzą reprezentanci parlamentarni i samorządowi mniejszości niemieckiej. Tam również najbardziej skupia się ludność niemiecka, wykazując w swej strukturze kompletne uwarstwienie społeczne, począwszy od klasy robotniczej i włościańskiej, a kończąc na wielkich przemysłowcach, agrarjuszach i finansistach.

Cóż się więc ostatnio dzieje wśród tej bądźco bądź poważnej grupy obywateli polskich? Jak zwykle zarzewiem niepokoju jest województwo śląskie; o jego źródłach i dotychczasowym przebiegu pisaliśmy już wielokrotnie. Pozostałoby więc ująć już powiedziane w ścisłe ramki i uzupełniwszy je nowymi faktami, wyciągnąć stąd logicznie wypływające konkluzje.

Naczelną organizacją niemiecką w województwie śląskim, rozpościerającą swój wpływ również na pozostałe tereny załudnienia niemieckiego, jest „Deutscher Volksbund“ wraz ze swymi pododdziałami jak „Deutscher Schulverein“ i „Deutscher Kulturbund“. Jest publiczną tajemnicą, że od początku swego istnienia to „Niemieckie Zjednoczenie Narodowe“ było subsydiowane i działało wedle wskazówek i życzeń niemieckich czynników zagranicznych.

Prezesem jego jest książę Pszczyński, poza tem naczelna rada składa się z najwybitniejszych miejscowych potentatów wielkokapitalistycznych i ziemiankich. Znana jest polityka germanizacyjna i antypolska „D. V.“, jego metody działania i środki. Pisaliśmy już o tem szczegółowo i będziemy jeszcze pisać.

Zasługi „D. V.“ i jego kierowników (zwłaszcza osławionego dra Ulitza) wobec irredenty niemieckiej są olbrzymie. W chwili przyjęcia do władzy hitlerowców w Niemczech przeważająca większość „volksbundowców“ przeszła na żołąd „nazich“ i usiłowała pod swą egidą stworzyć z ludności niemieckiej woj. śląskiego, a przez nią i z reszty Niemców polskich, „Niemiecką Wspólnotę Narodową“. O wysiłkach tych już pisaliśmy, jakoteż o tem, że nie zostały one jeszcze uwieńczone skutkiem; widomym ich znakiem narazie jest tylko... tygodniowy dodatek do „Kattowitzer Zeitung“ (czołowego organu „Volksbundu“) p. t. „Deutsche Volksgemeinschaft“ (którego redaktorzy zdążyli już mieć kilka brzydkich

spraw za antypaństwową swą działalność).

Silniejszym od niemiecko-chrześcijańskich secesjonistów i niemieckich socjalistów okazał się niespodziewanie sprzeciwił młodego pokolenia niemieckiego, które wystąpiło na widownię polityczną w postaci t. zw. Partji Młodoniemieckiej. Ruch ten wyszedł z niegórnośląskiej części województwa, szybko ogarnął Górny Śląsk i przenosi się już na inne dzielnice zamieszkałe przez Niemców; wodzem tego ruchu jest, jak wiadomo, inż. Wiesner z Bielska, działacz ambitny i ruchliwy. On też pierwszy — w czasie gdy starsze pokolenie, zwłaszcza na Górnym Śląsku, zajmowało wobec rozrastającego się prądu hitlerowskiego pozycję w najlepszym razie wyczekującą — zainicjował nowy ruch najpierw w swoich stronach, a kiedy „Volksbund“ wraz z nowoutworzoną „Deutsche Partei“ przystał do swastyki, rozpętał walkę w celu uchwycenia kierownictwa w swe ręce.

„Młodoniemcy“ zarzucają „starym“ nieszczerłość i oportunistkę, wytykają im dawne tendencje i zasady „żydowsko-liberalne“ i kapitalistyczne nastawienie, no i... last but not least — korupcję, system synekur, nepotyzm i przywrotną chęć bogacenia się (co też miało być powodem uznania nowych... dysponentów subsydjów z tamtej strony granicy). Obiecują radykalne uzdrowienie stosunków i postawienie akcji niemieckiej na nowe tory, zapowiadając walkę aż do zwycięstwa, w które nie wątpią.

Jak dotychczas, wśród niższych klas ludności niemieckiej osiagają „Młodoniemcy“ powodzenie, ale drogi do kas i subsydjów mają jeszcze zamknięte. Mimo wszystko są już dosyć silni, a przeciwnicy, którzy do niedawna lekceważyli ich, poczynają się denerwować, tembardziej, że próby interwencji zagranicznej dla uniknięcia dalszej dyskredytacji — zawiodły. Jest oczywiście, że zagraniczni „drahtzieherzy“ wolą mieć na czele irredenty ludzi doświadczonych i zaprawionych w wieloletniej „robotce“, i przeto przez palce patrzą na pewne ich „słabości“ — lecz niewiadomo co przyniesie dalszy rozwój wypadków i ostateczne rozstrzygnięcie.

Ciekawe jest oblicze „Młodoniemców“. Zacięcie mają iście hitlerowskie; cechuje ich junackie „Draufgängerertum“ i nieliczenie się z niczem wobec ustalonego celu, a jednocześnie zdolność szybkiego przestawiania się i nonszalanckiego kompromisowania. Twierdzą, że reprezentują odłam społeczeństwa polskiego należącego do mniejszości niemieckiej, który zamierza sprowadzić na drogę lojalnego współzycia z resztą obywateli w ramach państwa. Oskarżają poprzednie pokolenie o abnegujące nastawienie wobec państwa i społeczeństwa polskiego, skutkiem czego cały byt mniejszości niemieckiej znalazł się nad przepaścią.

Według nich starsze pokolenie, wyrosłe i dojrzałe w oddalonych epokach psychicznie w innym świecie i nie nadaje się do kierowania losami ogółu niemieckich obywateli Rzeczypospolitej. — „Wszak większość ich nie włada nawet językiem polskim!“ — z naciskiem głoszą „Młodoniemcy“ w swych „Ideach Przewodnic“ jako widomy znak nieprzystosowania się „starych“ do zmienionych do gruntu warunków politycznych i społecznych w nowym suwerennym państwie. To wszystko doprowadziło do obecnego ciężkiego (?) położenia Niemców w Polsce, którzy nawet jakoby muszą znieść terór i ucisk ze strony większości polskiej. — „To też — wołają oni — ani nam się śni pozwolić terroryzować jeszcze ze strony niemieckiej! Znajdziemy dość środków, aby temu zapobiec. Ostrzegamy naszych „bonzów“... niech się nie dziwią, jeśli „Młodoniemcy“ poczną gadać ze „starymi“ innym językiem!“ — („Der Aufbruch“, nr. 24 z 9. 12. rb.).

Jednocześnie jednym tchem zapewnijają: — „Naszem zadaniem jest zachowanie własnej odrębności narodowej w granicach polskiej państwowości. Świadomie i wyraźnie poprzestajemy na tem tylko dążeniu“ — („Unsere Leitsätze“). Dalej, starzy przywódcy to prywatnicy i ich systemowi brak jest miłości do własnego narodu, a kto nie kocha swego narodu, ten nie potrafi uszanować obcej odrębności; „Młodoniemcy“ zaś szczerze miłują swoich współziomków, a przez to oni jedynie są w stanie szanować inną oso-

bowość narodową reszty współobywateli.

Brzmi to pięknie i pozostałoby życzyć „Młodoniemcom“ tylko mniej rozbieżności między... teorią a praktyką. Bo oto w nr. 25 z 16 grudnia ich organu czytamy w artykule „Der Volksbund der Auslandsdeutschen“ gorzkie wyrzuty pod adresem kierownika Związku Niemców Zagranicznych dr. Steinachera z powodu niedopuszczenia w charakterze reprezentantów Niemców polskich (chociażby nawet tylko jednego ich odłamu) delegacji „młodoniemieckiej“ na kongresie Niemców zagranicznych w Berlinie w dniu 3-go grudnia 1933 r.

Jak widzimy, nawet w przykładzie „Młodych Niemców“ wszystkie drogi ostatecznie prowadzą do... Berlina!

JOACHIM KORK.

Posady nauczycielskie po 300 zł

Lwowski „Dziennik Ludowy“ ogłasza wręcz niezwykły dokument. Pismo stwierdza najpierw, że w „I. K. C.“ z dnia 3 b. m. ukazało się ogłoszenie treści następującej:

„Nauczyciele(iki) reflektujący na posady do szkół ludowych rządowych, zechcą zgłosić się we własnym interesie po informacje pisemne do IKC Kraków, Wielopole 1, pod informator 300“.

Zgłaszający się, a było ich z pewnością dużo, otrzymali pismo od adwokata, dr. Aleksandra Harasymowa z Dubnika koło Przemysła, w którym to piśmie adwokat zapewnił, że może wystarać się o posadę nauczyciela lub nauczycielki w szkole rządowej i podaje swoje warunki:

„Za uzyskaną za moim staraniem posadę wypłaci mi Pani tytułem honorarium kwotę 300 złotych, a to w ten sposób, że 60 zł wpłaci Pani jako zaliczkę moich poprzednich kroków i połączonych z tem wydatków i to najdalej do dnia 20. 12. br. przesyłając takową przekazem pod moim adresem, resztującą zaś kwotę 240 zł zobowiązuje się Pani wypłacić mi, po uzyskaniu posady w ratach po 10 zł miesięcznie.

„Gdy Pani na te warunki godzi się, to proszę podpisać załączone zobowiązanie i takowe mi przysłać.

„Podanie o posadę wraz ze wszystkimi załącznikami proszę do końca tego miesiąca przelać do Kuratorium w Lwowie, a jeśli Pani podanie już wniosła do innego Kuratorium, to nie wycofywać takowego tylko mnie powiadomić, w którym Kuratorium znajduje się, reszta należeć będzie do mnie.

„Dla uniknięcia zbytecznej pisaniny zauważę, że postawionych warunków nie zmienię, bez wpłaty na czas zaliczki i podpisania zobowiązania sprawy nie poruszę.“

Do listu jest załączone na oddzielnej kartce zobowiązanie. Poza tem zawiera się jeszcze w nim zapewnienie, że p. Harasymow traktuje sprawę poważnie i obowiązuje się ją przeprowadzić do końca lutego 1934 r. Cóż na to władze? Cóż na to kuratorium lwowskie, wymienione w liście p. Harasymowa?

Po wyborach w Buku

Buk, w grudniu.

„Sanacja“ w Buku do tej pory nie może się jeszcze otrząsnąć z konsternacji, w jaką ją wprawił wynik wyborów. Czegóż to nie robiono, byle tylko zapewnić sobie większość w nowej radzie miejskiej i jakich nie używano metod! Prasa „sanacyjna“ i żydowska otrąbiły już zgory pełne zwycięstwo B. B. w naszym miasteczku. W triumfalne komunikaty z placu boju obfitował zwłaszcza żydowski „Express Ilustrowany“ łódzki.

Szczególnie „zasłużył“ się „sanacji“ miejscowy wójt, p. Michalik, którego metody, mające na celu skaptowanie bezrobotnych, zasługiwałyby na obszerniejsze omówienie. Wśród żon bezrobotnych agitował Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet (t. zw. „Kwoka“). Wogóle wybory kosztowały listę nr. 1 grube pieniądze. Na nic się to wszystko jednak nie zdało, gdyż Obóz Narodowy uzyskał absolutną większość w nowej radzie miejskiej, zdobywając 7 mandatów na ogólną liczbę 12, podczas gdy „sanacja“ 5.

Z ramienia Obozu Narodowego weszli do rady miejskiej: 1) major Warzyński Władysław, 2) Gundermann Walenty — kupiec, 3) Wołyński Stanisław — rolnik, 4) poseł Górczak Franciszek, 5) Andrzejewski Leon — mistrz szklarski, 6) Szajek Józef — handlarz, 7) Górny Juljan — kupiec.

Ogólnie krytykowany sposób przeprowadzenia wyborów, a mianowicie ustanowienie tylko jednego lokalu wyborczego, w którym panował tłok nie do opisania. Duża część wyborców,

Do nabycia we wszystkich aptekach.
ng 7386

przeważnie starszych, odeszła nie mogąc się docisnąć do urny. Głosowały ogółem 1,534 osoby.

Wynik wyborów dał dużo do myślenia tym obywatelom, którzy dali się wciągnąć na listę „jedynek“. Zdaje się, że teraz otrzeźwieli gruntownie. Żywioty narodowe w Buku zajęte są w chwili obecnej organizowaniem Komitetu Stronnictwa Narodowego. Nastroje ludności są dla tej pracy jak najkorzystniejsze.

Cudowne uzdrowienie Ks. Prymasa Afryki

Prymas Afryki, arcybiskup Kartaginy Monsignore Lemaître bawił świeżo we Włoszech, gdzie brał udział w ceremoniach kanonicznych św. Bernadette Soubirous. Interesującym prztem jest że Msgr. Lemaître w ścisłym pozostaje związku z kanonizacją tej najmłodszej świętej a nawet bezpośrednio spowodował, że kościół zdecydował się na tę kanonizację. Sprawozdanie bowiem, jakie arcybiskup złożył o dokonaniu na sobie cudzie świętej, przyspieszyło bardzo proces kanonizacyjny.

Arcybiskup w roku 1919 z powodu bardzo ciężkiej choroby wewnętrznej, którą lekarze uznali za nieuleczalną musiał udać się do Paryża dla poddania się operacji. Kiedy już znalazł się na stole operacyjnym przed najświetniejszym chirurgiem Francji, tenże, zorientowawszy się w niezmiernie groźnym stanie pacjenta zrezygnował z operacji, która byłaby się niewątpliwie zakończyła śmiercią pacjenta.

Arcybiskup w stanie beznadziejnym opuścił Paryż, by poddać się drakońskiej djacie, dla przedłużenia życia swego o lat kilka. Z roku na rok czuł on się gorzej a kiedy w roku 1925 nastąpić miało przeniesienie zwłok beatyfikowanej tymczasem Bernadette Soubirous do nowego sarkofagu, i arcybiskup chciał wziąć udział w tej uroczystości, ponieważ sam był rodem z Nevers, ostatnim wysiłkiem woli dowiódł się do Francji. Dnia 3 sierpnia 1925 roku zwłoki beatyfikowane zostały do nowego sarkofagu. Podczas ceremonii, trwającej kilka godzin, arcybiskup zatoniony w gorącej modlitwie odczuł nagle dziwną zmianę. Bóle, które go dotąd bezustannie dręczyły, ustąpiły, stan ogólny jego się poprawił, tak iż doznał wrażeń, że dokonał się na nim cud.

Ani w nocy, ani w dniach następnych Lemaître nie poczuł najmniejszych dolegliwości. Lekarze, których teraz konsultował, stwierdzić musieli ze zdumieniem na podstawie także zdjęć rentgenowskich, że ciężka choroba arcybiskupa zupełnie ustąpiła. Zrazu arcybiskup ciałowne swoje wyzdrowienie zachował w tajemnicy, dopiero w kilka lat potem, podczas obecności swej w Rzymie zwierzył się z nią kardynałowi Maristi, który sprawę skierował przed właściwą komisją, która po najskrupulatniejszym zbadaniu dokumentów i faktów, zaleciła kanonizację siostry Bernadette.

Osm lat minęło od chwili, kiedy Lemaître przy zwłokach świętej odzyskał zdrowie. Arcybiskup czuje się znakomicie, a lekarze stoją wobec zagadki, której ludzkim rozumem rozwiązać nie potrafią. W i P

Dziś koncert symfoniczny

Zygmunt Latoszewski —
Józefa Różańska

Dziś wieczorem w Teatrze Wielkim koncert Orkiestry Symfonicznej miasta Poznania pod dyrekcją dr. Zygmunta Latoszewskiego. Jako solistka wystąpi znakomita pianistka Józefa Różańska, której zeszłoroczny udział w koncercie symfonicznym z naszą orkiestrą wywarł silne wrażenie na słuchaczy. Pierwszy występ tej niezrównanej pianistki w naszym mieście był żywo komentowany w kołach artystycznych jako zjawisko, które rzadko spotyka się dziś na estradzie. Józefa Różańska odegra z towarzyszeniem orkiestry koncert Es-Dur Liszta oraz szereg utworów solowych. Z utworów orkiestrowych usłyszymy Dworzaka symfonję „Z nowego świata“ i R. Straussa „Śmierć i wyzwolenie“.

Godła monarchji w Rzeszy

Berlin. (PAT.) Pruski minister gospodarki polecił zawiesić na dawnych miejscach w biurach i lokalach urzędowych portrety b. dynastji Hohenzollernów oraz godła monarchji, które zostały usunięte po ogłoszeniu republiki niemieckiej w r. 1918.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Ciekawe recepty

Walka z kryzysem skłania setki publicystów, ekonomistów, polityków i innych mniej lub więcej powołanych myślicieli i „myślicieli” do szukania recept na ciężką chorobę, jaką przechodzi gospodarstwo światowe i gospodarstwa poszczególnych państw. Projektów uzdrowienia świata są setki, tysiące... Każdy dzień niesie nowe pomysły, nowe recepty. Oto kilka z najostatniejszych:

Poważny, gospodarczy związek niemiecki „Hansa-Bund” wymyślił plan ochrony rynku krajowego przed obcym dumpingiem walutowym. Plan ten opiera się na tezie, że z chwilą, gdy większość walut światowych objęta jest procesem dewaluacji i gdy żadne państwo nie usiłuje nic zrobić, aby proces fluktuacji swego pieniądza zahamować — a nawet planowo proces ten podtrzymuje — to państwu, posiadającym waluty jeszcze niezachwiane, nie pozostaje nic innego, jak tylko na własną rękę, u siebie w kraju ustabilizować obce waluty, aby uchronić swój rynek przed zalewem obcych towarów coraz tańszych ze względu na spadek wartości odnoszących walut.

W tym celu należałoby powołać do życia specjalny bank i nadać mu monopol na przeprowadzanie wszelkich operacji dewizowych, wynikających z handlu zagranicznego. Bank taki zafiksowałby np. kurs funta szterlingów na 20 mk. (zamiast rynkowych 14 mk. za 1 ft. szt.). Eksporterzy, odprowadzający do handlu dewizy, co byłoby równoznaczne z premją wywozową, zaś importerzy towarów angielskich „za karę” płaciliby więcej niż dzisiaj płacą za funty, co znów oznaczałoby dodatkowe i to poważne utrudnienie przywózowe...

Celem zwalczania plagi bezrobocia w śród młodocianych, miasto Hamburg zapowiedziało wprowadzenie przymusu pracy. Przymus ten obowiązywać będzie wszystkich bezrobotnych od 18 do 25 roku życia. Zostaną oni umundurowani (oczywiście! wszak Hamburg należy do „krajów kultu dla munduru”). Po wprowadzeniu przymusu pracy wypłata zasiłków będzie wstrzymana.

Autor „Tragedji marnotrawstwa”, Stuart Chase zaleca przeorganizowanie na zasadach planowości systemu produkcyjnego. Na tej drodze autor sądzi, iż uda mu się usunąć nadprodukcję, której źródła opisuje w sposób następujący:

„Przypuśćmy, że fabryka obuwi, dla zaspokojenia rynku, ma wyprodukować rocznie 9 tysięcy par obuwi. Praktycznie i logicznie byłoby pracę tę rozplanować na podstawie 300 roboczych dni w roku czyli dziennie 30 par. Tymczasem fabrykant zmuszony jest cały swój aparat wytwórczy tak nastawić, aby mógł w lutym — na sezon wiosenny — wyprodukować 3 tysiące par, w sierpniu — na sezon zimowy — także tyle, więc dzienna produkcja musi wynosić 100 par obuwi. Trzeba zdążyć zrobić 6 tysięcy par w dwa miesiące, a resztę 3 tysięcy w ciągu 10 miesięcy, choćby po 10 par dziennie.

Zatem luty i sierpień, jako czołowe miesiące w produkcji zakreślają potrzebne rozmiary aparatu wytwórczego. Fabrykant, aby podołać tempu, musi mieć 3-krotnie większy zakład i 3-krotnie większe urządzenia techniczne, niż gdyby mógł normalnie pracować. Przemysł musi poddać się tej zasadzie, aby zadość uczynić modzie i nie być zdystansowanym przez konkurencję.”

Z WYDAWNICTW

(w) **Przegląd Organizacji.** Wyszedł z druku Nr. 12, rok VIII „Przeglądu Organizacji”, organu Instytutu Naukowego Organizacji i Kierownictwa. Treść: dr. in S. Biełkowski — Granica rentowności mechanizacji pracy i koncentracji przemysłowej. Inż. S. Wojnarowicz — Organizacja transportu cegły. L. Niemojewski — Sztuka urządzania wystaw i wnętrz handlowych. Mgr. L. Kruszelnicki — Wykresy nasyceń magazynu materiałowego. Inż. J. Wojciechowski — O cechach rozumnego kierownictwa. Z działalności Instytutu Naukowego Organizacji i Kierownictwa. Z działalności Kół Naukowej Organizacji. Kronika. Przegląd książek i czasopism.

Zryczałtowanie podatku obrotowego

Sprawa zryczałtowania podatku obrotowego, płaconego przez drobnych płatników, jest aktualną już od szeregu miesięcy, gdyż od dnia 1 stycznia przestaje obowiązywać dotychczasowe rozporządzenie o zryczałtowaniu. W wyniku dłuższej dyskusji, prowadzonej na terenie izb przemysłowo-handlowych, nie doszło jednak do uzgodnienia poglądów w tej dziedzinie, lecz opracowane zostały 3 różne projekty. Stosownie do projektu izby wileńskiej i sosnowieckiej ustalenie podstawy wymiaru zryczałtowanego podatku i zaszeregowanie go do odpowiedniej grupy winny być uskutecznione w drodze indywidualnego wymiaru dla każdego płatnika na pewien okres czasu (2—3 lata) przez specjalnie do tego celu powołaną komisję, składającą się w 2/3 z płatników zryczałtowanego podatku, a w 1/3 z płatników podatku przemysłowego, nie podlegających zryczałtowi.

Według projektu izby lwowskiej ma ulec przedłużeniu na czas nieokreślony moc obowiązująca dotychczasowego rozporządzenia o zryczałtowaniu podatku przemysłowego od obrotu z tem jednak, że podstawę wymiaru zryczałtowanego podatku stanowiłaby przeciętna obrotów, ustalonych przez władzę podatkową za lata 1930 i 1931. Ponadto dotychczasowe rozporządzenie uległoby następującym zmianom: a) na wypadek objęcia przedsiębiorstwa przez nowonabywcę wymiar zryczałtowy odnosi się także do podatnika, który objął to przedsiębiorstwo, b) z początkiem każdego roku podatkowego wolno zarówno władzy podatkowej jak też podatnikowi żądać wyłączenia z ryczałtu i uskutecznienia indywidualnego wymiaru podatku przemysłowego od obrotu na przyszłość, c) na indywidualne podanie podatnika, niepodlegającego ryczałtowi, wniesione najdalej do dn. 15 lutego każdego roku, wolno będzie władzy podatkowej na podstawie przeciętnej obrotów ustalonych za 2 ubiegłe lata w drodze indywidualnych wymiarów, ponownie zaliczyć go do grupy podlegającej podatkowi zryczałtowanemu.

Projekt izby warszawskiej przewiduje, że zryczałtowany podatek ma być pobierany przez przedsiębiorstwa, wykupujące świadectwa przemysłowe VI—VIII kategorii przemysłowej oraz III i VI kategorii handlowej oraz te przedsiębiorstwa, wykupujące II kategorię handlową, które do wykupowania świadectwa II kategorii obowiązane są ze względu na rodzaj sprzedawanych towarów. Ustalenie zryczał-

owanego podatku ma nastąpić na 2—3 lata. Przedsiębiorstwa, podlegające podatkowi zryczałtowanemu, winny być zaszeregowane stosownie do wysokości obrotu. Zaszeregowanie winno nastąpić dla przedsiębiorstw, które dotychczas opłacały podatek zryczałtowany, na podstawie przeciętnych obrotów z lat 1930 i 1931, dla pozostałych przedsiębiorstw na podstawie przeciętnych obrotów z lat 1931 i 1932; przedsiębiorstwa nowopowstałe mogą opłacać podatek w formie zryczałtowanej dopiero po dwu latach od ich powstania na podstawie przeciętnych obrotów za te lata. Podatek zryczałtowany ma być pobierany w wysokości 1 proc., przy czem dla przedsiębiorstw, które dotychczas prowadziły handel towarami, opłacającymi podatek scalony, obrót zostałby niższy w granicach do 25 proc. Od powyższego zaszeregowania mogą być zarówno przez naczelnika urzędu jak i podatnika wnoszone odwołania na początku każdego okresu, na który będzie ustalany podatek zryczałtowany. Odwołania mogą być wnoszone tylko w wypadku podłożenia konkretnych zarzutów. Komisje, które będą rozstrzygały odwołania, mają się składać z 8 członków z pośród przedstawicieli płatników podatku zryczałtowanego pod przewodnictwem naczelnika urzędu skarbowego; połowę członków wyznaczają władze skarbowe, połowę izby przemysłowo-handlowe i rzemieślnicze.

Wnioskodawcy przypuszczają, że żaden z tych projektów, ze względu na krótki okres czasu, nie będzie mógł być wprowadzony już w 1934 r., proponowali przedłużenie obowiązującego dziś rozporządzenia na rok, z wprowadzeniem jednak szeregu zmian, a mianowicie, by za podstawę dla przedsiębiorstw, opłacających już ryczałt, wziąć obrót z lat 1930 i 1931, dla innych zaś obrót z lat 1931 i 1932, by przy ustalaniu zryczałtowanego podatku przyjąć stawkę podatkową 2/3 proc. i by zmiana właściciela przedsiębiorstwa nie była powodem do przejścia do indywidualnego wymiaru. J. K.

P. S. Wątpliwości, nasuwające się przy rozpatrywaniu powyższych projektów, rozstrzygnęło ministerstwo skarbu, opracowując własny projekt przedłużenia rozporządzenia o zryczałtowaniu podatku obrotowego na 1934 r. Z pewnymi zmianami dotychczasowych postanowień. W numerze jutrzejszym zamieścimy omówienie tego projektu.

ULGI W SPŁACIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH I KTO MOŻE Z NICH KORZYSTAĆ

Informowaliśmy już o wejściu w życie z dniem 1 października rozporządzenia o ulgach w sprawie spłaty zaległości podatkowych. Powstaje zagadnienie, co mają zrobić obecnie ci zalegający z podatkami, którzy przed wejściem w życie tego rozporządzenia zawarli z władzami skarbowymi ugodę, co do ratalnych spłat zaległości podatkowych na gorszych warunkach. Pisma warszawskie utrzymują na podstawie miarodajnych wyjaśnień, że ci podatnicy mogą zgłosić się do odpowiednich władz podatkowych, zawiadamiając je o zrzeczeniu się tej zgody i domagając się zastosowania wobec nich rozporządzenia ministra skarbu o sposobie spłaty zaległych podatków.

Dotyczy to płatników, nie posiadających ruchomości. Ci, którzy nie posiadają ruchomości, powinni równocześnie z zawiadomieniem władz podatkowych o tym kroku przeprowadzić formalności co do gwarancji hipotecznej, co związane jest z procedurą oszacowania wartości domu i dokonaniem odpowiedniego spisu hipotecznego. Koszty z tem związane ponoszą płatnicy. Rozporządzeniu o zaległościach podatkowych nie podlega podatek lokalowy oraz podatki obrotowe i dochodowe za r. 1931. Do zaległych podatków, podpadających pod przepisy rozporz., zaliczona jest też zaliczka na poczet podatku dochodowego, która miała być wpłacona 1 maja 1931 r. O ile zaliczka ta nie została wpłacona i nakaz płatniczy został skierowany później niż 1 października 1931 r. należy połowę podatku zaliczyć do zaległych podatków, podlegających spłacie ratalnej.

Z wyjątkiem wyżej wymienionych podatków podlegają spłacie ratalnej podatki: obrotowy, dochodowy, majątkowy, drogowy i podatki komunalne (z wyjątkiem podatku lokalowego), co do których otrzymano nakazy płatnicze przed 1 października 1931 r. Wszwskie odsetki zaległych podatków do dnia 30 września 1931 r. zostają anulowane. Koszta egzeku-

cyjne muszą być spłacone razem z zaległościami podatkowymi w ratach.

Sferę kompetentną zwracają też uwagę, że tym płatnikom którzy są właścicielami nieruchomości, nie zostaną rozłożone zaległe podatki automatycznie bez podania 3 lata (na 12 kwartalnych rat) z anulowaniem 25 proc. zaległości. Ten sposób zatłwienia zaległych podatków zostanie zastosowany jedynie do płatników, nie posiadających nieruchomości.

Natomiast płatnicy, posiadający nieruchomości lub majątki ziemskie winni zwrócić się do władz skarbowych z prośbą o rozłożenie im zaległości podatkowych na 20 półrocznych rat czyli na 10 lat, przy czem prośby te muszą być odpowiednio umotywowane.

W stosunku do tej kategorii płatników, którzy nie zwrócą się z odpowiednio umotywowanymi prośbami, władze podatkowe mają po pewnym czasie (narazie wstrzymane zostały egzekucje podatkowe za zaległości podatków) zastosować egzekucję w odniesieniu do wszystkich zaległych podatków.

O ZACIEŚNIENIE STOSUNKÓW HANDLOWYCH Z ANGLJĄ

W dniu 4 grudnia r. b. odbyło się, jak już donosiliśmy, zebranie kół gospodarczych, poświęcone możliwościom zacieśnienia stosunków handlowych z Anglią.

W wyniku dyskusji postanowiono uchwalić rezolucję, której zredagowanie powierzono Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. Treść tej rezolucji podajemy poniżej:

„W Polsce istnieje odpowiednio przychylny nastrój dla rozwoju importu z Anglii, z tego zwłaszcza powodu, że z Wielką Brytanią mamy czynny bilans handlowy i państwo to odbiera od nas duże ilości artykułów rolnych i przemysłu rolnego, które Polska musi eksportować”

„Ażeby rozwinąć import z Anglii, kół przemysłowe i handlowe, angielskie muszą wykazać więcej jak dotąd, zainteresowania się rynkiem polskim, i prowadzić celową propagandę na rzecz swego eksportu w szczególności przez lepsze poznanie naszego kraju i nawiązywanie osobistego kontaktu z naszymi kołami gospodarczymi. Celowi temu m. in. skutecznie służyć mogą organizowanie wzajemne wyieczek kół gospodarczych oraz udział w targach i wystawach.

„Eksporterzy angielscy stosują zbyt sztywne metody w pertraktacjach handlowych i wykazują zbyt mało zainteresowania dla pomyślnych wyników pertraktacji, nie dostosowując swoich warunków do warunków konkurencji, w szczególności niemieckiej, która przez to hamuje bardzo poważnie rozwój eksportu angielskiego do Polski.

„Na terenie Polski należy zintensyfikować propagandę rozwoju stosunków gospodarczych między Polską a Wielką Brytanią, w szczególności w kierunku zastąpienia importu z innych krajów, importem angielskim.”

KRONIKA GOSPODARCZA PODATKI I OPŁATY

(p) **Pracodawcy nieodpowiedzialni za pożyczkę narodową, podpisane przez pracowników.** Centralny Związek Przemysłu Polskiego zwraca okólnikiem uwagę swych członków, że odpowiedzialność z tytułu podpisania deklaracji subskrypcyjnej jest czysto osobista, a zatem przedsiębiorstwa nie są obciążone innymi obowiązkami wobec skarbu państwa, jak ułatwieniem techniki subskrypcyjnej i potrącaniem pracownikom przypadających od nich rat, jak i wpłacania podpisanych kwot do właściwej kasy. W razie zwolnienia pracownika z pracy przed datą płatności ostatniej raty pożyczki, winien pracodawca potrącać pracownikowi raty pożyczki tak długo i w tym rozmiarze, w jakim zwolniony pracownik otrzymuje od pracodawcy wynagrodzenie za pracę. Niektóre przedsiębiorstwa przejmują na siebie obligacje subskrybowane przez pracowników, zwolnionych z pracy. W takich wypadkach pracodawca zwraca pracownikowi wpłacone kwoty, a bierze od niego zrzeczenie się ze subskrybowanych obligacji. (1)

(p) **Ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych.** W związku z obowiązkiem wykupywania świadectw przemysłowych na 1934 r. organizacje kupieckie w stolicy zwracają uwagę na ulgi, z jakich mogą korzystać przedsiębiorstwa handlowe i rzemieślnicze, których obrót uległ ograniczeniu. Bez składania indywidualnych podań mogą przedsiębiorstwa wykupować III zamiast II kategorii świadectw przemysłowych, względnie IV zamiast III, o ile wysokość ustalonych na rok 1932 obrotów nie przekracza 40.000, względnie 13 tys. zł. rocznie. Dotyczy to również księgarń, których obrót nie przekracza 40 tys. zł. rocznie. Uruchomione w 1933 r. przedsiębiorstwa II wzgl. III kategorii, których obrót nie przekroczył 40 tys. wzgl. 13 tys. zł, mogą nabywać świadectwa trzeciej względnie czwartej kategorii — jednak muszą one skierować do właściwych urzędów odpowiednie wnioski. W razie odmownego zatłwienia podania, co powinno nastąpić do marca 1934 r., nie przysługuje prawo rekursu. Należy wówczas dopłacić w ciągu tygodnia różnicę między ceną patentu niższej i wyższej kategorii. Również rzemieślnicy mogą zwrócić się do właściwych urzędów skarbowych o zezwolenie na wykupno świadectwa przemysłowego zamiast VI — VII kat. wzgl. zamiast VII — VIII kategorii.

(p) **Cło ulgowe od przywozu maszyn i narzędzi rolniczych.** Rozporządzenie ministra skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych z dnia 23 listopada r. b. zezwala na przywóz z zagranicy za cłem ulgowym całego szeregu artykułów, między innymi maszyn i narzędzi, używanych w rolnictwie, sadownictwie, pszczelnictwie i ogrodnictwie.

Z KRAJU

(k) **Bilans Banku Polskiego wykazuje dalszy spadek obiegu pieniężnego.** W ciągu drugiej dekady grudnia zapas złota powiększył się o 434 tys. zł do 474,8 milj. zł, wzrósł również o 280 tys. zł do 86,3 milj. zł stan pieniędzy zagranicznych i dewiz. Suma wykorzystanych kredytów zmniejszyła się o 7,2 milj. zł do 730,0 milj. zł, przy czem portfel wekslowy zmalał o 2,8 milj. zł do 662,9 milj. zł a pożyczki zabezpieczone zastawami — o 5,0 milj. zł do 70,9 milj. zł; stan zdyskontowanych biletów skarbowych wzrósł nieznacznie do 46,2 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu uległ zmniejszeniu o 0,8 milj. zł do 48,2 milj. zł. Pozycja „inne aktywa” wzrosła o 3,2 milj. zł do 146,5 milj. zł, natomiast pozycja „inne pasywa” obniżyła się o 3,7 milj. zł do 276,7 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania powiększyły się o 21,4 milj. zł do 246,1 milj. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zmniejszył się o 21,8 milj. zł do 965,3 milj. zł. Pokrycie złotem wzrosło nieznacznie z 42,67 proc. do 42,72 proc., przekraczając normę statutową o przeszło 12 punktów.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Czwartek, 28 grudnia 1933.

Słońce: wschód 8,02; — zachód 15,46; — długość dnia 7 godz. 44 min.

Księżyc: wschód 12,43; — zachód 5,18; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska minus 2 st. C., pochmurno, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 744 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa 0 st. C., najniższa minus 2 st. C.

Stan wody w Warcie: Dzisiaj minus 0,10 mtr.

Kal. rzk.: Młodzianków M. M.; — jutro Tomasz B.

Kal. słow.: Godziszaw; jutro Gosław B.

Z POZNANIA

— **Włamanie do magistratu.** Jednej z ubiegłych nocy włamano się do biur magistratu w Grabowie w powiecie kępińskim. Pootwierano szuflady w biurkach przemocą i skradziono 17,21 zł. W dochodzeniach okazało się, że kradzieży dopuścił się 19-letni pracownik biurowy, Leon Kasprzak, który też przyznał się do czynu i zwrócił pieniądze. Sprawę skierowano do sądu. (kl.)

— **Kradzieże i włamania w Poznaniu.** Przy ul. Fr. Ratajczaka 17 w Poznaniu z mieszkania p. Marty Jabłońskiej skradziono 8 obligacji 5-proc. Państw. Pożyczki Konwersyjnej wartości 3100 zł. — P. Bronisławie Koteckiej (ul. Wysoka 12) skradli nieznanymi mężczyzną na Nowym Rynku z pod pachy torebkę z zawartością 7 zł gotówki, książeczką oszczędnościową K. K. O. na 2300 zł, kwit lombardowy na pierścionek i broszkę, oraz inne papiery wartości 2510 zł. — Do składu p. Heleny Balcerek przy ul. Wodnej 13 usiłowali włamać się nieznanymi narazie złościny. Rozbili oni szybę wystawową, wyrządzając straty na 700 zł, nie dokonali jednak kradzieży, gdyż ich spłoszono. — Przy ulicy Staszica 25 dopuszczono się włamania po wyłoczeniu szyby w składzie towarów galanterijnych p. Edmunda Tarnowskiego. Strat. wyrządzonych przez złodziei, nie zdołano narazie ustalić. — Przy ul. Grunwaldzkiej 20 skradziono z mieszkania p. Władysława Biskupskiej futro damskie wartości 800 zł. — Na Starym Rynku 93 w Poznaniu włamano się do składu obuwia p. Jarosława Rozmarynowicza. Łupem złodziei padło 30 par obuwia męskiego — P. Marjanowi Wyszyńskiemu z Krotoszyńska skradziono z jego mieszkania przy ul. Długiej w Poznaniu ubranie, płaszcz, szal i półbuciki wartości 400 zł. — Na Wierzbicicach 6 niewyślędzeni dotychczas złościny wyłoczyli szybę okna wystawowego p. Mieczysława Sywerta i zabrali 10 butelek szampana oraz inne towary. — Z okna wystawowego zakładu fryzjerskiego p. Jerzego Gembusa przy ul. Wjazdowej 8 skradziono różne przedmioty fryzjerskie wartości 150 zł. — Kradzieży z włamaniem dopuszczono się w mieszkaniu p. Józefa Sroczyńskiego przy ul. Obronickiej 49. Łupem włamywaczy padło futro damskie, buciuki damskie i męskie, zegarek męski srebrny, bielizna i inne przedmioty wartości 1500 zł. (kl.)

Z POZNAŃSKIEGO

— **BORZYKOWO.** (Włamanie). Onegdajszej nocy nieznanymi sprawcy dokonali tu włamania do znanej firmy handlowej K. Hernesa. Złodzieje dostali się do składu przez okno wystawowe i zabrali materiałów włókienniczych, wyrobów tytoniowych, czekolady itd., łącznej wartości około 3 tys. zł. Podobnej kradzieży dokonano w tej firmie przed trzema laty. Wogóle w ostatnim czasie mnożą się kradzieże w tuf. okolicy w sposób zaskakujący. Miejscowe władze nie mogą jakoś w poszczególnych wypadkach wysledzić sprawców.

— **GNIEZNO.** (Chwalebny czyn). Jak wiadomo, Związek Pań Domu, Tow. Ziemiaków i Koło Włościanek w Gnieźnie urządziły w czasie od 7—10 grudnia wielką wystawę prac artystycznych. Dzięki sprężystej i ofiarnej pracy komitetu wytknięty cel został osiągnięty, gdyż dochodu było 1390,94 zł. rozchodu 130,72 zł. Komitet przekazał z tej kwoty 1160,22 zł na ochronę św. Wojciecha, resztę 100 zł na złódek w Gnieźnie.

— **KCYNIA.** (Gwiazdka). Z inicjatywy kierownika szkoły, p. Juszczyka, i em. burmistrza, p. Rybarczyka, koło rodziciel skie urządziło w sali Hotelu Polskiego gwiazdkę dla biednych dzieci. Ogółem obdarowano około 200 dzieci.

— **KOZMIN.** (Z sądu). Sąd grodzki rozpatrywał sprawę karną Jana. Marjaniny i Pelagii Wójcików z Grębowa, Marjana Golińskiego z Trzemesznej i Józefa Dejana z Wyganowa, o usunięcie zajętych przedmiotów od egzekucji. Oskarżonych zasądono każdego na 3 miesiące więzienia z zawieszeniem na 2 lata i ponoszenie kosztów sądowych.

Za kradzież na jarmarku zostali zasądzeni na 2 miesiące więzienia Michał Łokietek, Wiktorja i Katarzyna Matyjasik z Pleszewa.

Bydgoszcz otrzyma 540 tysięcy złotych na cele budowlane

Bydgoszcz, 28 grudnia.

Nadeszła już do Bydgoszczy wiadomość, że Bank Gospodarstwa Krajowego z Funduszu Budowlanego przyznał dla naszego miasta na budowę domów małowieloletnich 300.000 zł. Taką samą sumę przyznano Toruniowi, a o połowę mniejszą Grudziądzi. Warszawa ma otrzymać 2.500.000 zł, Lwów i Łódź po 600.000 zł, pozostałe większe miasta po parę lub kilkaset tysięcy złotych.

Suma, przyznana Bydgoszczy na r. 1934, jest taka sama, jaką miastu naszemu przydzielono na rok 1933. Rozszerzenie tej sumy do 416.000 zł nastąpiło dopiero pod jesień r. b. ze względu na duży rozmach budowlany, szczególnie na przedmieściach. Spodziewać się też można, że i w roku 1934, wobec konieczności wykończenia kilkuset domów mieszkalnych, już rozpoczętych i licznych nowych zgłoszeń budowlanych, przyznana kwota 300.000 zł będzie ew. na wniosek Miejskiego Komitetu Rozbudowy rozszerzona.

Omówieniem tej sprawy i określeniem w przybliżeniu potrzebnej na rok przyszły kwoty zajmie się najbliższe posiedzenie komitetu.

Specjalnie na poparcie ruchu budo-

wlanego na nowym terenie w lesie gdańskim za Podchorążówką otrzymać ma Bydgoszcz 240.000 zł. Zabudowanie tego terenu projektowane jest, jak wiadomo, w ten sposób, iż wzdłuż szosy Gdańskiej staną większe domy dwupiętrowe, natomiast w głębi piętrowe i nawet parterowe.

Miasto już poczyniło wszelkie przygotowania do uregulowania nowej dzielnicy, przeprowadzenia tam ulic, wodociągów i kanalizacji. Okres ostrych mrozów przeszkodził w prowadzeniu prac na tym terenie, ale będą one rozpoczęte z całą energią, gdy tylko pozwolą na to warunki atmosferyczne. I z nastaniem sezonu budowlanego nie powinno stanąć na przeszkodzie stawianiu fundamentów pod nowe osiedle mieszkalne.

Sprawa oddania tego terenu miastu już jest zdecydowana przez centralne władze państwowe. Pozostaje do załatwienia jeszcze formalność urzędowa, mianowicie Rada Powiatowa (dawny Sejmik Powiatowy) musi na swem posiedzeniu wyrazić zgodę na przekazanie miastu tych gruntów, leżących dotychczas w granicach powiatu. Posiedzenie Rady Powiatowej odbył się ma w krótkim czasie.

Z Rawicza do Wronek i z powrotem

Zwolnienie z więzienia działaczy naradowych z powiatu rawickiego

Rawicz, 28 grudnia.

Decyzją prokuratora sądu okręgowego w Ostrowie zwolnieni zostali z aresztu w II święto Bożego Narodzenia znani działacze narodowi z pow. rawickiego pp. Anastazy Mraz z Sarnowy, Walenty Pawlak z Rawicza, Stanisław Lewandowski i Stefan Rataszewski z Bojanowa. Zwolnienie nastąpiło prawdopodobnie w związku z tem, że właśnie 26 grudnia upłynął termin dwumiesięczny, na jaki opiewał nakaz

aresztowania.

Zwolnieni działacze narodowi przebywali częściowo w więzieniu we Wronkach, dokąd ich przewieziono po urzędzeniu przez nich w więzieniu rawickim głodówki. Wobec p. Rataszewskiego zastosowano z powodu głodówki sztuczne odżywianie.

Sprawa aresztowań powyższych znajdzie niewątpliwie swoje echo przed sądem.

60 kolejarzy na bruku

Tczew, 27 grudnia.

We wrześniu rb., 60 kolejarzy otrzymało zawiadomienie D. K. P. Gdańsk, że z dniem 1 października rb. przenosi się ich w stan nieczynny.

Wskutek tego masowego zwolnienia delegacja Z. K. P. udała się do ministerstwa komunikacji w Warszawie, gdzie im oświadczone, że sprawa przeniesienia kolejarzy tczewskich w stan nieczynny będzie zbadana jeszcze raz i tak jak będzie sprawiedliwie, rozstrzygnięta, a wszyscy pracownicy będą ponownie przyjęci do pracy.

Tak się stało. Po 1 października wszyscy, którzy otrzymali wypowiedzenie, podjęli pracę bez przeszkód. (Było to w okresie przedwyborczym).

Związek K. P. pod naciskiem B. B. W. R., uchwalił głosować na listę „sanacyjną”. Pracownicy kolejowi czyni-

li wszystko co mogli, aby dopomóc do „zwycięstwa” „sanacji”. Lista „sanacyjna” w znany już sposób odniosła swe „zwycięstwo”. Starosta Muchniewski pochwalił kolejarzy za ich pracę wyborczą i oświadczył, iż postara się u władz wyższych, że wszyscy pracownicy, którzy otrzymali swego czasu zwolnienie, pozostaną nadal na stanowiskach.

Od wyborów upłynął okrągły miesiąc. Karta się odwróciła i 60 pracowników kolejowych otrzymało nowe pismo, z datą 20 grudnia rb., w którym zawiadamia się każdego z osobna, iż zwalnia się go ze służby kolejowej z dniem 31 grudnia 1933 r., i że zarządzi się wstrzymanie wypłaty wynagrodzenia służbowego z końcem grudnia rb. oraz że wykreśli się go z ewidencji czynnych pracowników kolejowych.

— **KROTOSZYN.** (Piękna rocznica). Dnia 1 stycznia 1934 r. obchodzi miasto Krotoszyn 15-lecie oswobodzenia. Wzywa się wszystkich, którzy brali czynny udział w oswobodzeniu, o stawienie się o godz. 8,15 w Domu Katolickim, ul. Kaliska. Inne towarzystwa zbiorą się o godz. 8,30 na dziedzińcu koszar Kościuski.

— **LESZNO.** (Szopka leszczyńska). — W dniu 3. 1. 1934 w sali Hotelu Polskiego odbędzie się szopka leszczyńska pióra dyr. p. Langego. Pierwsza ta szopka z satyrą na stosunki lokalne winna zwrócić uwagę najszerszej publiczności.

— (Wizytacja). Kurator dr. Pollak odbył wizytację szkół naszego miasta, przy czym oglądał widokowo sceniczne p. tyt. „Wieczór wigilijny” pióra miejscowej pisarki p. dr. Spunarowej.

— (Ostatnie posiedzenie starej rady). Zebranie zagał burmistrz Kowalski, który w krótkich słowach przedstawił owoce pracy rady, pracującej od 1 czerwca 1930 roku. Po podziękowaniach i pożegnaniu odbyła się wspólna fotografia byłych radnych.

— **MIŁOSŁAW.** (Objęcie „Bazaru”). W tych dniach objął w dzierżawę historyczny hotel „Bazar” p. Władysław Ossowski, długoletni dzierżawca restauracji

kur. Złodziei przychwycono na dworcu kolejowym w Poznaniu.

— (Pociągi narciarskie). Dyrekcja Kolei Państwowych w Poznaniu uruchomiła na okres zimowy pociągi narciarskie do Ludwikowa. W każdą niedzielę i święta jeżdżą dwie pary pociągów.

— (Osobiste). Pan Mieczysław Cieśliewicz, obywatel naszego miasta, uzyskał dyplom na W. S. H. w Poznaniu.

— (Ofiara ślizgawicy). W wigilję wracający do domu posterunkowy, p. Sika, wskutek ślizgawicy upadł i złamał nogę.

— (Śmierć zasłużonego obywatela). — W dniu 23 bm zmarł po dłuższej chorobie śp. Franciszek Jakubowski. Zmarły był przez 30 lat prezesem Bractwa Kurkowego oraz przez długi czas prezesem Tow. Młodych Przemysłowców. Śmierć jego wywołała powszechny żal.

— **OSTRÓW.** (Z Sokola). Walne zebranie tutejszego Sokola zagał prezes, p. Banaszkiewicz, a przewodniczył druh Stefan Robiński. Przyjęto na zebraniu nowy statut, uzgodniony z ustawą oraz wybrano do zarządu w wyborach uzupełniających druhów Cepe, Kothego, Piekarka i braci Łeckich.

— (Gwiazdka dla biednych). Stow. Pań Miłosierdzia obdarowało 310 biednych dzieci cennymi artykułami żywnościowymi. Widok radości i uśmiechniętych ze szczęścia twarzy był nagrodą dla Pań Wincentek z ruchliwą prezeską, p. dyr. Nowicką, na czele za ich gorliwą pracą.

— (Kronika policyjna). Z biur p. adw. Strońskiego skradziono tożę adwokacką i tekę. — Franciszkowi Kupczykowi skradziono rower, pozostawiony na ulicy. — Sprawę policja zdolała ująć.

— (Notariaty). Notariaty w Ostrowie otrzymał p. Franciszek Podejma i Kazimierz Nykiel.

— (Dożywianie). Około 600 dzieci korzysta w czasie wakacji świątecznych z dożywiania biednej dziatwy.

— (Dzwony). Do kościoła parafialnego w Lewkowie ofiarował p. Franciszek Namysł z Tarnowa pod Poznaniem dwa dzwony wagi 266 i 151 kg z okazji zgonu swej żony, śp. Lucji z Kowalskich.

Wągrowiec

Agencję „Kurjera Poznańskiego” objął p.

K. Bonowski

księgarnia i skład papieru

Wągrowiec

ul. Szeroka 21

Zamówienia oraz przedpłatę na styczeń i dalsze miesiące prosimy uskutecznić odtąd u p. K. Bonowskiego. Agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat. Dostawa jeszcze tego samego dnia.

Samobójstwo z powodu zawodu miłosnego

Rogoźno, 28 grudnia.

W środę 27 bm. miasto nasze wstrząśnięte zostało wiadomością o samobójstwie popełnionem w godzinach rannych przez Teofila Sygneckiego z Rogoźna. Wiadomość ta znalazła swe potwierdzenie i przedstawia się według komunikatu policyjnego jak następuje:

21-letni Teofil Sygnecki zam. w Rogoźnie, ul. Czarnkowska 158 odprowadził rano o godz. 4 swą narzeczoną p. S. z Rogoźna (Nowy Rynek 161) z zabawy do domu. W toku rozmowy oświadczył jej, iż popelni samobójstwo z powodu jej obojętności i ofiarował jej zegarek na pamiątkę. Gdy S. odmówiła przyjęcia zegarka, Sygnecki rzucił go na ulicę i pożegnał się z nią, udając się do domu. Po 2 godzinach popenił pod oknami narzeczonej samobójstwo, strzelając sobie floweorem w skroń. Strzał był śmiertelny i rozbił Sygneckiemu czaszkę. Zwłoki denata przewieziono do kostnicy. Dochodzenia przeprowadza miejscowy posterunek P. P.

Jest to drugi już zrzędu wypadek samobójstwa popełniony w ostatn. h dniach przez mieszkańca Rogoźna. W dniu bowiem 22 bm. doniósł tuł. post. P. P. komisarz J. P. P. woj. śląskiego w Katowicach, iż popenił tam samobójstwo przez powieszenie Stefan Bucholcz, zamieszkały ostatnio w Katowicach przy ul. Stawowej nr. 3, poprzednio zaś w Rogoźnie przy Starym Rynku. Powodem samobójstwa jest rozwód z żoną i brak pracy. B. nie miał ostatnio już środków do życia i to doprowadziło go do silnego rozstroju nerwowego, zwłaszcza, iż dotąd utrzymywał swą rodzinę zamieszkałą w Rogoźnie. (er)

dworcowej w Zbaszynie. „Bazar” — największy miejscowy hotel, zapisany jest dobrze w historii powstań narodowych — tu ukrywali się powstańcy, odpięrając skutecznie ataki ciemieców. Mamy nadzieję że p. Ossowski, jako wytrawny fachowiec poprowadzi nowe przedsiębiorstwo, zachowując jego chlubną tradycję.

— **MOGILNO.** (Kradzieże trzody chlewnej). Na terenie powiatu mogileńskiego grasuje nieznaną szajka złodziei trzody chlewnej, która urząda w polu tajny ubój. Przed paru dniami złodzieje włamali się do zagrody rolnika Kłosowskiego w Witowicach (pow. mogileński) gdzie zabili prośną swinie i na miejscu ją oprawili. Część miesa, którą zabrali, starali się po bardzo niskich cenach sprzedać w okolicznych wioskach. Policja jest na tropie tej szajki.

— (Kiermasz przedgwiazdkowy). 20 b. m. staniem Kół Ziemiaków i Włościanek odbył się w sali Domu Katolickiego kiermasz przedgwiazdkowy, połączony z wystawą gwiazdkową. Wystawa wywołała wielkie zainteresowanie wśród miejscowego obywatelstwa.

— **MOSINA.** (Kradzież). Na szkodę p. Rozmarka z Drużyny skradziono 30

Sąd doraźny w Poznaniu

Morderca ś. p. Marji Ogrodowskiej i jej siedmioletniego syna, Kazimierz Łabędziewicz odpowiada za swe zbrodnie

Poznań, 28 grudnia. Wielka sala sądu okręgowego, na której rozgrywa się ostatni akt ponurej tragedji przy ul. Przemysłowej, już od godz. 9 zapełniła się szczerze publicznością. Dla świadków, których w liczbie 14 powołano na rozprawę, przygotowano osobne ławy. Na stole w środku sali widać dowody rzeczowe, jak m. i. młotek, którym Łabędziewicz zamordował śp. Ogrodowską, ubrania, buciki, teczkę i książki małego Stasia i t. d.

Krótko po godz. 9.30 wkracza na salę komplet sędziowski, któremu przewodniczy prezes s. o. Kornicki w asyście wotantów wiceprezesa Sosińskiego i p. Ostrowskiego. Oskarża prokurator Misiurewicz, broni adw. Gajda.

Otoczony dwoma uzbrojonymi posterunkowymi zasiada wśród ogólnej ciekawości na ławie oskarżonych Łabędziewicz, który zachowuje się spokojnie i tak też zeznaje później. Przed otwarciem przewodu sądowego naradza się ze swym obrońcą, rozglądając się po sali.

Przewodniczący wyjaśnia w krótkich słowach postanowienia sądu doraźnego, poczem świadkowie składają przysięgę i rozpoczyna się czytanie aktu oskarżenia oraz karty karnej Łabędziewicza, z której wynika, że był on 10-krotnie karany za kradzieże z włamaniem i rabunki.

Akt oskarżenia

3-go października b. r. około godziny 15 dokonano

morderstwa

na osobie śp. Marji Ogrodowskiej, żonie urzędnika kolejowego, w własnym mieszkaniu przy ulicy Przemysłowej nr. 30. Morderstwa dokonano podczas nieobecności domowników, a w szczególności męża oraz syna Stasia, który znajdował się w szkole. W mieszkaniu stwierdzono wielki nieład. W szufladzie półotwartej szafki leżały porozrzucone papiery, pomiędzy którymi znajdował się jeden banknot 100,— zł. Na starannie zasłanym łóżku leżały papiery wartościowe, klucze i inne drobiazgi. Na podłodze w kuchni znaleziono zwłoki Marji Ogrodowskiej. Szyja denatki okręcona była silnym węzłem ręcznika, a

głowa i ręce zbryzgane krwią.

Zebrałe w toku dochodzenia pierwiastkowego poszlaki wskazywały, że zabójstwa tego musiał dopuścić się

mąż zamordowanej,

Stanisław Ogrodowski. Poszlaki te, łącznie z tajemniczym zaginięciem w dniu zbrodni 7-letniego syna Stasia nie dostarczyły jednak przekonujących dowodów winy Ogrodowskiego, lecz przeciwnie wniosły do sprawy szereg momentów, które pozwalały mniemać, że właściwym sprawcą jest ktoś trzeci.

Informacje zasięgnięte u osób, któreby mogły naprowadzić władze śledcze na właściwy krok, nie dały po dłuższym czasie żadnych wyników. Uspiona czujność

Przed trybunałem sądzącym zgromadzili się wszyscy świadkowie, którzy zeznają w dzisiejszym procesie.

sprawcy ohydneho morderstwa

sprawila, że zwierzył on się przed jednym ze swych kolegów ze znajomości z zamordowaną Ogrodowską.

We wrześniu b. r. spotkał na ulicy pijanego Ogrodowskiego, którego przedtem nie znał, a widząc go na chodniku podniósł, doprowadził do bramy domu, w którym mieszkali Ogrodowscy. W ujawnieniu nazwiska i adresu pijanego był mu pomocny jakiś kolejarz napotkany przypadkiem na ulicy. Okoliczność ta nastęrczyła sposobność do zawarcia znajomości z Ogrodowską, która załaziła się przed nim na złe pożycie małżeńskie i zachęcała rzekomo do częstszej bytności.

W następstwie stosunek ten stał się tak bliskim, iż oskarżony miał być nawet pomocnym w usunięciu Ogrodowskiego, gdyż Ogrodowska planowała podobno

otrucie męża,

przyczem trucizny dostarczyć miał za wynagrodzeniem oskarżony.

Owe zwierzenia przed znajomym naprowadziły władze śledcze w szybkim czasie na trop sprawy. Jak się okazało, zwierającym się był wielokrotnie karany przestępca, znany pod pseudonimem

„Kašku”.

W wyniku dochodzeń ustalono, iż

„Każkiem” jest niejaki Łabędziewicz,

którego w dniu 29 listopada ujęto.

Łabędziewicz zeznał, że w dniu przyjazdu Prezydenta Rzeczypospolitej (12 września) przechodził, nocą ulicą Przemysłową, gdzie napotkał leżącego pijanego osobnika, którego przy pomocy nieznanego mężczyzny odprowadził do domu pod numer 30. Mężczyzna, który mu pomagał odprowadzać pijanego, powiedział mu, że jest to kolejarz Ogrodowski. Po odprowadzeniu Ogrodowskiego do domu i otworzeniu wejściowych drzwi kluczem, wyjętym z jego kieszeni, nieznanemu mężczyźnie odszedł. Dalsze zeznania Łabędziewicza pokrywają się całkowicie z przedstawionymi już wynikami wywiadu. Według zeznań oskarżonego sporządził on nieszkodliwą mieszaninę z maki, cukru i soli i sprzedał ją jako truciznę śp. Ogrodowskiej za 5,— zł, chodząc mu bowiem o zdobycie pieniędzy a nie o otrucie męża. Kiedy następnym razem przyniósł znów taką mieszaninę, za którą

zażądał 30,— zł,

śp. Ogrodowska nie mając pieniędzy, kazała mu przyjść po nie po 1 października.

3 października około 9 rano Łabędziewicz przyszedł

po zapłatę.

Ponieważ śp. Ogrodowska zaczęła mu robić wymówki, iż trucizna nie działa i zażądała natrętnie od niego, by uwolnił ją od męża, oskarżony wyciągnął momentalnie z kieszeni

młotek szewski,

zabrany z warsztatu Świątkowskiej i uderzył nim Ogrodowską.

Łabędziewicz zeznaje...

Następnie rozpoczynają się zeznania oskarżonego, który szczegółowo opowiada koleje swego życia. Po ukończeniu szkoły powszechnej na Śródcie Łabędziewicz, ur. 27 stycznia 1894 roku w Poznaniu, a wychowywany przez dziadków, udał się do Berlina celem wyczenia się zawodu monterem. W wojsku niemieckim nie służył, będąc już poprzednio karany ciężkim więzieniem. Służył natomiast w wojsku polskim w straży kolejowej, gdzie dosłużył się stopnia kaprała. Zeznania Łabędziewicza obciążają śp. Ogrodowską, którą opisuje jako kobietę pragnącą za wszelką cenę pozbyć się męża i namawiającą go natarczywie do dostarczenia jej na ten cel trucizny.

Opowiadając — szczegóły dokonanych przez niego zbrodni, Łabędziewicz spuszcza oczy ku ziemi i z trudem wydobywa słowa.

Potrzebując pieniędzy dostarczył śp. Ogrodowskiej rzekomej trucizny, która składała się według jego zeznań z cukru, gorzkiej soli oraz proszku do zębów, za co zażądał 5,— zł. Polecil przytem śp. Ogrodowskiej, by truciznę dodawała w małej ilości do potraw. Śp. Ogrodowska nie była zadowolona z trucizny, która jej zdaniem, bardzo powoli działała, dlatego też oskarżony dostarczył jej większej ilości wspomnianej mieszaniny, żądając tym razem 30 zł. Śp. Ogrodowska pieniędzy w domu nie miała i poleciła oskarżonemu przybyć po pierwszym, co też oskarżony w dniu 3 października uczynił. Oskarżony zeznaje, iż czuł do śp.

WYROK ŻYCIA

wielki protest przeciw niesprawiedliwości wobec kobiet

nr 7 347

dwa razy w głowę,

Dla większej pewności zadzierznął ręcznikiem

piętę na szyi,

poczem zabrał z szafonierki 150,— zł i zamknął w kuchni mieszkanie, wyszedł. Młotek i klucze owinięte w papier wrzucił

do Warty.

Ponieważ obawiał się, że Staś Ogrodowski naprowadzić może władze śledcze na

trop zbrodni,

gdyż, jak zawsze, był świadkiem odwiedzin w domu Ogrodowskich, przeto postanowił go również pozbawić życia. Wiedząc, że śp. Stasiu wychodzi ze szkoły około godziny 14.30 udał się na pół godziny przedtem przed szkołę na ulicę św. Marcina, by stamtąd wyprowadzić ofiarę na miejsce drugiej zbrodni. Gdy Stasiu wyszedł ze szkoły, oskarżony podszedł do niego z oświadczeniem, że ma od matki polecenie zaprowadzenia go na Jeżyce, gdzie ona do tej chwili z powodu przyjazdu ciotki przebywa. Stasiu bez namysłu zgodził się na propozycję i udał się z Łabędziewiczem

do Gołęcina,

W drodze przy przejściu rowu musiał Stasiu zdjąć trzewiki i pończochy. Kiedy po przejściu zamierzał włożyć trzewiki oskarżony chwycił go oburącz

za gardło i udusił,

chowając zwłoki, trzewiki i czapkę w krzakach.

Łabędziewicz zeznaje. Przed nim widoczny obrońca z urzędu adw. Gayda.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

„BÓG SIĘ RODZI” NA NIEFORTUNNEJ PLYCIE.

Podczas Świąt przez różne stacje europejskie przechodziła kolejna audycja radiowa pod hasłem „najpiękniejsze kolendy”. Nadawano w porządku alfabetycznym pieśni różnych narodów, związane ze Świątami Bożego Narodzenia. Na każdej płycie — jak wiadomo słuchaczom, którzy zwrócili na te audycje uwagę — były w języku danego narodu wypowiedziane słowa: „Chwała Bogu na wysokości, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli”, poczem odzywała się pieśń.

Płyty dostarczały dyrekcje radiowe każdego państwa. Wybór kolendy na płytę polską był bardzo właściwy gdyż zdjęcie wspaniałego poloneza kolendowego „Bóg się rodzi”. Mniej szczęśliwe było zdjęcie samo, z muzycznego punktu widzenia. Kolendę poprzedzał nazbyt długi, a nie wiążący się z nią wstęp organowy i fanfara. Śpiewał chór, ale czy właściwie ustawiony, czy też skropowany nieporęcznym układem, dość że melodia rysowała się niejasno i słuchacz, zwłaszcza obcy, z pewnością nie odniósł wrażenia takiego,

jakie ten wspaniały, pełen majestatu utwór musi wywołać przy właściwym wykonaniu.

Ze tak jest w istocie, że „Bóg się rodzi” może i na płycie pokazać swoją wartość, sprawdzili słuchacze Radia polskiego podczas przekazywania przez Warszawę dzwonów betleemskich w niedzielę wigilijną o 9 wieczorem. Przerwy wypełniało radio warszawskie płytami kolendowemi, wśród których znalazła się też pieśń „Bóg się rodzi” w zupełnie dobrym, jasnym, dla każdego słuchacza wykonaniu, które uwydatniało treść muzyczną pięknej kolendy.

Dość jeszcze trzeba, że w tamtem, niefortunnym nagraniu, posłużono się tekstem muzycznym, w wersji pozbawionej charakterystycznego polonezowego zakończenia. Tak się przynajmniej wydawało. Być może, iż zagubiło się ono w niejasnym wykonaniu. Tak czy tak, „Bóg się rodzi” nie przedstawiło się w szacie takiej, na jaką zasługuje. Szkoda, było się czem pochwalić. (wn)

DWA ZBIORKI POEZYJ

(Łukasz Flis — Kazimierz Wierzyński).

Z nowości, które mam przy sobie na stole, szczególnie wrażenie zrobił na mnie zbiór utworów poetyckich Łukasza Flisa „Drzwi uchylone” (Warsz. 1933, wydanie F. Hoesicka). Niewątpliwie jest to pseudonim kogoś na niwie poetyckiej dotąd nieznanego. Wyróżnia się z pośród mnogości wychodzących ciągle tomików wysoką kulturą myśli. Dawniej nie byłoby to w poezji polskiej osobliwą oryginalnością, ale obecnie przyzwyczajeni jesteśmy do pustoty poetyckiej.

Piszą na wysiggi młodzieńcy, nie mający nic do powiedzenia, nieraz robiący wrażenie, że udają niedojrzałość lub degenerację, wysiggi zaś dotyczą osobliwości formalnych. Nie są to wynwężenia duszy, lecz wydźwięki słów, puszczonej na karkołomne metafory: wydaje się przytem autorem, że im więcej oddalają się od prawdy życiowej, im mniej dadzą myśli, tem bliżsi będą tajemnic poezji. Często oryginalność ogranicza się do tego tylko, że nazwisko swoje piszą przez małą literę, lub nie stawiają przecinków i punktów.

Ten stan rzeczy ściągają na literaturę dzisiejszą przykry zarzut, dający się słyszeć nawet z ust takich radykałów-artystów, jak Witkiewicz, że pisarze godzą się na rolę kłownów, zabawiających niewybredną publiczność. Sprawcą tego rozkładu moralnego (bo do tego rzecz się ściągają) jest szkoła pisarzy żydowskich, czyniąca z literatury targowisko przedmiotów, służących zabawie, dalszy ciąg kabaretów.

W takim otoczeniu osobliwy urok ma zjawisko takie, jak poezja Flisa, pełna powagi, pogody i mądrości. Czem się różni? Nie można przeciwstawić go kabareciściom, że ci mają wyobraźnię zmysłową, a ten jest intelektualistą. Nie to: Flis ma wykończony światopogląd i jest myślicielem. Otwiera się przede nim świat piękna, niedostępny ludziom, eksploatującym swoją wrażliwość zmysłową, ale bezmyślnym. Różni się od tamtych nie tylko o głowę, lecz o całego człowieka. Podobniejszy jest pocie ze starszego pokolenia: Staffowi. Niewątpliwie Staff jest artystą wytrawniejszym i bardziej jako artysta ambitnym, ale zato Flis szerszy jest i bardziej swobodny w wypowiadaniu swych własnych myśli.

Autor „Drzwi uchylonych” robi wrażenie przyrodnika, który — jak Goethe — za wypoczynek uważa, gdy może puścić wodze fantazji poetyckiej, poruszonej bądź sprzecznościami, bądź harmonią we wszechności bytu. Obcy mu jest tylko świat społeczny, ten budowany przez ludzi; ale sam czując się częścią przyrody, wzruszony jest tajemnicą istnienia i śmierci, czy patrzy w głąb swojej duszy, czy też patrzy na roślinę, dziecko, kobietę. W kręgu przyrody za punkt wyjścia bierze wrażenia doznane, ale gdy myśli o „zaświatach” wzruszają go poetycko dreszcze metafizyczne.

W konarach bezimienny wiatr szeleści — Niczyj, niepodzielny, Wszehwiat, rozlany żywioł, wyzbyt treści.

Coś dzieje się, coś mówi jakimś głosem, Bogu się nic nie żali, I nic nie dąży spotkać się z swym losem.

Ptak leci, ryba płynie, dywan traw Nosi zwierza w kniei, Powietrze służy skrzydłom, rybnie staw...

I tylko myśl człowieka nie ma gruntu, By wyrosła jak kwiat, I wiecznie błdzi szlakiem swego buntu. (Byt, 138)

Cokolwiek ma poeta na oku — czy sprząda domowy, czy roślinę, czy żywioły — we wszystkim wyczuwa zamyslenie bytu o wieczność i w tem widzi poezję istnienia.

O sprzącie wszelaki! O miłe przedmioty! O dzieci człowiecze, stworzone z tęsknoty Za kluczem, któryby nam niebo otworzył! (14)

Nie brak w utworach Flisa i zmysłowych odczuć plastycznie oddanych, jak to ujawnił w obrazach ruchu tańca, nie brak też ciepła czysto uczuciowego. Bardzo piękne są treny na końcu książki, w których rozmawia z cieniem swego dziecka. Oto siadła pocie na dłoni cma, dygocąca z niemocy — i tu się rodzi wizja poetycka:

Obróciłem na wewnątrz twarz, Spojrzałem w bezkresną dal Mego Ja, gdzie ku Tobie wiódł, — Nie kończąca się ścieżką — mój żal

I zaśnilem, że trzymam Cię, Że ochronię w ojcowskiej mej mocy — Przed Tym, który Cię wziął... W tej czarnej czelustnej nocy.

Długo brzmi w duszy wołanie ojca: „Gdzie się kryjesz”? I przychodzą na myśl treny Kochanowskiego i Zeromskiego, którym te równie szlachetnością.

Chciałoby się przytoczyć wiele wierszy na dowód, jak są proste i zawsze głębokie. Nie wątpię, że autor, gdyby chciał trenować się na artystę fachowego, mógłby się zdobyć na bardziej kunsztowne środki ekspresji artystycznej, barwności i plastyki. Wszakże to, co osiągnął, daje mu w poezji miejsce zaszczytne.

Inny zbiór poezji, który teraz przeczytałem, wyróżnia się również z tłumem innych książek, mianowicie Kazimierza Wierzyńskiego „Gorzki urodzaj” (Warsz. Wyd. Z. Mortkowicza).

Wierzyński ma już przeszłość. Pamiętam dobrze jego pierwsze wierszyki, ogłaszane pod pseudonimem w czasie wojny w Kijowie, w „Przeglądzie Polskim”. Weszły one do pierwszego zbiorku „Wiosna i wino”. Lwowianin, po osiedleniu się w Warszawie dostał się w obroty bardzo reklamowanej, ale niezbyt dla aryjczyka korzystnej szkoły „Skamandra”. Tam wslawił się nagrodą, uzyskaną za „Laur Olimpijski”, zbiór wierszy, natchniony duchem poetyckim sportu. Ponieważ w pierwszych poezjach szczęśliwą znalazł formę dla wypowiedzenia rozkoszy, jaką daje dobre samopoczucie zdrowia młodocianego, więc tam, do sportów, skierowała go moda poetycka „wyżywiania się” przez dążenie od wewnątrz — na zewnątrz, rzekomo z wylewności nadmiaru sił.

To się odbiło na późniejszych utworach, w których Wierzyński z trudem wyzwał się od manjery brawurowania lekko-atletycznego. I w tym zbiorku są takie wiersze, jak „Pożar głowy”, lub „Słowa”. Do głowy swej kieruje wezwania, aby „porwała szwy i wybuchnęła, rozrosła się w miasto(!)”.

Rozwał ściany, torpedą wyleć z pod ciemienia, Zeppelinem pionowym wystrzel prosto w pułap!

Kocioł coraz gorętszy, czaszka chlupocze mózgiem i wywarem sławy... A potem: Wulkan kipi i dąga firmamenty i t. d. A to wszystko jest mało poetyckie przez to, że czysto fizyczne, psychicznie i myślowo nie motywowane. Cóż się działo Mickiewiczowi podczas Improwizacji (podobno potem zemdał), a przecież czem innym zgola porwał: wielką treścią tego, co głowę rozszadzało.

Ale to tylko nawias. Naogół bowiem wiele w tym nowym zbiorze jest rzeczy pięknych, dających chlubne świadectwo pracy rozwojowej talentu i zwłaszcza ambicjom artystycznym poety.

Dobrą szkołą dla pisarza okazała się podróż do Ameryki, z której zdaje sprawę w szeregu pięknych utworów. Coraz piękniejsze są liryki zniszone i zamysłone, świadczące o potrzebach życia wewnętrznego, któremu warunki powszednie w dziennikarstwie nie bardzo sprzyjają. Tamteży, w głąb wnętrza, skierować się musi linja rozwoju wybitnego talentu, a będzie to droga długa i laurem strojona, jeśli już o laur chodzi.

Zygmunt Wasilewski.
Warszawa.

W następnym Dziale:
ZE LWOWA I O LWOWIE
przez
dr. Feliksa Pohoreckiego.

Książki nadesłane

Ks. Walerjan Adamski: Wychowanie państwowe. Poznań 1933. Nakł. S. A. „Ostoja”.
Eremus: „Bóg Panem naszym”. Poznań, 1933. Nakł. S. A. „Ostoja”.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa graficzna. Do cyklu wystaw, urządzanych przez Instytut Krzewienia Sztuki (Plac Wolności 14 a), przybyła właśnie nowa. Artystka-graficzka p. Zofia Małachowska - Gerzabkowska, zamieszkała w pierwszej sali IKS-u cykl swoich drzeworytów w liczbie kilkunastu. Są to najnowsze prace utalentowanej graficzki, wychowanej w poznańskiej Szkole Zdobniczej, gdzie pracowała pod kierunkiem prof. Wronieckiego. Do interesującej tej kolekcji przyjdzie oczywiście wrócić.

LITERATURA

Nowy Joseph Conrad. Dom Książki Polskiej wydaje, jak wiadomo zbiorową edycję dzieł Josepha Conrada we wzorowych przekładach. Właśnie ukazał się tom XIII (tomy ukazują się nie w porządku cyfrowym, ale według tego, który przekład jest przygotowany do druku). Tom ten zawiera powieść „W oczach zachodu” przełożoną przez H. J. Pajzderską i jest drugim wydaniem tego dzieła „W oczach zachodu” jest jedyną powieścią Conrada osnutą na tle życia rosyjskiego w caracie. Do potężnego tego dzieła wrócimy osobno.

NAUKA

Z polskich prac nad astronomią. Przed kilku dniami wyszedł 12 tomik „Międzynarodowego Dodatku do Rocznika Astronomicznego Obserwatorium Krakowskiego” wydawanego z zasiłkiem Międzynarodowej Unji Astronomicznej i Ministerstwa W. R. i O. P. przez prof. Tadeusza Banachiewicza, dyrektora Obserwatorium Krakowskiego. Dziełko to zawiera przepowiednie czasów zaćmień dla kilkuset gwiazd zmiennych typu zaćmieniowego, oparte w znacznej części na obserwacjach polskich, przepowiednie zakryć gwiazd przez księżyc dla pięciu obserwatoriów polskich oraz pewne tablice pomocnicze do rachunków za pomocą arytmometrów. Celem wydawnictwa jest ułatwienie pracy obserwatorów gwiazd zmiennych typu zaćmieniowego przez zaoszczędzenie im dużej pracy rachunkowej związanej z obliczeniami zaćmień tychże gwiazd, nadto daje ono przegląd ostatnich zdobyczy obserwacyjnych na tem polu. Język użyty w „Dodatku”, par excellence międzynarodowy, jest „latino sine flexione” (łacina bez odmian) zaproponowany przez zmarłego niedawno matematyka z Turynu, J. Peano. Pewnego rodzaju nowość stanowi druk tabel przy pomocy klisz cynkowych, co zdaniem Redakcji przedstawia dużo dogodności w porównaniu z dawniejszym sposobem składania tabel w drukarni. (Dr. I. P.)

OCHRONA PRZYRODY

Niszczyciele kosodrzewiny. W Tatrach i w Karpatach rośnie obficie kosodrzewina, jeszcze w r. 1852 uznana przez rząd austriacki za las ochronny. W r. 1926 nasze ministerstwo rolnictwa wydało również zakaz niszczenia kosodrzewiny, gdyż zaczęto dewastować ją dla wydobycia terpentyny i oleju, kosodrzewina zaś rośnie nader powoli i odcięte gałęzie prawie nigdy nie odrastają. Gdy pierwszy zakaz nie pomógł, wydano w r. 1927 drugi lecz i to nie powstrzymało amatorów, wśród których wyróżniła się spółka „Howerla”, operująca w Czarnohorze. Warto dodać że „Howerla” prowadziła swoją dewastacyjną gospodarkę za subwencje, uzyskane np. z Banku Rolnego we Lwowie, a gdy starostwo nadwórniańskie „fabrykę” opieczętowało, wnoszono kosodrzewinę nie przez drzwi wejściowe, ale od tyłu, i dalej prowadzono roboty! Wreszcie w r. 1931 śnieg zawałił dach „fabryki”, ale teraz „Howerla” znów poszukuje subwencji, aby destylację podjąć na nowo. Delegat ministerjalny do spraw ochrony przyrody, prof. dr. W. Szafer, zbadał sprawę na miejscu i opisał wszystko w czasopiśmie „Las Polski”, domagając się unieruchomienia „Howerli” raz na zawsze i bezwzględnej ochrony kosodrzewiny w sądach Karpatach. (J. M.)

MUZYKA

Narybek kapelmistrzowski. Z Warszawy donoszą nam (tw): Klasa kapelmistrzowska w Konserwatorium, prowadzona przez prof. Berdjajewa, urządziła popis. Przyszli Nikiszowie dyrygowali orkiestrą uczniowską. Było ich sześciu — w tem jeden w spódnicze. Prowadzili wyjątki z symfonii oraz uwertury (np. „Korjolan”), dyrygując przeważnie z pamięci. Krytyka podnosi u kilku widoczne zdolności kapelmistrzowskie, dar orientacji i sprawny nieraz technikę.

DZISIAJ KONCERT SYMFONICZNY.

Przypominamy, że dzisiaj odbywa się w teatrze Wielkim o godzinie 20 trzeci grudniowy koncert Orkiestry Symfonicznej m. Poznania. Dyryguje dr. Zygmunt Łatoszewski, pod którego batutą wykona orkiestra symfonia Dworzaka „Z nowego świata”, oraz poemat symfoniczny Ryszarda Straussa „Śmierć i wyzwolenie”. Solistką jest Józefa Różańska, pianistka amerykańska, pochodząca z rodziny polskich emigrantów, jak wskazuje nazwisko. P. Różańska dała się słyszeć w Poznaniu w ubiegłym sezonie a był to występ istotnie rewelacyjny. Świetna artystka wykona z towarzyszeniem orkiestry koncert fortepianowy Es-dur Liszta.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Jak się w Łodzi przemysł rozwijał dowiadujemy się z prac zamieszczonych w świeżo wydanym III tomie „Rocznika Łódzkiego”. Z licznych prac jedna dr. Friedmana jest poświęcona początkom przemysłu łódzkiego w latach 1823—30, inna p. Komara omawia „zakłady przemysłowe Ludwika Gejera od 1828 do 1847 r.”, wreszcie dr. Robert Rembieliński na podstawie akt rodzinnych i państwowych podaje zyciorys „Rajmunda Rembielińskiego — budowniczego Łodzi przemysłowej”. Rembieliński jako prezes komisji wojewódzkiej mazowieckiego w latach 1816—1840 wiele przyczynił się do uprzemysłowienia Łodzi, małej wówczas miasteczka, zapadłej w lasach. O wzroście Łodzi dowiadujemy się z innej pracy o „podniesieniu Łodzi do rzędu miast gubernjalnych w 1841 r.” i o projekcie zaprowadzenia linii kolejowej w 1858 r. Prześledzając politycznymi w Łodzi za czasów rządów rosyjskich zajmują się w swych rozprawach dr. Kazimierz Konarski, dr. Próchnik i mjr. Andruszewski. Genetę nazwy miasta porusza ś. p. rektor Parczewski we wstępnym artykule, przychylając się do twierdzenia, że pochodzi ona od nazwy rodu Łódziców. „Godłem i pieczęciami Łodzi” zajął się dyrektor archiwum miejskiego w Łodzi i redaktor „Rocznika” Józef Raciborski w pracy obficie ilustrowanej podobiznami odcisków pieczęci łódzkich. Tenże sam autor w zamknięciu tomu podał bibliografię łódzką i sprawozdanie z działalności archiwum w latach 1931—32. Całość przedstawia się nader dodatnio i stanowi poważny dorobek naukowy na terenie Łodzi. (J. St.)

Pisma nadesłane

„Głos Sądowictwa”. Nr 12. Treść: K. Fleszyński: „Proces uczestników Nocy listopadowej”. — Z. Sitnicki: „Podział na okręgi sądowe w związku z projektem nowego podziału administracyjnego Państwa”. — W. J. Medyński: „O odpowiedzi na pozew w KPC”. — S. Godlewski: „Podstawy prawne szybkiego i skutecznego postępowania procesowego według KPC”. — E. Wiśniewski: „Chęć zysku i korzyść majątkowa według K. K.” — W. Blustein: „Przemyt z punktu widzenia kary i procedury karnej”. — T. Kedziński: „Konstytucja republiki tureckiej”. — O dokonywaniu w sądach zdjęć fotograficznych. — Glossy. — Ustawodawstwo H. Świątkowski: „Nowe rolnicze ustawy kryzysowe w Polsce”. — Poradnia Prawnicza. — Kronika. — Orzecznictwo. — Młody Prawnik. — Adres Red. Warszawa, Miodowa 15.

O serbo-łużyckiej literaturze

Z serdeczną sympatią spoglądają wszystkie narody słowiańskie na najmłodszego swego brata — znajdujący się dotąd pod zaborem uciskiem naród Serbów Łużyckich. Z całej słowiańskiej rodziny najcięższą on i najdłuższą znosi niewolę. Aż dziw, że w malutkim narodzie dotąd przechowało się i mocnym gorze płomieniem poczucie narodowe, że dotąd nie roztopił się on w morzu germańszczyzny.

Zachowanie tego narodowego ducha w pierwszym rządzie zawdzięczają Serbołużycanie swoim poetyckim wieszczom, swojej literaturze. Jaką rolę odgrywa literatura w podtrzymaniu świadomości narodowej, wiemy dobrze my, Polacy, z czasów własnej niewoli. Nam chyba najłatwiej ocenić patriotyczne wloty łużyckich poetów, zrozumieć wartość narodowej poezji dla narodu. Najlepiej wiemy, że do literatury narodu w niewoli przykłada się w pierwszym rządzie nie artystyczne kryteria, ale miarę narodowego uczucia.

Hasłem budzenia świadomości narodowej, patriotycznego ducha powstaje i istnieje cała literatura serbo-łużycka.

Najstarsze zabytki piśmiennictwa łużyckiego — tłumaczenia Pisma św. — pochodzą z okresu reformacji religijnej. Pierwsze próby poetyckie zaczynają się pod koniec XVIII i w początkach XIX wieku. Pierwszym prawdziwym poetą jest Andrzej Zejler (1804—1872).

Evangelicki ten pastor życia całe poświęcił idei rozbudzenia ducha narodowego wśród swych współbraci. Jego poezje stały się najpoważniejszym czynnikiem odrodzenia świadomości narodowej na Łużycach, poczucia łączności z rodziną słowiańską. Poezje Zejlera oparte są o łużycką twórczość ludową. Przyjmowane z entuzjazmem jego tomiki: „Odgłosy pieśni ludowych”, „Trzmielce i osy”, „Pory roku”, „Hans Wuczba” (Jan Nauka) trafiły pod strzechy, rozbudziły zapal do ojczystej mowy, rozbudziły zamierające poczucie odrębności i łączności narodowej. Jego wiersz, wzorowany na polskim mazurku Dąbrowskiego „Hiszkie Serbstwone zhubjene”, stał się hymnem narodowym.

A przedewszystkiem przykład Zejlera rozbudził zapal, wywołał naśladowanie. Chwytają za pióra Jan Radyserb-Wjela, Herta Wićazec, Jan Cieśla. Najgodniejszym następcą Zejlera jest Jakób Bart-Cisziński, poeta liryczny. Jego poezje oparte o twórczość ludową, podobnie jak poezje Zejlera, tchną nutą patriotyzmu. Prócz tomów poezji: „Książka sonetów”, „Przyroda i serce”, „Krew i kraj”, „Na skrzydłach orlich”, dramatu „Na Hrodizku” zasługą Ciszińskiego jest założenie pisma „Lipa Serbska”, około którego skupiła się cała młodzież narodowa Łużyc.

Obok poetów wielkie zasługi około odrodzenia Łużyc kładli działacze narodowi, publicyści i uczeni z Ernestem Smoljerem (1816—1884), najwybitniejszym, na czele, założycielem pisma naukowego „Czasopis Maticy Serbskeje”, autorem niemiecko-łużyckiego słownika, zbieraczem łużyckich pieśni ludowych. Jego pomocnikiem i następcą był Michał Hornik (1833—1891), autor licznych prac językowych. Po nich duchowe przewodztwo Łużyc objął zmarły w roku ubiegłym Arnost Muka, którego prace z zakresu językoznawstwa, etnografii i historii literatury zyskały uznanie w świecie naukowym.

W poezjach piszących współcześnie poetów dźwięczy dotąd niezmiennie nuta rozbudzona przez Zejlerów, Ciszińskich i Smoljerów. „Dzień swobody świata, Dzień żrzącego żyta!” woła mimo coraz cięższego ucisku germanizacyjnego poezja łużycka. Spadek po poetach narodowych podejmują współcześni poeci z Józefem Nowakiem i Janem Skalą na czele. W poezjach Nowaka silnie dźwięczy świadomość wspólnoty słowiańskiej. Szczególnie silnie ciąży sympatja poety do Czechów. W wierszach swych ślawi „Złotą Prahę”, w cyklu „Rjekowie” (Bohaterowie) obok Smoljera i Horni-

ka poświęca wiersz Piotrowi Bjezruczowi. Nawraca chętnie do przeszłości, wspomina chwile potęgi Łużyc w „Posljednim kralju”, tysiącletnią niewolę maluje w cyklu „W potach biedy”. Tęsknotą do wolności przepelnione są „Swobody niewiasta” (Narzęczona wolności) i „Lubin a Sprewja”.

Jan Skala poświęca się publicystyce. Jako dziennikarz broni sprawy łużyckiej, duże zasługi kładzie, jako redaktor „Kulturwehr”. Na marginesie tej pracy powstałe jego poezje mają jednak dużą wartość artystyczną. W jego tomikach „Srjodki” (okruszyny) i „Szkryje” (Iskrzy) dochodzi do głosu rzadka u poetów łużyckich erotyka. Pięknym i rzuwnym uczuciem przemawia wiersz do matki: „Mojej maćeri”.

Z współczesnych poetów wspomnieć jeszcze trzeba Jana Lajnerta, który wzbogaca słownik poetycki wprowadzeniem doń starego języka, zachowanego jedynie w błotach na pograniczu Dolnych i Górnych Łużyc. Opisuje w swych wierszach rodzinne swe strony, które nietylko w słownictwie, ale w całym sposobie życia zachowały dużo ciekawych osobliwości. Poezje liryczne tworzą jeszcze Paweł Wićaz i Paweł Krjeczmar. Michał Nawka uprawia humorystykę i satyrę.

Wszyscy wymienieni są pisarzami górnołużyckimi. Na Łużycach Dolnych słabsza jest świadomość narodowa i mniej bujnie kwitnie łużycka poezja. Pierwsze w niej miejsce zajmuje Mato Kosyk, który zresztą wyemigrował do Brazylii. Zajął po nim miejsce Fryco Rocha, redaktor „Serbskeho Casnika”. Z kobiet wymienić trzeba nazwiska Miny Witkojé i Marjany Domaskojé.

Mniejszą niż poezja w życiu narodowym rolę gra literacka proza. Ma ona swych przedstawicieli w pisarzach: Bjezdrihu-Radjubinie, Jakóbie Lorencu-Zaleskim, Marji Kubaszec, R. Domaszce, J. Stodeńce. Dużą rolę odgrywają tłumaczenia z literatur obcych. Do wybitniejszych tłumaczy należą: prof. Jan Bryl, Józef i Marcin Nowakowie, Jan Skala i in. Najwięcej tłumaczy się z literatur słowiańskich: czeskiej, rosyjskiej i polskiej. Fakt ten ma swą wymowę. Świadczy on — obok innych — o ciążeniu do wszystkiego co słowiańskie, świadczy o silnej świadomości przynależenia do wielkiej rodziny słowiańskiej.

T. KRASZEWSKI.

KRONIKA TOWARZYSKA

— Kolo śpiew. im. Moriuszki. Bal maskowy odbędzie się w sobotę 30 bm. w salach Domu Rzemieślniczego. Początek o godzinie 20. Zaproszenia w firmie „Kantor” św. Marcin 55 i firmie Maćkowiak, ul. Marsz Focha 41. zg 20 863/4

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

W piątek wznowienie operetki „Nittouche”, która w ubiegłych latach cieszyła się olbrzymim zainteresowaniem. W roli tytułowej wystąpi Jadwiga Fontanówna, która swym wdziękiem i humorem ujmuje audytorjum.

W sobotę jedyny występ Stanisława Drabika. Dyrekcja korzystając z kilkudniowego pobytu w kraju pierwszego tenora Królewskiej Opery w Białogrodzie Stanisława Drabika, zaprosiła tego świetnego artystę na jeden gościnny występ w operze „Żydówka”, który odbędzie się w sobotę, dnia 30 bm. Stanisław Drabik kreować będzie popisową rolę Eleazara. W roli kardynała usłyszymy po raz pierwszy cenionego basu Janusza Nowaka. W roli Żydówki wystąpi Marja Janowska, w partji Eudoksjii Stefanja Marynowicz.

Wielki Wieczór Sylwestrowy w Teatrze Wielkim

Zespół artystów Teatru Wielkiego zaprasza wszystkich melomanów opery, operetki i baletu na Wieczór Sylwestrowy, który odbędzie się w nocy o godzinie 11 w gmachu Opery. Wieczór ten obfitować będzie atrakcyjnymi numerami, które rozbawią naszą publiczność do lez. Humor i śmiech zapewniony — o to dbają wszyscy artyści z naszą miłą „śmieszka” Jądką Fontanką na czele. Programu nie zdradzimy, bo inaczej nie starczyłoby krzesel w naszej Operze — kto przyjdzie za miśję przekona i w dodatku otrzyma w prezencie wonny prezent. Bilety w cenie 60 gr do 3 zł do nabycia w firmie Szrejbrovski.

Z Teatru Nowego

Na Noc Sylwestrową przygotowuje Teatr Nowy bardzo urozmaicony program rewjowy, złożony z szeregu piosenek, skeatch'ów aktualności politycznych i lokalnych. Atrakcją programu będzie konkurs, na którym ubiegać się będą o palmę pierwszeństwa nieznanie gwiazdy poznańskie. Program Nocy Sylwestrowej zapowiada się w Teatrze Nowym bardzo wesoło.

RADJO

Piątek, dnia 29 grudnia 1933 r.

Poznań (335 m) 13.00 płyty; 14.02 giełda; 17.50 skrzynka rolnicza; wygl. p. Horak; 19.20 Weekend (wygl. prof. J. Kilarski); W pozostałych godzinach tr. z Warszawy.

Warszawa (1412 m) 9.00 audycja poranna; 12.05 koncert orkiestry salonowej Tadeusza Seredyńskiego (tr. ze Lwowa); 15.40 muzyka wokalna z płyt; 16.10 recital fort., wykonawczyni Vera Bezobrazowa; 16.40 „Przegląd wydawnictw”; 16.55 ork. Dinicu (płyty); 17.10 koncert solistów: Zofja Dobrowolska - Pawłowska (sopran) Umberto Macnez (tenor); 17.50 „Nowiny rolnicze”; 18.00 odczyt z cyklu „Mędrcy i poeci starożytnej Grecji” pt. „Solon” — dr. Aleksander Turyn; 18.20 muzyka jazzowa z płyt; 19.20 dokąd jechać w święto; 19.25 feljton aktualny; 19.40 wiadomości sportowe; 19.47 dziennik wieczorny; 20.00 pogadankę muzyczną wygl. prof. St. Niewiadomski; 20.15 koncert symf. z Filharm. Warsz. z udziałem Leopolda Szpinalskiego (fort.), w przerwie dr. Tadeusz Makowiecki; „Ważniejsze wydarzenia literackie 33 roku”; 22.40 muzyka cygańska z Gospody Fukiera.

Programy zagraniczne. Rzym: 16.00 tr. koncertu z akademii św. Cecylii; Ryga: 19.05 koncert symf.; Beromuenster 19.20 „Der unsterbliche Lump”, operetka Eyslera; Paryż (Poste-Parisien): 20.00 „Arthur”, opt. Christine; Praga: 20.30 koncert symfoniczny Filharm. Czeskiej; London Regional: 20.55 „Flet czarodziejski”, opera Mozarta (akt I), tr. z Sadler's Wells; Paryż (Radio-Paris): 21.45 „Traviata”, opera Verdiego; London Regional: 22.00 koncert symfoniczny.

Sobota, dnia 30 grudnia 1933 r.

Poznań (335 m) 13.20 płyty; 14.02 giełda; 15.40 „Z życia wojskowego młodzieży”; 16.55 koncert solistów: M. Trampeczyńska (alt); 22.00 M. Turwid: Recytacje wierszy o Wielkopolsce. W pozostałych godzinach transmisje z Warszawy.

Warszawa (1412 m) 7.00 audycja poranna; 12.05 muzyka popularna z płyt; 15.30 wiadomości gospodarcze; 15.40 płyty; 16.00 audycja dla chorych; 16.40 lekcja języka francuskiego (kurs średni); 16.55 koncert solistów: Marja Trampeczyńska (alt), tr. z Poznania i Józef Ozimiński (skrzypce); 17.50 „Biezące wiadomości rolnicze”; 18.00 odczyt pt. „Józef Mehoffer — w 40-lecie jego pracy artystycznej” (tr. z Krakowa) dr. Artur Schröder; 18.20 koncert chóru Dana; 19.25 recytacje wierszy świątecznych, (kwadrans poetycki); 19.40 wiadomości sportowe; 19.47 dziennik wieczorny; 20.00 muzyka lekka, ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota oraz J. Brochwiczówna (piosenki); 21.00 skrzynka pocztowa techniczna; 21.20 koncert muzyki polskiej poświęcony utworem Juliusza Zarzyckiego w wyk. Józefa Turczyńskiego; 22.00 muzyka taneczna z kab. Femina, ork. H. Golda; 23.05 „Kukulka wileńska”.

Programy zagraniczne. Davenport: 21.00 Music - Hall. Hulzen: 21.15 tr. rewji z Teatru Wielkiego w Amsterdamie; London Regional: 22.00 koncert muzyki współczesnej z udziałem Ludomira Różyckiego.

SPORT

Narciarstwo

Międzynarodowe zawody F. I. S. Szwedzki Związek Narciarski przygotowuje się energicznie do zawodów F. I. S. Dla swoich narciarzy Szwedzi przeprowadzają dwa specjalne kursy treningowe, na które odkomenderowano 30 najlepszych narciarzy z całego kraju, a między innymi: Rylander, Karlquist, Gunnar, Borg, Karlson, Johannsson, Eriksson, Olle Ohlsson. Prawdopodobnie nie wezmą udziału Włosi, Japończycy i Francuzi, a nawet start Szwajcarów nie jest pewny ze względu trudności ekonomicznych. Napewno uczestniczą w zawodach: Szwedzi, Niemcy, Norwegowie, Polacy, Czesi, Austriacy i Finnowie.

Pięściarstwo

Zawody eliminacyjne przed spotkaniem Berlin — Poznań odbędą się w cyrku „Olimpia”. Kapitan wojskowy p. Wiśniewski wyznaczył następujące pary: musza: Romański I. (Sokół) i Sipiński II. (Warta); kogucia: Rogowski (Cuiavia) i Rogalski (Warta); piórkowa: Wałkowiak (Dr. Błęk.) i Kajnar (Warta); lekka: Lelewski (Stella) i Sipiński I. (Warta); półśrednia: Dankowski (Sokół) i Wolniakowski (Warta); średnia: Radomski (Cuiavia) i Majchrzycki

Sylwester w „IKS-ie i pod Kaktusem”

W 2 salach — 2 orkiestry. Ważne są „Karty wstępu” i zaproszenia. Karta konsumcyjna 3,— zł. zg 20 867

W RINIE METROPOLIS

2 DNI SZAMPAŃSKIEJ ZABAWY

w sobotę 30 i w niedzielę 31 grudnia o godzinie 11 wieczór

REWJA HUMORU - SATYRY - TAŃCA

z udziałem najznakomitszych artystek i artystów scen

poznajskich, krakowskich i lwowskich

Blizsze szczegóły jutro!

BILETY od 1 do 3 zł

Przedprzedaż w składzie cygar F-y Szrejbrovski narożnik ul. Fredry i Gwarnej

(Warta); półcieżka: Przybylski (Dr. Bł.) i Karpiński (Warta). Zawody te będą bardzo interesujące, wobec czego spodziewać się należy licznej frekwencji. Rozpoczynają się one punktualnie o godz. 20. (kom)

Mistrzostwa Europy. W połowie kwietnia 1934 r. odbędą się w Budapeszcie zawody o mistrzostwo amatorskie Europy, w których startować mają pięściarze 16 państw. Węgry, Polska, Włochy, Niemcy i Czechosłowacja wystawiają pełne składy drużyn. W meczu o puchar europejski Polska spotka się z Węgrami. (PAT)

Adolf Dymśza przybywa do Poznania!!!

Olbrzymie zainteresowanie występem!!! TOLA MANKIEWICZÓWNA — MIECZY-SŁAW FOGG — CHÓR DANA biora udział w wesołych wieczorach w „Słońcu”. Oto nareszcie impreza artystyczna, jakiej jeszcze Poznań dotychczas nie podziwiał i jaką nieprędko zobaczy. W sobotę 30 i w niedzielę 31 grudnia (Sylwester) o godz. 11 wiecz. w teatrze „Słońce” odbędzie się z niebywałym zaciekawieniem oczekiwane 2 atrakcyjne Wieczory Humoru, Tańca i Piosenek, w których udział przyjmą same „asy”: Najznakomitszy komik Polski i gwiazdor filmowy ADOLF DYMŚZA. Najznakomitsza polska gwiazda rewjowa i filmowa TOLA MANKIEWICZÓWNA. Najznakomitszy piosenkarz Polski MIECZY-SŁAW FOGG. Najznakomitszy w Polsce, jedyny, bezkonkurencyjny CHÓR DANA. Współudział przyjmą ponadto Zofja Dymśzyna, Niusia Nobisówna, W. Danowa i świetny satyryk A. Wysocki. Znakomici artyści zaprezentują publiczności poznańskiej rekordowy program, obejmujący same przeboje w Poznaniu jeszcze nie wykonywane! Chór Dana wystąpi z towarzyszeniem gitary i odśpiewa swoje największe przeboje, między innymi szereg wesołych piosenek! Za to, że wszyscy śmiać się będą do lez odpowiada osobie ADOLF DYMŚZA — jednym słowem czeka ją nas 2 wieczory, których napewno przedko nie zapomnimy. Szczegóły w dużych afiszach! Orkiestra pod dyr. Kapelm. B. Kubka! Zainteresowanie, jakiego jeszcze nie było! Na te dwa wieczory wybierają się dosłownie wszyscy! Spodziewać się należy, że nawet olbrzymia sala „Słońca” okaże się za mała! Przedprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrovskiego — ul. Gwarna 20. Telef. 56-38. zg 20 865

SZLACHETNA I TANIA
Starka Bazarowa
SKŁAD WIN BAZARU POZNAŃSKIEGO

Fragment imponującej akademii „Legionu Wielkopolskiego” w sali Ogrodu Zoologicznego, podczas referatu prezesa związku Powszańców i Wojsaków mec. dr. St. Celińskiego (w prawym dolnym narożniku).

W walce z strasznym wrogiem

Alarm w okopie — Zagadkowa wstęga — Obłężenie — Żywy tunel

W licznych mych wędrówkach po wszystkich częściach globu ziemskiego — powiada znany podróżnik Francis Pease — nie spotkałem nigdzie stworzenia, któreby mnie napawało takim strachem jak — mrówka afrykańska. Po raz pierwszy natknąłem się na nią podczas mojej przeprawy z Mombosa do Przylądka.

Po niezmiernie uciążliwym i wyczerpującym całodziennym przebijaniu się przez gęstwinę dżungli, rozłożyłem się z moimi towarzyszami — czterema chłopcami z tubylczej ludności i dwoma psami — obozem na niewielkiej polanie. Chłopcy ułożyli się przy ogniskach, ja zaś udałem się na dobrze zasłużony odpoczynek do namiotu — gdy w tem w pobliżu rozległ się straszliwy skowyt. Wybiegłszy z namiotu spostrzegłem, że jeden z psów, jak opętany tarzał się po ziemi, wyjąc w niebogłosy. Gdy się zbliżyłem do nieszczęsnego zwierzęcia, zauważyłem, że całe ciało psa pokryte było stworzeniami wielkości chrząszcza, które za pomocą rożków umieszczonych po obu stronach głowy, zadawały swej ofierze straszne uklęcia tak, że biedny czworonóg krwawił obficie. Dołżywszy rewolweru położyłem kres jego cierpieniom; za chwilę jednak spostrzegłem, że sam zostałem zaatakowany przez owe zajadłe owady. Kilka z nich dostało się w jakiś sposób na moje obnażone ramiona i poczęło mi rozrywać skórę. Uczulem dotkliwy ból, jak gdyby ciało rozcinano nożykiem. Straszna — napastników i zادةptałem nogą, lecz zadane rany, wyglądem swym przypominające nacięcia, dokonywane przy zabiegu szczepienia, dokuczaly mi niezmiernie. Jak później stwierdziłem, mrówki wstrzykują do otwartej rany jakąś żrącą substancję powodującą długotrwały stan zapalny i jątrzenie się z danych ran.

Gdy po pewnym czasie rozejrzałem się dokoła, zauważyłem, że dwaj moi chłopcy zdezercerowali, zaś pozostali, szwargocząc ze sobą w swym krajowym narzeczu, wskazywali w kierunku dżungli, skąd jakieś niesamowite, do weża podobne stworzenie, zwolna posuwało się ku nam.

Po upływie pewnego czasu zdołałem stwierdzić, co to za twór wypełzi z mrówek nocnych i zbliżał się ku nam: nie był to wąż, lecz miljarde mrówek wędrownych, „maszerujących w zalkiem prawidłowej formacji wojskowej. Żywa ta wstęga o szerokości trzech do czterech cali, składała się z dwu gatunków owadów: brązowo - rudych mrówek, wielkości 1/3 cala, tworzących środek wstęgi, oraz „żołnierzy”, wielkości 1/4 cala, uzbrojonych w

owe straszne różki na głowie i widocznie utrzymujących karność w kolumnie.

Znalazłem się w strasznym położeniu. Mogłem wprawdzie wziąć nogi za pas i uciekać przed groźnym niebezpieczeństwem, zostawiając zapasy na pastwę losu; lecz to oznaczałoby śmierć głodową w dżungli. Postanowiłem więc pozostać na miejscu i podjąć walkę z napastnikami — walkę na życie i śmierć! Pochwyciwszy bańki z naftą, które mieliśmy ze sobą, rozlaliśmy płyn dokoła obozowiska. Lecz nacierający wróg nie od razu dał za wygraną. Zmienił swoją formację bojową, utworzywszy falangę, na dwie stopy szeroką, i ruszył ponownie do ataku, otaczając w końcu oboz nasz ze wszech stron. Jednak przekroczyć kregu naftowego nie był w stanie, a kilka odważniejszych jednostek, usiłujących „wziąć” tę przeszkodę, przyplaciło czyn ten życiem. Po upływie kilkadziesiąt minut, groźny wróg znajdował się już w dalszym marszu, kierując się ku dżungli.

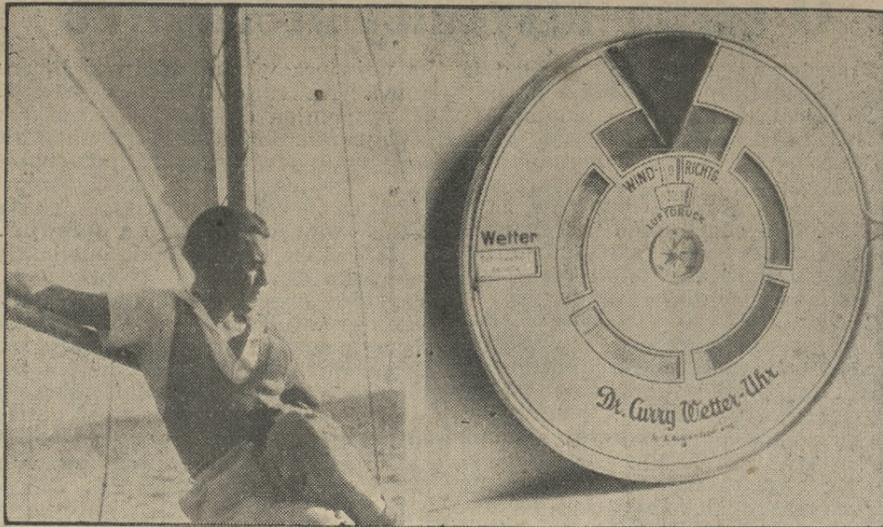
Jak zdołałem stwierdzić, mrówki te wędrują zawsze w formacji „wstęgi” i jak mi później opowiadano, bywały wypadki, że owe mrówcze wstęgi były tak długie, że przesuwanie się ich trwało nieraz kilkanaście dni bez przerwy. Owady te pożerają wszystkie żywe istoty spotkane w drodze i nawet najgrubsza zwierzyna pada ofiarą żachłanności mrówki wędrowniej, która atakuje ją wpijając się w oczy oraz przenika do nozdrzy i gardła, powodując zdławienie zwierzęcia.

Jednej tylko rzeczy obawiają się mrówki, mianowicie jasności dnia afrykańskiego. To też starają się przebywać w najgęstszym cieniu, a w wypadkach gdy zachodzi konieczność przekroczenia jakiejś słonecznej trasy, „żołnierze” tworzą pew-

NAJWIĘKSZA
SENSACJA
ŚWIATA!

Testament
D-ra Mabuze

Pr 6 461

Barometr chemiczny.

Znany meteorolog dr. Alfred Curry (po lewej stronie) skonstruował na podstawie swych wieloletnich doświadczeń barometr precyzyjny, który przy pomocy chemicznego indykatora urzepowia pogodę jaknajdokładniej na 8—15 godzin. W przeciwieństwie do dawniejszych barometrów nowy ten wynalazek wskazuje nadto zawartość wilgoci w powietrzu i kierunek wiatru.

nego rodzaju cienisty tunel, przez który wędrujące masy następnie przechodzą. Kr.

Kongres „Wilhelmów”

W październiku 1934 r. odbędzie się w Saint-Brieux, we Francji międzynarodowy kongres „Wilhelmów”. Komukolwiek na imię Wilhelm, William, Guillaume, Willem lub po prostu Bill, jest zaproszony do wzięcia udziału w zjeździe w związku z którym, m. in. odbędzie się uczczenie 700-lecia zgonu św. Wilhelma Pichon, któ-

ry był biskpem malowniczego miasteczka bretońskiego.

Św. Wilhelm Pichon patron Saint-Brieux, został kanonizowany przez papieża Innocentego IV dnia 15 kwietnia 1247 r. Święty ten jest bardzo popularny wśród Bretończyków, pomnych jego zasług miłosiernych. W 1225 r. mianowano go „dyktatorem żywnościowym” dla Breitanji, kiedy to, dzięki swej mądrej oszczędnej gospodarce uratował tysiące ludzi od śmierci głodowej w czasie straszliwej ówczesnej epidemii. S. F.

Dział grafologiczny Prof. Foady'ego

260. „Słoneczko 25”. Analizuje sprawę dokładnie, nim je rozpocznie, duchowo poważnie usposobiona, pewna siebie, słucha rady innych, lecz na swoim postawia. Materjalistka, w życiu prywatnym ekonomistka. W kierunku duchowym i miłości egoistka.

261. „Miłosierny”. Pracowity, pismo wykazuje umysłowe wyczerpanie, dzięki swej woli i energii potrafi w swych zamiarach wytrwać, tylko przez filozofowanie popada w pesymizm, co ujemnie wpływa na życie. Mądry, nie pozwoli się nabrać, tylko w kierunku duchowym liczy na pomoc drugich.

262. „Biedny”. Nie jest Pan biedny pod względem duchowym bardzo hojny, dyplomata mądry, sprytny, ale lubi na siebie zwracać uwagę Ambitny bardzo szlachetny, nieufny, skryty, dużo rutyny kapryśny, ekonomista, dobry psycholog

263. „General”. Może Pan będzie jeszcze kiedyś generałem. Nerwowy, nie lubi, tracić czasu nadaremno materjalista pod względem zarobkowym. W swych zamiarach ma szeroki gest, dużo instynktu bardzo ciekawy, wszystko chce wiedzieć, wesoły. Silna wola.

264. „Steward”. Bardzo energiczna, dobra pamięć, szybka, lubi dyscyplinę, potrafi kierować drugimi, mimo że jest uparta, swoje wady zna, których przez ambicję nie okazuje. Pod względem intelektualnym dużo męskości, swoich kaprysów nie da po sobie poznać, a gdy pokocha jest wierna.

265. „Długowłosa Czarnulka”. Za pewna siebie, co ma ujemny wpływ na kształt życia, mimo że posiada dużo wytrwałości, nerwy doprowadzają do braku cierpliwości, za wiele myśli i coraz nowe ma po-

mysły, skryta, w życiu duchowym bardzo szczerą

266. „Mrówka”. Silna wola mimo to brak wytrwałości, nerwowa, wszystko załatwia na gorąco, ale wielka dyplomatką. Mądra, dużo gustu artystycznego fatalistka, wielka optymistka energiczna, szybko się złości, ale i prędko się udobrucha.

267. „Edawit”. Poważny, opanowany, za szczery i wiele drugim dopomaga. dyplomata, dużo instynktu psycholog, przez co wiele w życiu zyska. Nieufny. W towarzystwie wszystko słucha i widzi, ale udaje naiwnego. Na obecny okres czasu dyplomata.

268. „Wawel”. Bardzo szczery i otwarty, przez co wiele w życiu swoim stracił. Szlachetny, sentymalny, silna wola i dużo wytrwałości. Chętnie drugim dopomaga, kapryśny wesoły, ale nie złośliwy. Mądry, samouk, wiele zdolności artystycznych i poetycznych ale nie wyzyskane. Z natury wielki filozof.

269. „Eleonor”. Duchowo poważnie usposobiona, energiczna, szybka, dyplomatką, nim co rozpocznie dokładnie analizuje dużo wytrwałości i wszystkim się zadawała. Dużo zdolności artystycznych, wiele temperamentu, w miłości bardzo zazdrośna.

270. „Worwicz”. Silna wola nerwy potrafi opanowywać, energiczny, dużo temperamentu, wesoły, lubi drugim denerwować, ale nie w złej woli, dużo wrodzonego instynktu nieufny i sceptyk. W swe własne siły nie wierzy, przez co popada w wątplenie.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Polowanie na zające jest. Na powyższym zdjęciu, dokonane przez Foto - Express J. Majewskiego, widzimy scenę z polowania pod Poznaniem. Na pokładzie leżą już trzy „koty”, czwartego niesie wyżej, a do piątego złożył się właśnie pan myśliwy.

W St. Moritz zwraca powszechną uwagę główny kelner jako znakomity jednocześnie łyżwiarz. Na łyżwach obsługuje gości, a równocześnie popycha krzesło niżej saneczki.

Władysława z Prączyńskich Wilska

**Dziecko Marii,
właścicielka majątku Wróblew (ziemi Łęczyckiej),**
opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, zmarła w Poznaniu
27 grudnia 1933 r.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele parafjalnym w Solcy Wielkiej
w sobotę, dnia 30 grudnia o godz. 11, po nabożeństwie wyprowadzenie zwłok do grobów
rodziny w Leźnicy Wielkiej.

Na obrzęd żałobny zapraszają **stroskani**
mąż, córka, synowie i rodzeństwo.

zg 20 869

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego
jedynego dziecka, s. p.

Jerzego Konieczynskiego
odbędzie się w piątek dnia 28. bm. o godz. 9-tej
w kościele parafjalnym św. Michała przy ulicy
Śniadeckich

msza św. żałobna

na którą zapraszają
w głębokim smutku pogrążeni
rodzice.

Przewielebnemu Duchowieństwu a w szczególności
Ks. rądy Putzowi, Ks. prof. Bączkiewiczowi, Ks. doc.
dr. Gładyszowi, Związkowi Oficerów Rezerwy p. Ta-
deuszowi Skitkowi za zorganizowanie pięknego śpiewu
nad grobem, Szkole im. Stanisława Kostki, wszystkim
Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym za niezliczone
wyrazy współczucia, wieniec i oddanie ostatniej przysłu-
gi mojemu najdroższemu mężowi, s. p.

Aleksandrowi Brodniewiczowi

składam tą drogą serdeczne

Bóg zapłać!

zg 20 860

Żona z córeczką.

Dnia 26 grudnia 1933 roku, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramen-
tami św., po długich cierpieniach, nasza najlepsza matka, kochana teści-
wa, babcia, prababcia, siostra i ciocia, s. p.

z Dyczkiewiczów

Marta Menkowa

przeżywszy lat 78. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 30. bm. o godz. 2.45 po
południu z domu żałoby, Mostowa 4a.

W smutku pogrążona
rodzina.

zg 20 866

W dniu 26 grudnia 1933 r. zasnął w Bogu, po długich
i ciężkich cierpieniach, opatrzone Sakramentami św.,
mój najdroższy syn, kochany brat, szwagier, kuzyn
i wuj, s. p.

Teodor Miękicki

przeżywszy lat 38. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia
30 grudnia br., o godz. 14, z domu żałoby ul. Staszica 25
na cmentarz paraf. św. Florjana na Jeźcach. Msza
św. za spójność duszy s. p. Zmarłego odbędzie się w
czwartek, dnia 4. 1. 1934 r. o godz. 7.30.

W ciężkim smutku pogrążeni
Ojciec z dziećmi i rodzina.

Pg 6459-52.14

Poznań, Staszica 25. Wąsosz, Leszno, Suchyłaś.
Osobnych zawiadomień nie wysłał się.
Najst. Zakład Pogrzebowy P. Piasecki, Klasztorna 14.
Tel. 27-69.

Dnia 24 grudnia 1933 r., zasnęła w Bogu nagle, opatrzona Sakra-
mentami św., nasza ukochana ciocia, s. p.

z Szymanowskich

Teofila Pogorzelszykowa

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 29. bm. po poł. o godz. 3.15 z kaplicy
przedpogrzebowej, Wały Jana III, na cmentarz św. Marciński przy ul.
Towarowej, o czym donoszą **w ciężkim smutku pogrążeni**
d 2744 **Bolesławstwo Wejchanowie i rodzina.**

Puszczykówko, Poznań, 28. 12. 1933

Zaki pogrz. „Bracia Nowak” Pl. Nowom. 10. tel 10-46

Kancelaria adwokacka
na prowincji

dobrze zaprowadzona, z powodu zamianowania
notariuszem **natychmiast do obicia.** Zgłosze-
nia tylko poważnych rezydentów do Kurjera
Poznańskiego pod **zg 20 868**

Kancelarię adwokacką

dobrze zaprowadzoną w większym mieście prowincjonal-
nem odstąpię natychmiast. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zg 20 858

Na karnawał!

Maski
Serpentyny
Konfetti
Lampiony
Giriandy
Wachlarze — Parasolki
i różne niespodzianki!
Fetysze — Podarki
Rekordowy wybór

Hurt! Aquila Detail

św. Marcin 61, pl. Wolności 9,
dz 2.700

ŁYŻWY

Rodle i sanie
Dzwonki i termosy
Latarki powozowe
Wagi stolowe
Narzędzia rzemieślnicze
Pieca, rury i kolana
Podkowy i podkowie
Kuchnie westfalskie
Hacale i ocieci
poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3.

Pg 6 460-52.15

Restauracja „POD STRZECHĄ”
Plac Wolności 7
Tel. 31-28 Tel. 31-28

Wieczór Sylwestrowy
Koncert — Dancing — Nie-
spodzianki! — portj. 818

**Gorsety, pasy,
biustonosze**

S. Kaczmarek
ul. 27 Grudnia 20.
Własna prac. gors. miarowych

dg 2377

Przewielebnemu Duchowieństwu oraz
wszystkim Przyjaciółom i Znajomym za
okazane nam tak żywe dowody współczu-
cia oraz udział w pogrzebie naszej nigdy
niezapomnianej matki, babki, prababki, te-
ściowej i ciotki, s. p.

z Matczyńskich

Anieli Brzeskiej

składa serdeczne

wyrazy wdzięczności

Pg 6458-52.13

Rodzina.

Poznań, w grudniu 1933 r.

Przewielebnemu Duchowieństwu, w szczegól-
ności Ks. prałatowi Taczakowi, Związkowi Wła-
ścicieli Aptek, Polsk. Powsz. Tow. Farmaceutycz-
nemu, Związkowi Oficerów Rez., Polsk. Tow. Ply-
wackiemu i wszelkim Instytucjom oraz Przyja-
ciółom, Krewnym, Współpracownikom i Znajomym
za złożone wyrazy współczucia, liczne
wieniec i oddanie ostatniej posługi, s. p. rodzicom
moim

Edmundowi i Pelagii Mendom

składa

serdeczne podziękowanie

dg 2762

córka.

Korespondent

władający poza językiem polskim również płynnie
językiem niemieckim, a możliwie jeszcze dalszemi
językami, który był czynny

w eksportowej branży jaj

natychmiast poszukiwany. Oferty z dołączeniem od-
pisów świadectw oraz podaniem żadanego wynagro-
dzenia prosimy kierować pod „Korespondent” do
Agencji Reklamy Prasowej, Bydgoszcz, Dworcowa 54.

ng 7341

Skład z mieszkaniem

w Kościanie przy Rynku w najlepszym miejscu od 1 marca
1934 do wynajęcia. Dotychczas znajduje się w tem miejscu
od kilkunastu lat świetnie prosperujący skład towarów
krótkich i wełnianych. Owa nieruchomość jest ewtl. do wy-
najęcia w całości lub na sprzedaż Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zg 20 857.

Dnia 26 grudnia 1933, zmarła żona jubilata To-
warzystwa naszego, s. p.

Antonina Olszewska

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 29. bm. o go-
dzinie 15.30 z kościoła cmentarnej par. św. Marci-
na w Górczynie. O liczny udział członków w po-
grzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.
Wypadek 303. Serja 61. **zg 20 861/2**

Najlepszeli

Najtańsze!

DRZEWO OPALOWE

poleca drwalnia P. O. Caritas. Ceny z dostawą w domu:

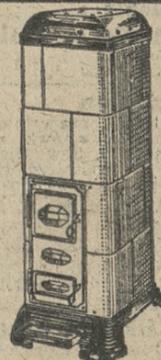
Koszyk rąbanego drzewa	0.60 zł
1 m rąbanego drzewa	18.— zł
1 m rznietego drzewa	16.50 zł
1 m szczyt w całości	15.— zł

Drzewo suche I kl Zamówienia kierować prosimy do
biura **Poznańskiego Okręgu „Caritas” ul. Podgórna 10a.**
tel. 55-88 i 16-80 o z do drwalni przy ul. Górna Wilda 34.

na specjalne
zamówienie
Papierodruk
AL. MARCINKOWSKIEGO 6
dg 2739

Pasy - Weża - Szczeliwa
oraz wszelkie artykuły tech-
niczne i laboratoryjne poleca
Składnia Spółki Okoliczanej
Spółdzielnia z ograniczoną odpo-
wiedzialnością przybory techniczne dla go-
rzeł i rolnictwa Poznań Al.
Marcinkowskiego 20 telefon
11-82 dg 2244

Oszczędność opału 50% - Zbędność remontu

Stale, przenośne i kuchenne

Pieca Szrajbera
z kafli stalowych

nadzwyczaj trwale, hermetyczne,
i oszczędne.

Grzeją dobrze, łagodnie i długotrwale.

Ceny znacznie niższe

ST. KOWALSKI

Przedstawiciel na Wojew. Poznańskie

Poznań, pl. Wolności 17, tel. 29-76

Polecam tamto **Papę asfaltową „Koriolit”, dachówkę**
asbestowo-cementową i wszelkie inne materiały
dachowe. Obecnie tak korzystnie, jak nigdy. **ng 6356**

Uchwala. Na wniosek f-y Br. Machalla Spółki Koman-
dytowej w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 2, udziela się jej odro-
czenia wyplat na przeciąg 3 miesięcy i to od 21 grudnia 1933
do 20 marca 1934. Nadzorca sądowym mianuje się kupca
Zygmunta Szymkowiaka z Poznania, ul. Wierzbicice 27,
Poznań, dnia 21 grudnia 1933. **Sąd Grodzki ng 6818**

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
j t d = 1 słowo
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

Na ogłoszenia szyfrowane

wymagające złożenia „zgłoszeń” lub „ofert” do „Kurjera Poznańskiego” za Nr ... prosimy kierować listy do nas oddzielnie na każde ogłoszenie, nigdy zbiorowo w jednym liście na kilka ogłoszeń. W narożniku dolnym, lewym koperty lub pocztówki prosimy umieścić czytelną numer ogłoszenia, abyśmy korespondencję nie otwierając jej doręczyć mogli inserentowi.

Kurjer Poznański

Poznań,
św. Marcin 70

zdg 57 675

Przestrzec musimy zgłaszających się przed dołączeniem do ofert dokumentów oryginalnych świadectw i t. p., gdyż administracja nasza nie przyjmuje na siebie żadnej odpowiedzialności za ich zwrot, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta wskazujemy (zamiejscowimy za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko w tym wypadku, jeżeli inserent upoważnia nas do tego, podając w ogłoszeniu „Wiadomość” lub „Adres” wskaże „Kurjer Poznański” Nr ...

Administracja.

1. KAMIENICE

Kupię

dom nowy dług amortyzacyjny, wpłace 5000 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 876

Administracje

domu przyjmie urzędnik etat. fachowiec. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 870

Administracje

kamienicy przyjmie emerytowany oficer. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 803

Wille

dziesięciopokojowa śródmieście Poznań sprzedam 65 000, wpłaty 45 000. Gruszczyński. Poczto- wa 30 telefon 58-66 zdg 98 919

2. PIENIĄDZ

Wspólnika

z kapitałem około 100 000 złotych poszukuje poważny dobrze za- prowadzony młyn parowy w naj- lepszej okolicy Poznańskiego — Zgłoszenia do Kurjera Poznań- skiego pod zdg 98 351

Los

Państwowej Loterii grudniowego ciąguena odkupie. Oferty Kur- jer Poznański zdg 99 160

20 zł

do 30 tysięcy pożyczki na I nu- mer hipoteki komfortowej ka- mienicy w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 99 142

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Zakopane Złoty Róg

pierwszorządny pensjonat, ulica Chalubińskiego telefon nr 524. Prowadzi Anna Chmielewska po- kojami południowe, widok na góry, z ciepłą i zimną wodą centralne ogrzewanie utrzymanie wyborowe i obfite. Ceny przystępne. zdg 98 204

4. OSOBISTE

2 panie

które dnia 18 grudnia podnosy osobę przy ul. Libelta i odpowia- działy na ulicę Poznańska pro- sze o podanie adresu za wy- nalezieniem ul. Poznańska 24, m. 13. zdg 98 986 i

6. OŻENKI

Kawaler

lat 28, przystojny z braku zna- jomości szuka towarzyszyki życia, materialnie niezależnej której zależy na zgodnym i szczęśliwym pożyciu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 98 608

Wdowa

lat średnich posiada skład towa- rów krótkich w Poznaniu pozna- pana inteligentnego na stanowis- ku celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 849

Panna

lat 20, zamężna muzykalna m. p. posłubi najchętniej nauczycielką lub urzędniczką. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 850

Kawaler

lat 33, urzędnik na prowincji, pos- zukiuje żony religijnej gospo- darniej z posagiem dla wspólnego dobra. Zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 98 761

Panna

lat 27, przystojna, skromnie wy- chowana, gospodarna, posiada umiłowanie 3-pokojowe i 3 ty- siące widzie zamąż za urzęd- nika państwowego najchętniej za kierownika szkoły lub leśnika. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 880

Blondynka

lat 40 z dość walek gotówka szuka męża, brunec, mają pierwszeń- stwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 808

Dla

krewnej panny, lat 26, z dobrej rodziny, wyznania rzym-kat., ciemno blondynki, wykształco- nej, muzykalnej, miłego charak- teru, posadającej odpowiedni majątek, poszukuje znajomości pana, kawalera z wykształceniem akademickim na wyższym sta- nowisku celem ożenku. Panowie prawnicy, lekarze i wyżsi wojs- kowi mają pierwszeństwo. Dy- skrecja zapewniona i bezwzględ- nie wymagana. Rzecz traktuje się poważnie. Łaskawe niegano- mowe zgłoszenia ewtl. z fotogra- fiam proszę skierować do Ku- rjera Poznańskiego pod zdg 98 980

Kawaler

lat 36, oficer rezerwy, przystoi- ny szatyn — pozna ta droga mi- lina, sympatyczna, inteligentna — muzykalna i mająca osobiste do- lat 32 celem ożenku. Listy, moż- liwie z fotografią, której zwrot dyskretnie ręce słowem honoru do ekspedycji Kurjera Pozn. zdg 98 968

Starsza

panna lat 46 poszukuje męża, wdowcy niewykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 99 171

Pomorzanka

31, posiadająca kilka tysięcy i warsztat pracy szuka męża, przyjaciela. Tylko poważne oferty Kurjer Poznański zdg 99 101

7. SPRZEDAŻE

3 pokoje

dębowe, kuchnia kompletna 800 zł Fabryka Mebli Śródmie. zdg 96 412/3

Wypredajemy płaszcze damskie

po każdej możliwej cenie znacznie poniżej cen fabrycz- nych. Szczawińska 8-ka, Wodna 1. Przyjmuje asygnaty Kredyt. Pg 50145-48-94

Skład

węgli dobrze zaprowadzony za- raz na sprzedaż. Łuka, Łodowa 1, m. 11. zdg 99 078/9

Meble

najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórska 13. Pg 5811-23-59

Fortepian

czyste cudo krótki koncertowy jak nowy dla braku gotówki za bezcen z dobrej ręki. Sew. Miel- żyńskiego 22, w podwórzu IV wejście (ostatnie) I piętro miesz- kanie 22. zdg 98 192

Skład

nabiałem, owoców, towaram, urza- dzeniem, 2 pokoje kuchnia, la- jienka, korzystnie. Adres Kurjer Poznański zdg 98 644

Licytacja likwidacyjna

Antykwarium Antoniego Póro od- bedzie się 29 i 30 grudnia, Podgór- na 10, godz. 4 popołudniu. Ceny wypredażowe niskie. Pg 6454-52-8

Skład

kolonialny od 1 i 34 blisko Poz- nania z objęciem urzędzenia ko- rzystnie, dobrze prosperujący — Adres Kurjer Poznański zdg 98 641

Losy

do 4 klasy rzyhwy do 4 stycz- nia. Jeszcze kilka ciwiartek wol- nych Kadziora, kolektor Siwora, 5/6, nascentki Nowoj, zdg 98 761

Meble

najtaniej u Bakosia ul. Weenczyńska 1 Most Chwaliszewski przy Krzy- zu zdg 98 450

Putra

karakulowe popielcowe pizmow- cowe, sealowe oraz różnego ro- dzaju wydry blamy po cenach gwiazdkowych poleca Ławewski, Gwarna 20 zdg 2650

Magazyn mebli Józef Baranowski Wrocławska 19 Ceny najniższe. Pg 5872-33-97

Gramofony — Płyty najkorzystniejsze źródła zakupu F. Palon Poznań Wódna 12. Pg 5 919-49-15

Okazyjnie

podar. gwiazdkowe „Lamus” — Strzelecka 1. Pg 6285-58-74

Maszyny

do pisania tania z gwarancją. — Skóra 8-ka, Aleje Marcinkow- skiego 23. zdg 98 184

Sprzedam

osa wilka i radio. Adres Kurjer Poznański zdg 98 756

Kamienica

i stajnia na sprzedaż przy Gór- czynie Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 98 744

Regały

składu spożywczego sprzedam ta- no zaraz Adres Kurjer Poznań- ski zdg 98 842

Skład

przy ul. Wielkiej z towaram lub bez korzystnie sprzedam. Infor- Wilamowski Wielka 22. zdg 98 858

Meble

najkorzystniej kupisz u Andrzejkowskiego Poznań, ul. Wrocławska 4. zdg 2 670

Skład

kolonialny i delikatesów z towa- rem, sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 98 899

Kompletne

urządzenie najmniejszej mleczarni parowej sprzedam okazjnie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 98 776

Rower

tanio, w dobrym stanie sprze- dam. Fabryczna 18a, m. 3, do 14-tej. zdg 98 824

Kolonjalkę

dobrze prosperująca narożnik głównych ulic dwa pokoje, ma- giel sprzedam. Inform. Poznań, Górna Włda 102 kolonjalka. zdg 98 209

Skład

czekniaków sprzedam. Adres wska- że Kurjer Poznański zdg 98 927

Skład

kolonialny sprzedam lub wy- dzierżawie. Zgłoszenia do Kur- jera Pozn. zdg 99 023

Pianino

czarne sprzedam tanio. Piekary 3, mieszkanie 2. zdg 99 007

Obrazy

Gerona, Malczewskiego, Fałata, Chelmońskiego, Juliusza Koszaka okazjnie sprzedam ul. Wierzbic- cice 4, mieszkanie 3 I. ptr. zdg 99 090

Konia

ciężki wóz 3 całowy, heli, sprze- dam. Świątek, Droga Dębńska 12 zdg 98 977

Skład węgla

na sprzedaż z powodu choroby, dobrze prosperujący. Wskaże Ku- rjer Poznański zdg 99 038

Skład

pieczywa tania sprzedam. Poczto- wa 29 zdg 99 052

Maszynę damską Singer, dobra tania. — Szewska 11, parter, lewo. zdg 98 972

Doberman brązowy sznoka sprzeda Sko- b.ński, Wrocławska 9. zdg 98 961

Składzik owoców, drobiu, bez mieszkania zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 98 949

Na Sylwestra Na Sylwestra Na Sylwestra Kieliszki, szklanki szlifowane ta- nio tylko wprost Wroniecka 24 Hurt. Porcelany (Restauratorzy rabat). zdg 99 081

Radjoaparar prad zmienny luksusowy. „Kra- wat”, Trzebiego Maja 4. zdg 99 042

Lustra składowe kryształowe okazjnie. Ruszkowski, Półwiejska 6. zdg 99 178

Putro męskie czarne okazjnie. Pół- wiejska 7, m. 8. zdg 99 167

Putro prawdziwe sealowe damskie, bar- dzo obszerne sprzedam (bezcen). Focha 80, mieszkanie 10 zdg 2740

Naprawy gramofonów wykonuje najtaniej szybko: fa- chowo Kastor św. Marcin 55. dz 2708

Towar galanterijny, trykoty, bielizna, ewtl. urządzenie składowe niżej cen zakupu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 99 111

Skład spożywczy magiel z mieszkaniem na pro- wincji w rynku tania do odda- nia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 99 098

Kilim nowy nieużywany 2x3 sprzedam niedrogo. Ul. Marszałka Focha 75 księgarnia. zdg 99 158

Putra karakulowe, pizmowce, żrebaki, spody — modernizacje. Wierzbic- cice 13 — 3. zdg 99 188

Pianino dobrze utrzymane Kraszewskie- go 4, m. 6. zdg 99 070

Maszynę do pisania kupie Oferty Kurjer Poznański pod zdg 98 188

Piekarni poszukuje Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 851

Kupię motocykl Oferty Kurjer Poznań- ski zdg 98 889

Kasę żelazną używaną kupię za gotówkę. Oferty: Bogdan Leitgeber, ul. 27-go Grudnia 17. zdg 98 885

Motocykl okazjnie gotówka światłem elek- trycznym do 3/4 P. S. Ceny fa- brykat do Kurjera, Poznańskiego, zdg 98 760

Kupię plac Poznań miesiąc celem za- budowy. Zgłoszenia Kurjer Poz- nański zdg 98 769

Wannę i pięć kąpielowy nrywane Oferty Kurjer Poznański zdg 98 792

Krowy 15 dójek gotówka. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 98 832

Kolonjalkę dobra kupie lub skład wydzier- żawie, dobre położenie, mieszka- niem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 875

Dubeltówkę kupie okazjnie używana do 30 zł. może być zupełnie użyta, obojęt- nie jaki kaliber. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 98 813

Putro karakulowe kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 98 810

Samochód Citroen Six Ford używane kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 922

Kupię samochód używany, Ford, Chevrolet lub Tatra za gotówkę. Wyczerpujące oferty uprasza się do Kurjera Pozn. zdg 98 996

Kwity lombardowe oraz srebro, złoto, kryształ, porcelana, meble, dy- wany, kupuje „Lamus”, Strze- lecka 1. Pg 64 571-53-120

Kupię dynamo 10 KM 220 volt 1 200 o- brotów, Motor 6 KM 220 volt 1 400 obrotów. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 90 074

Łóżko wygodne używane. Oferty, cena Kurjer Pozn. zdg 4 800

Magiel

kupie zaraz. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 99 094

Drogerje kupie za gotówkę. Oferty do Agencji Kurjera Poznańskiego Wrzesnia. nr 7342

Rower męski kupie. Św. Józefa 6, m. 24 zdg 99 109

12. DO WYNAJĘCIA

7-pokojowe mieszkanie Matejk 61 widok na Park Wilsona Komorne znacznie niższe od ustawowego. Inform. stróż. zdg 98 617

9 pokojowe mieszkanie 1 Kraszewskiego 17, także na biura kliniki, lekarza, adwokata Komorne znacznie niż- sze od ustawowego. Inform. stróż zdg 98 618

Pięciopokojowe centrum II piętro, 175 miesięcznie Gospodarz, Marcina 15. zdg 98 719

2 pokoje kuchnia śliczne, elektryczność, kanalizacja od zaraz Gospodarz, ul. Promienista 24 zdg 98 665

Dwupokojowe wynajme Górczyńska 7. zdg 98 655

4 pokoje mieszkanie do wynajęcia central- ne ogrzewanie, odnowione. Zam- morski Niegoleskich 12 telefon 6779. zdg 98 738

Dwupokojowe Rawicka 33 zdg 98 820

Mosina trzypokojowe 45 dwupokojowe 30 willa piętro, elektryczność Schild- knecht Strzelecka zdg 98 540

Czteropokojowe, trzy- pokojowe, dwupokojowe wskaże „Rex” Marcina 33 — 4 zdg 98 859

Pokój kuchnia, Marsz. Focha 187, — Gospodarz. zdg 98 874

Mieszkanie 5 pokojowe komfortowe w śród- mieściu od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Władysław Grain- lewicz 3 Maja 7, skład rzeźniczy. zdg 98 912

3 pokoje, kuchnia od właściciela. Dom Komisowy Podgórska 2. zdg 99 021

Trzypokojowe komfort, Łazarz, Adres Kurjer Pozn. zdg 99 010

2 pokoje kuchnia wynajme. Informacje — skład, Ka. Łozi, Górczyn. zdg 98 999

Dwa pokoje kuchnie, korytarz wydzier- żawie zaraz gospodarz. Wskaże Kurjer Poznański zdg 99 092

Pokój kuchnia zaraz od gospodarza. — Warszawska 10 m 3 zdg 99 089

Dwupokojowe s'oneczne, czynsz miesięczny. — Dera, Rolna 48, Włda (przystan- nek — Cegielski). zdg 98 948

Pokój kuchnia przynależnościami, nieki parter, zaraz do wynajęcia. Szo- kodna 5 a, gospodarz. zdg 98 944

3 pokoje zaraz do wynajęcia. — Wiadomość św. Marcin 67, cu- kiernia. zdg 98 939

Czteropokojowe od lutego wolne. Oferty Kurjer Poznański zdg 99 037

Skład galanterijny kapełuszki 2 okna wysławowe nadający się na każ- dą branżę Focha 32, m. 6. dz 2743

3 pokoje do wynajęcia Kościelna 12. zdg 99 132

7-8 pokojowe, komfortowe, miesz- kania widne holle okolica parku Wilsona korzystnie wynajme. — Wiadomość telefon 13-45. zdg 99 143

Jednypokojowe 20 dwupokojowe 35 trzypokojowe 55, czteropokojowe 80. Sejda, Młyńska 4 — 2. zdg 98 988

Pokój kuchnie wynajme. Łazarz, Te- czowa 26. zdg 4 708

13. SZUKA MIESZK.

Dużego pustego pokoju poszukuje się od zaraz Oferty z podaniem wysokości czynszu i ulicy do Kurjera Poznańskiego pod zdg 98 637/8

4 — 5 pokojowe mieszkanie najwyżej II piętro — wszelkimi wygodami szuka star- sze bezdzienne małżeństwo. Oferty z podaniem ceny Kurjer Pozn. zdg 98 661

Mieszkania

2-3 pokojowego centrum poszu- kuje. Czynsz ustawowy jak na- przód. Oferty Kurjer Poznań- ski zdg 98 877

Pokoje kuchni od gospodarza za mie- sieczną dzierżawą szukam na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 141

Pokoje od zaraz śródmieście szuka na stałym s'oneczniku nie wy

Pokój
osobnym wejściem Pocztowa 26, m. 13. zdg 98 775

Pokój
frontowy, elektryczność inteligentnym. Poplińskich 8, m. 3. zdg 98 828

Dwuosobowy
Grotgera 2, m. 2. zdg 98 881

Pokoje
dobrze umeblowane tylko lepsze-
mu panu. Eredry 4, II. zdg 99 640

Jeden
lub dwuosobowy pokój. Dział-
yńskich 9, m. 14. zdg 98 803

Trzyosobowy
lub dwuosobowy fortepian. Plac
Asnyka 1, II. zdg 98 866

Dwuosobowy
Czesława 16a, II, lewo. zdg 98 869

Pokój
od 1. 1. 34. Spokojna 16a, m. 24. zdg 98 871

Skromny
jednoosobowy, umeblowany do-
koik. Bukowska 33, m. 2. zdg 98 800

Marcina
27, m. 7. zdg 99 802

Klatki
czysty, frontowy. Pościel poża-
dana. Szwalcarska 12a, m. 6. zdg 98 815

Niekrepujący
dwa jednoosobowy, Kanałowa 7
m. 8. zdg 98 822

Panu
na stanowisku frontowy pokój
wynajme. Skarbowska 8 — 11. zdg 98 916

Pokój
Wielka 17 — 12 II. zdg 99 915

Elegancki
osobnym wejściem wynajme. —
Podgórna 13, m. 13. zdg 98 913

Pokój frontowy
dla 2 panów Podgórna 14 — 1. zdg 98 974

Pokój
duży osobne wejście panu. Poczt-
towa 14, m. 3. zdg 98 910

Pokój
Długa 18, m. 3. zdg 98 908

Pokój
Piłbna Wawrzyniaka 24, miesz-
kanie 7. zdg 98 907

Solidnemu
utrzymaniem. Czesława 15, II,
prawo. zdg 98 905

Pokój
Półwiejska 37 — 4. zdg 98 931

Pokój
klatki. Gwarna 8 — 12. zdg 98 929

Ogrzewany
25 Sapieżyńska 3, III lewo. zdg 98 921

Frontowy
1-2 osobowy niekrepujący sw.
Marcin 33, m. 9. zdg 98 918

Ładny
słoneczny, elektryczność (piano-
no). Wielkie Garbary 44 — 7. zdg 98 988

Dobrze
umeblowany. Piękary 9 — 2. zdg 99 025

Pokój
panience. Fredry 5, m. 14. zdg 99 024

Jasna 12
m. 5. pokój frontowy, telefon.
dobrem utrzymaniem. zdg 99 026

Klatki
elektryczność. Zupańskiego 21,
m. 10. zdg 99 019

Trzyosobowy
dwuosobowy. Kozia 23, m. 2. zdg 99 016

Wspólny
panience własna pościel. Wod-
na 17/18, front. Borska. zdg 99 013

Solidnemu
dwa czysty, dobrze umeblowa-
ny, wygodami. Nowy Rynek 13,
I piętro, m. 4. zdg 99 012

Elegancki
wygodny. Skrzyta 1, I. prawo. zdg 99 011

Elegancki
pokój 1-2 osoby. Strzelecka 3 b,
m. 6. zdg 99 009

Solidnym
paniom, pani, dobrze umeblowa-
ny czysty, wygodami. Adres Kur-
jer Pozn. zdg 99 008

Działyńskich
2 mieszkanie 2, utrzymaniem —
bez. zdg 99 006

Pokój
umeblowany elektryka. Dla lep-
szego pana lub pani. Piękary 3,
mieszkanie 2. zdg 99 005

Pokój
umeblowany. Wielkie Garbary 1,
m. 9. zdg 99 003

Klatki
korzystnie, dobrem utrzymaniem,
inteligentnemu. Ratajczaka 9,
m. 8. zdg 99 002

Dwuosobowy
Śniadeckich 28, m. 2. zdg 99 001

Klatki
schodowej jedno, dwuosobowy,
Wrocławska 13, m. 17. zdg 98 998

Dwuosobowy
z utrzymaniem lub bez. Jasna 3,
m. 2. zdg 98 997

Dwuosobowy
Mostowa 4, m. 4. zdg 99 020

Wrocławska
39, m. 2. dla 1 lub 2 panów. I pię-
tro, osobne wejście, od zaraz lub
później. zdg 99 038

Pokój
frontowy. Plac Nowomiejski 10 a
m. 8. zdg 99 046

Panience
Romana Szymańskiego 3 — 5.
zdg 99 050

Dwie
na wspólne mieszkanie. Wroniec-
ka 19, m. 15. zdg 99 048

Panu
klatki, elektryczność. Maszta-
rska 8 a, m. 7. zdg 98 937

Klatki
zabinec, sypialnia, centrum. pa-
nom. Wysoka 4, I. prawo. zdg 98 947

Jedno-
dwuosobowy tania. — Początek
Górna Wilda 17, I. lewo. zdg 98 946

Solidnym
paniom lub panom. Skarbowska 13,
m. 2. zdg 98 945

Niekrepujący
utrzymaniem Marcina 11, m. 2.
zdg 98 956

Panu
Matejki 7 — 9. zdg 98 955

Pokój
tania Spokojna 27, m. 10. zdg 98 954

Pokój
jedno- dwuosobowy. Wielka 18,
m. 14. zdg 98 953

Małżeństwu
Małe Garbary 4, m. 2. zdg 98 952

Solidnemu
elektryczność. Szewska 19, m. 4.
zdg 98 959

Pokoik
Rynek Wildki 67 mieszkanie 7.
zdg 98 995

Panience
wspólny. Piaskowa 8 — 11. zdg 98 994

Panience
wspólny. Chwałszewo 49, m. 19.
zdg 98 993

Sympatyczny
pokój, utrzymanie dobre. Kocha-
nowskiego 17, m. 7. zdg 98 992

Dwuosobowy
Wierzbicice 9 a, m. 4. zdg 99 084

Frontowy
elektryczność. Matejki 54, m. 11.
zdg 99 075

Grobla
19 — 8, pokój. zdg 99 071

Matejki
68 mieszkanie 1 centralne
zdg 99 068

Pokój
Prusa 19, m. 8. zdg 99 069

Pokój
tania elektryczność. Kraszewskie-
go 4 — 8. zdg 99 067

Matejki
67 — 9, inteligentnym panom ofi-
cerom od trzeciej. zdg 99 066

Pokój
Staszica 19 mieszkanie 10.
zdg 99 065

Kraszewskiego
19 — 10. zdg 99 064

Dla
pana elegancki. Podgórna 14, m.
6. zdg 99 061

Małżeństwu
umeblowany kuchnia. Dąbrow-
skiego 98, m. 9. zdg 99 062

Niekrepującym
wejściem zaraz. Różana 22, m. 3.
zdg 99 060

Frontowe
dwa I piętro. Aleje Marcinkow-
skiego 14, m. 8. zdg 99 059

Pokój
Zupańskiego 22, m. 3. zdg 99 055

Tanio
panience. Maształarska 2, m. 3.
zdg 99 053

Niekrepujący
front, balkon, elektryczność ume-
blowany lub próżny. Plac No-
womiejski 10 b, m. 7. zdg 98 965

Frontowy
1 lub 2. Długa 6, m. 4. zdg 98 940

Solidnemu
Mostowa 29, mieszkanie 3.
zdg 98 938

Pani
wspólny. Marcin 15, mieszka-
nie 13. zdg 98 990

Ciepły
3 Maja 5, m. 13. zdg 99 144

Pokoik
utrzymaniem lub bez. Wały Zyg-
munt Augusta 4 — 9. zdg 99 134

Pokój
Kwiatowa 9, m. 12. zdg 99 137

Niekrepujący
ładny. Wojciecha 14/15, m. 3.
zdg 99 035

Klatki
centrum przyjezdnej inteligencji.
Ratajczaka 38, mieszkanie 3.
zdg 99 153

Pokój
wynajme. Wierzbicice 11, m. 13.
zdg 99 033

Pokój
frontowy, duży, dobrze umeblo-
wany, wynajme panu na stano-
wisku. Ul. Słowackiego 35, m. 8.
zdg 99 081

Dwuosobowy
niekrepujący. Focha 47 a. — 3.
zdg 2742

Pokoje
umeblowane z telefonem lub nie,
również biuro. Miłyńska 13, I. — 8
zdg 99 187

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) także dni.
zdg 99 129

Elegancki
Matejki 7, m. 3. zdg 99 127

Grobla
9 mieszkanie 21 parter.
zdg 99 124

Pokój
czysty 1. 1. 34. Wielkie Garbary
50, m. 10. zdg 99 122

Ratajczaka
11 a. wejście 4, m. 74. zdg 99 123

Pokój
3 Maja 6, m. 12. zdg 99 120

Skarbowsa
21, m. 2. dwuosobowy, obiady.
zdg 99 176

Pokoik
Śniadeckich 7, m. 3. zdg 99 173

Niekrepujący
utrzymaniem — bez. Chelmoń-
skiego 4, m. 8. zdg 99 170

Ciepły
inteligentnym także małżeństwu.
Łukowa 10, I. prawo. zdg 99 163

Elegancki
niekrepujący Skarbowsa 20, m. 8.
zdg 99 162

Pokój
tania panom. Zupańskiego 3,
m. 5. zdg 99 113

Słoneczne
dwa. Jeden, elektr. Sieradzono-
wa, Strzelecka 25. zdg 99 104

Skarbowsa
8, m. 10. pokój frontowy elek-
tryczność. zdg 99 102

Pokój
Wielkie Garbary 40 — 8.
zdg 99 157

Z
korytarza utrzymaniem lub bez.
Cieszkowskiego 6 — 5. zdg 99 150

Jedno-
dwuosobowy telefon, kuchnia —
Ogrodnia 5, m. 6. zdg 99 149

Pokój
frontowy słoneczny Sw. Marcina
64, m. 11. zdg 99 139

Pokój
elegancki, czysty, jednej, dwom
osobom ewent. kuchnia. Małe
kie 31, m. 8. zdg 99 148

Pokój
ciepły, elektryczność. Ratajcz-
ka 11 a, m. 107. zdg 98 985

Niekrepujący
elektrycznością. Garniecka 3,
mieszkanie 14. zdg 98 984

Niekrepujący
ciepły, panom. Babińskiego 7,
m. 1. zdg 98 982

Pokój
paniom. Kwiatowa 11, m. 5.
zdg 98 935

Umeblowany
Focztowa 27, m. 5. zdg 4 804

Ładny
pokój wynajme. Wroniecka 10,
m. 10. zdg 4 797

16. SZUKA POKOJU

Wilda
ładnego, suchego ciepłego obia-
daniami panienka. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 98 737

Pokoju
osobnym wejściem pościela 25 zł
pani. Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 745

Pokoju
blisko Sądu dla aplikanta. Oferty
Kurjer Poznański zdg 98 748

Student
niekrepującego pokoju elektrycz-
nością opalem od 1. I. Oferty ce-
na Kurjer Poznański zdg 98 757

Pokoju
pustego lub częściowo umeblowa-
nego z klatki schodowej poszu-
kuje pani, cena do 25 złotych.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 847

Czteropokojowe
czyste słoneczne ewentualnie
meble. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 99 145

Małżeństwu
poszukuje pokoju z używaniem
kuchni śródmiejskiej. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 98 890

Urządnik
bezdzielnego próżnego używaniem
kuchni. Cena Kurjer Poznański
zdg 98 887

Pan
poszukuje ciepłego taniego pokoju.
Oferty cena Kurjer Poznań-
ski zdg 98 903

W sprawie dopisywania odsetek

uprasza się P. T. wkladców i deponentów,
by nie przedkładali książeczek w pierwszych dniach stycznia
w czasie największego nawalu pracy.

Odsetki bowiem, jakkolwiek niewidoczne jeszcze w książeczce dopisuje się z dniem 1 stycznia do kapitału i od dnia tego oprocentowuje jako nowe wkłady.

Dopisywanie procentów uskutecznione zostanie przy najbliższej wpłacie lub wypłacie.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA POZNAŃA

(dawn. Bank Miasta Poznania) ul. Nowa 10. ng 7 334/5
Oddziały: ul. 27 Grudnia 19 — ul. Marsz. Focha 48/50.

Centrum
pokoju eleganckiego telefon, ta-
żenka utrzymanie Oferty cena
natychmiast Kurjer Poznański
zdg 98 860

Szukam
pokoiku u starszej pani od 1. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 893

Starsza
osoba poszukuje pokoiku niewy-
wyżej 20 zł. od 15 Oferty Kur-
jer Poznański zdg 99 152

Urzędniczka
na stałej posadzie poszukuje po-
koju centrum do 30 zł Oferty Kur-
jer Poznański zdg 98 807

Poszukuję
pokoju od 15 i blisko Kurjera
Poznańskiego I piętro. Oferty
Kurjer Poznański zdg 98 904

Trzypokojowe
komfort Górzyń. Bosa 19. Go-
spodarz. od 12—16. zdg 99 096

20—30
zapłace za niekrepujący śródmie-
jskie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 924

Bezdzielną
poszukują próżnego pokoju. —
Zgłoszenia z ceną Kurjer Pozn.
zdg 99 027

Niekrepującego
słonecznego w okolicy Nowego
Rynku Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 99 093

Pani
skromnego niekrepującego śród-
miejski 1. I. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 99 077

Wspólnego
za 10.— Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdg 99 147

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje pokoju próż-
nego od 1. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 99 037

Skromnego
dwuosobowego. Zgłoszenia — po-
daniem ceny Kurjer Pozn.
zdg 99 070

Pokoju
może być wspólny frontowy pa-
ni. Oferty cena Kurjer Pozn.
zdg 98 964

Gręczego
centrum, kulturowym domu, tele-
fonem, bezwzględnie dobrem
utrzymaniem poszukuje wybred-
ny przyjezdny. Zgłoszenia Kur-
jer Pozn. zdg 99 028

3
pokoje mieszkanie z kuchnią
pięknie położone wprost od zo-
spodarcza do wydzierżawienia od
1 stycznia lub później. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdg 99 117

Urządnik
poszukuje skromnego pokoju u-
meblowanego obiady. Oferty
z podaniem ceny Kurjer Pozn.
zdg 99 114

Mieszkanie
5 pokojowe i hol
o świetnym rozkładzie, gruntownie
odnowione przed 8 tygodniami,
nowe piece, przenośny tele-
fon itp. z umiarkowanym czyn-
szem płatnym miesięcznie od-
stanie z powodu przeniesienia
służbowego tylko poważnemu
reflektantowi od 1 lutego lub
wcześniej. Łaskawe zgłoszenia
do Kurjera Pozn. pod zdg 99 110

17. LOKALE

Biura
2 pokoje, możliwe telefonem, oko-
lica obojetna poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdg 99 722

Ubikacji
fabrycznych wraz z biurem ca.
15) — 400 m² poszukuje od zaraz
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 98 845

Dwie
ubikacje parterowe, wejście z
podwórza na cele handlowe. Na-
tychmiast do wynajęcia H. Wal-
ter, Wodna 3. zdg 98 879

Skład
przy narożniku Wielkiej, Wiel-
kie Garbary 34, natychmiast. —
Wiadomości. Zemanek. Wrocław-
ska 31, od 2-4. telefon 2186.
zdg 98 804

Lokal wolny przebudowa
możliwa na wszelkie
branże
(Jeźyce) Zgłoszenia Hurt Por-
celany. Wroniecka 24.
zdg 99 088

Biuro
lub na czystą pracownię pokój
wygodami. Mielżyńskiego 22, I,
m. 7. zdg 99 125

Składowy
próżnego mieszkania na spo-
życy od gospodarza. Oferty
Kurjer Poznański zdg 99 121

Lokalu
w śródmieściu przy ruchliwej
ulicy, nadającego się na skład
cukierków, poszukuje zaraz
Oferty Kurjer Pozn. zdg 99 045

Biuro
ciche — spokojna pracownia. —
Podgórna 12 b, m. 4. zdg 99 036

18. DZIERŻAWY

Mleczarz
posiadający kompletne urządze-
nie mleczarni poszukuje okolicy
dogodnej w mleko celem założenia
mleczarni. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 98 777

Poszukuję
dzierżawy piekarni, najchętniej
wprost od gospodarza. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdg 98 891

Dom
wieś miasto zaraz wydzierżawie.
Zgłoszenia opisem cena Kurjer
Poznański zdg 99 108

22. ZGUBY

Zgubiono Iorgnon
prosze oddać Restauracja Teatru
Wielkiego. zdg 98 794

Kto
złoży w mieszkaniu na dogod-
nych warunkach światło elek-
tryczne? Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 98 958

23. ROZMAITE

Odkurzenie dywanów
szybko i tanio. Telefon 1998.
zdg 96 197

Hemoroidy
Czopki hemoroidalne „Varicol”
(z kognikiem). Usuwają ból, pie-
czenie, swędzenie, krwawienie,
zmniejszają guzy (żyłaki). Sprze-
dają apteki. ng 4514

Torby szkolne
1.95
teki śniadanki, pa-
rasole Czysty Szko-
lna 11 — naprzeciw
Szpitala Miejskiego.
Własna pracownia.
Pg 5 744-47.5

Sypialnie
ładnie zabite sypialnie, forte-
piany, kuchnie lampy obrazy
najtaniej Dom Komisowy Wro-
niecka 6/8. Pg 54.52-43.43

Maskowe
kostiumy eleganckie nowe Pół-
wiejska 24 — 5. zdg 98 753

Starsza
osoba znajdzie przytułek Oferty
Kurjer Poznański zdg 98 846

Wróży
chiromantka, krótko w przejezd-
zie. Wolnica 3 — 10 zdg 98 853

Znana
wróżbiarka Adarelli przepowia-
da przyszłość z cyfr — kart. —
Podgórna 13, mieszkanie 10.
zdg 98 914

„Tricot”
Pocztowa 23, wykonuje przera-
bia swetry, garsonki bluzki su-
kienki i t. p. Pg 6423-51.50

Sławny Chiromant
w Poznaniu
Morawski - Calvini, znany ze
swoich trafnych porad, ogłasza-
ny przez radio, przybył na usilne
prośby znaniomych. Przepowiada
przyszłość z rysów twarzy oraz
z linii rak. Przyjmuje codzien-
nie od 9-1 i 3-9 w Hotelu Mo-
nopol pokój 8, pozostaje krótko.
zdg 98 951

Koncesji
wyszynkowej poszukuje zaraz. —
Wolnica 6. Oleśniczka zdg 98 936

0,60
manicure, czernienie. Zamkowa
7, m. 7. zdg 99 043

24. NAUKA

Kursy
stenoграфии, pisanja maszyna roz-
poczynam 4 stycznia. Kaniaka 1,
m. 6. zdg 97 981/2

Kurs
ksiegowości, stenoграфии, maszy-
ny, rozpoczynam 3 stycznia. —
Postep Plac Wolności 2, m. 8.
zdg 98 717/18

Kursy kroju
Świętokrzyski 3, Kazubowska.
zdg 99 039/40

Kursy kroju
szycia robót reżnych warunki
bardzo korzystne Marij Masda-
lany 1 m 7. zdg 2 028/9

Konwersacji
Francuza (zki) poszukuje zaraz.
Cena Kurjer Poznański
zdg 98 861

Poszukuję
rutynowanego tancerza do uło-
żenia tańców solowych. Oferty
do Kurjera Pozn. zdg 98 892

25. MUZYKA

Lekcje
muzyki (fortepian skrzypce) u-
dzielam. Poplińskich 12, m. 20.
zdg 99 072

Orkiestry
na zabawy poleca Jankowski. —
Działyńskich 13. zdg 98 476

Udzielam
lekcyj fortepianu 7 zł miesięcz-
nie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 808

Trio
lub kwartet bez pianina, na Swł-
westra potrzebne. Zgłoszenia
Restauracja „Mieszczanka”
Plac Wolności. zdg 98 827

Poszukuje
duet damski lub męski zaraz. —
3 Maja 5, restauracja. zdg 99 049

Jazzbandzista
acordeon wolny Pamiatkowa 7,
m. 26. zdg 99 126

Pianista
z akordeonem zaraz potrzebny.
„Londyńska”, Maształarska 8.
zdg 99 119

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Ekspedjentka
z kaucją poszukuje posady do
kawiarni lub restauracji. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 99 004

Technik dentysta
Biegły samodzielny operatywie,
technice poszukuje posady od 1.
lutego lub później Oferty Kurjer
Poznański zdg 98 507

Urządnik
wzrę pisarz, gospodarczy lat 25,
szkoła rolnicza 5 lat, praktyki,
bardzo dobrem; polecaniem; szu-
ka posady od 1 stycznia Łaska-
we zgłoszenia do Kurjera Pozn-
zdg 98 460

Ogrodnik - służący
kawaler obeznany w swym za-
wodzie poszukuje posady od 15.
I 34 lub później Zgłoszenia
przyjmuje Seweryn Waligóra,
kierownik ogrodu Jarogniewice p.
Czempin. zdg 98 349

Gospodyni
z dobrem gotowaniem, obzaj-
miona z wszelkimi pracami —
wchodzącem w zakres gospo-
darstwa domowego i obchodzenia
sie z wylegarnia poszukuje posady
od 1. I. 1934. Oferty Kurjer
Poznański zdg 98 715

Dam
100 zł za otrzymanie jakiegokol-
wiek stałej posady. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 98 701

Szukam
jakiegokolwiek posady z kaucją. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 702

Estończyk
obywatel polski, wszechstronnie
uzdolniony, kawaler, pierwszy
raz w Polsce w smutnej sytuacji
prosi o jakakolwiek prace. Jest
specjalista elektrotechnik. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 98 506

Służąca
z gotowaniem szuka posady za-
raz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 855

Urzędniczka
maszynistka
szuka jakiegokolwiek posady —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 765

Kupiec
poszukuje posady kierowniczej,
podróżującego lub inkasenta —
mam prawo jazdy, na życzenie
gwarancja bankowa 8 000 Oferty
Kurjer Poznański zdg 98 767

Ogrodnik
kawaler, lat 25, dzielny w swym
zawodzie poszukuje posady samo-
dzielnej od 15. I. lub później.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdg 98 781

Aptekarski
asystent z 6 letnią praktyką w
Poznaniu i na prowincji poszu-
kuje posady Oferty Kurjer Po-
znański zdg 98 793

Pomocnik
chemiczny poszukuje posady —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 797

Pokojuowa
z dobrą obsługą i prasowaniem
szuka posady Miejscowość obo-
jetna. Oferty Kurjer Poznański
zdg 98 745

Posadę
uczni'a z utrzymaniem drogerji, blawatów, dentystryki, biurowej przyjeźm 18 l. 5 kl. gimn. Agencja. Rozsądno. zdg 98 915

Ekspedjentka
działa młoda, do składki cukierków lub branzji pokrewnej z zaraz lub 15 szuka posady. Łaskawe oferty proszę Kurjer Pozn. zdg 98 915

Małopolanka
poszukuje posady do wszystkiego może zająć gospodarstwem w samotnej osobie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 98 181

Samodzielną kucharkę
z dobrem gotowaniem i dobrymi długoletnimi świadectwami poszukuje posady od 1. 1. lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 971

Podróżujący
dobrze zaprowadzony na m. Pozn. Poznański i Pomorzę za stałą i dobrą klientelą poszukuje posady od 1. 1. 1934 branzją obojętną. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 98 166

Dziewczyna
uczni'a poszukuje posady stróżniczką od rana do 4 lub 5. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. rz 4791

TEATRY

Poznań, czwartek, 28. 12.
TEATR POLSKI: Dziś - „On i jego sobowót”.
Piątek, 29. 12. „Pan i ze słonecznikiem”.

TEATR WIELKI: Piątek, 29. 12. „Nitouche”.
Sobota, 30. 12. „Żydówka” gościnnie wystąpi Stanisław Drabik.

Niedziela, 31. 12. godz. 3: „Baron cygański”.
Niedziela, 31. 12. godz. 8: „Nitouche”.

Niedziela, 31. 12. godz. 11: Wieczór sylwestrowy.

TEATR WIELKI - KONCERTY SYMFONICZNE:
Dzisiaj koncert symfoniczny dyrygent Zygmunta Łatozowski, solistka - Józefa Różańska (fortepian).

TEATR NOWY: Dziś - „Zgorszenie publiczne”, występ Jadwigi Zaklickiej.

Piątek, 29. 12.: „Zgorszenie publiczne” występ Jadwigi Zaklickiej.

APOLLO i **METROPOLIS**
NASZE
KINA
PROGRAMY
NAJTANSZE
NAJLEPSZE
nr 5 418 9

KINA

Poznań, czwartek, 28. 12.
APOLLO: „Noc w Kairze”.
CORSO: „Buffalo Bill”.
COLOSSEUM: „Dom Zgrozy”.

METROPOLIS: „Skrzydła fatum”.
MOJE (daw. Odeon): „Pośrednik Miłości”.

OŚWIATOWE: T. C. L. (dawniej Stylowe): „Maw-syn dzungli”.
ORZEL: „Mój Przyjaciel Król”.

PROMIEN: „Dzwonnik z Notre Dame”.
RENAISSANCE: „Wyspa rozkoszy i udręceń”.
ROXY: „Muszę Cię zdobyć”.
SLONCE: „Moje marzenie to ty”.

SFNKS: „Liljanka chce się rozwiść”.
TECZA-Lazarz: „Człowiek Malpa”.
TECZA-Wilda: „Księżna Lowicka”.
WILSONA: „Pieśń Nocy”.

Bydgoszcz, piątek, 29. 12.
APOLLO: „Samarang”.
ADRIA: „Halo Paryż - hallo Berlin”.
BALTYK: „Przygoda jednej nocy”.
KRISTAL: „Mumia”.
MARYSIENKA: „Kobieta z Monte Carlo”.
REWJA: „Każdemu wolno kochać”.
SLONCE: „Spalone mosty”.
WOJSKOWE: „Lotnik z Kalifornii”.

Kupiec
sumienny, uczciwy branzji kolonialnej ewtl. żelaznej poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 960

Dziewczyna
przyjmie posadę z dobrem gotowaniem, do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 044

Posługi
od zaraz z gotowaniem lub bez. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 034

Gospośnia
poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 054

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem szuka posady od zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 917

Dzielnia
ekspedientka rzeźniczką branzji rzeźniczką poszukuje posady od 1. 1. 34 Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 063

Pisarz
gospodarczy kawaler, lat 27 ukończona szkoła rolnicza, 3 letnia praktyka, obeznany prowadzeniem ksiąg przyjmie posadę pisarza lub urzędnicą od zaraz lub później Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 98 130

Dziewczyna
samodzielną gotowaniem szuka posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 128

Dziewczyna
samodzielną z dobrymi świadectwami poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 165

Pokojowa
uczni'a, pracowita, znajaca szycie szuka posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 115

Kuśnierka
szuka pracy Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 112

Dziewczyna
poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 022

Osoba
młodsza inteligentna szuka posady najchętniej do samotnej osoby Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 894

Panna
inteligentna lat 24, język polski, niemiecki, francuski, muzyka (fortepian) dobrem gotowaniem, szyciem, praniem szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 896

Gospodyni
szuka posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 829

Krawcowa
rutynowana, z długoletnią praktyką w pierwszorzędnych magazynach wykonuje podług najnowszych modeli parzyskich suknie wieczorowe, balowe, wieczorowe kostiumy, futra, szuka pracy w domu, na wyjazd, 4 zł. dziennie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 873

Przedstawiciel
wysłańczech, domokrajnych poszukujemy wszędzie. Pokujemy artykuły, wysoka prowizja „Flora-rozon”. Bydgoszcz Gdańska 26. zdg 94 868

Dziewczę
od 14-15 lat przychodzi do gazet. Zgłoszenia Wrocław 12. kiosk. zdg 98 872

Pielęgniarka
poszukuje posady. Obejmuje także prace domowa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 896

Krawcowa
działa poszukuje posady 1.50 dziennie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 809

Kierownik
z branzji gastronomicznej szuka posady ewentualnie z kancją. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 98 811

Podróżujący
poszukuje posady z branzji kolonialnej, obecnie bez posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 98 812

Kuchmistrz
Warszawsko-Francuski z dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz lub później chętnie do większego interesu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 817

Krawcowa
domowa na suknie wieczorowe, przeróbki, dziecięce, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 014

Panienska
z 1 1/2 r. praktyką biurową włączając językiem polskim i niemieckim szuka odpowiedniej posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 172

Pszukuje
praktyki przy kuchni jako elekwa. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 98 819

Osoba
starsza, znająca szycie i gospodarstwo domowe szuka posady od zaraz bardzo skromnym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 821

Gospodyni
samodzielną z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 1. 1. lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 823

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 818

Krawcowa
domowa pierwszorzędna białka, szuka posady w domu Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 826

Nadszwajcar
od dzieciństwa w zawodzie dokładne obeznany pracował w oddolowej i zarodowej obrze, świadectwa dobre, poszukuje od 1. 4 posady Łask oferty Antoni Pruchniewski, Wiry, poczta Komorniki, bow 4 Poznań. zdg 94 978

Kucharka
z dobrem gotowaniem szuka posady jako samodzielną Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 973

Sierota
uczni'a poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 911

Młoda
dziewczyna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 932

Polecam
gospodynie kuchmistrzynie. Kranzowa, Ratajczaka 2. zdg 98 925

1 000 zł
kancją dam za jakakolwiek posadę student Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 106

Dziewczyna
dobremi świadectwami, samodzielnie gotowaniem, poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 095

Przyjmę
jakakolwiek posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 154

Przyjmę
posługę od zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 151

Poszukuje
posady z gotowaniem do wszystkiego z dobrymi świadectwami zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 136

Krawcowa
kuśnierka w dom 2 zł dziennie szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 135

Sierota
szuka posady barowej, ekspedientki, bufetowej, krawcowej, zarządczyni, kancją bankowa Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 991

Sierota
wychowana w zakonie, z dobrymi świadectwami, poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 989

Uczni'a
poszukuje posady do posady. Oferty Kurjer Pozn. rz 4 790

Wychowawczyni
z kilkoletnią praktyką szuka posady do dzieci za małym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 621

Górnoślazacka
sierota poszukuje do dzieć lub ekspedientki z dobrymi świadectwami. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 622

Poszukuje
posady z skromnym gotowaniem do wszystkiego do małej rodziny za 15 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 607

Kucharka
restauracyjna z dobrem gotowaniem długoletnie świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 605

Dziewczyna
kucharka zna kuchnię warszawską długoletnie świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 601

Służąca
do wszystkiego praniem szuka i posady najchętniej u starszego państwa Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 679

Dziewczyna
dobrem gotowaniem, dobrymi świadectwami poszukuje posady od 1. 1. do wszystkiego lepszym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 596

Służąca
z gotowaniem szuka posady w religijnym domu od 1. 1. 1934. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 589

Trio
damskie, humor, śpiew wolny, zarazem kupie używany akordeon 80-basowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 714

Nauczycielka
szuka posady prywatnej za całkowite utrzymanie. Programy szkolne, konwersacja francuska, niemiecka, muzyka. Aleje Marcinkowskiego 15, mieszkanie 8. Osobiscie od 11 - 1. zdg 98 708

300
dam za wskazanie posady inkasenta woznego lub inna za kancją Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 661

Ekspedjentka
poszukuje posady w restauracji lub kawiarni za wskazane miejsce dam nakrode. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 588

Dziewczyna
wiejska szuka ookolwiek szycie i gotowanie szuka miejsca do wszelkiej pracy domowej Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 586

Maszynistka
biała, praktyka poszukuje posady u adwokata od zaraz lub 1. 1. 34 r. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 582

Pielęgniarkę
dla niemowlar poleca „Przytulisko” sumienna i uczciwa Korzeniewska, Ostroroga 33, tel. 60-56 zdg 97 693

Poszukuje
posady ekspedientki piekarni lub jakiegokolwiek pracy ewentl. kancją. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 688

Zarządczyni
gospodyni szuka posady, religijna, zaufana, lat średnich osoba z inteligencją, chętnie do samotnej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 126

Krawcowa
piewszorzędna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 642

Krawcowa
domowa szuka posady z pierwszorzędnym krojem w paszczę, suknie wieczorowe i przeróbki dziecięce. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 690

Gospośnia - kucharka
z długoletnimi świadectwami - obecna 7 lat zna samodzielnie gospodarstwo, wszystkie prace domowe przyjmie posadę 1. 1. 34 lub później Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 625

Ubaga
prosi o kózko, pare krzesel, może odrobić szyciem poza domem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 518

Z
gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady miejscowość obojętną. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 560

Ogrodnik
kzwaler lat 24 8 lat praktyki, - obeznany w swym zawodzie poszukuje posady od 1. 1. względnie później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 557

Sekretarza
adwokackiego posady poszukuje. Poważne referencje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 97 404 1/2

Kucharz
kawaler lat 24 z pierwszorzędnie świadectwami poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 541

Handlowiec
starszy zdolny, przyjmie jakakolwiek posadę za minimalnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 011

Dziewczyna
uczni'a do wszystkiego przyjmie posadę od 1 stycznia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 517

Ekspedjentka
szuka posady do składki nabiału lub innego. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 98 510

27. WOLNE MIEJSCA

Fryzjerka
na stałą posadę zaraz potrzebna. Gen. Pradzińskiego 43 zdg 98 741 1/2

Przyjmę
panienkę w naukę krawieczyny półrocznej. Szkolna 13, m. 5. zdg 98 976

Posługaczka
młodsza, czysta. Śniadek'ich 28 m. 3. zdg 98 000

Uczennica
do składki rzeźniczek ewo potrzebna B. Kordylewski, mistrz rzeźniczek Piotra Wawrzynaka 15 zdg 99 030

Do 1000 zł miesięcznie
zapewniam energicznym osobom. Informacji udziela T.wo Bankowe w Grudnie ul Hoovera 9. zdg 93 187

Drogerzysta
młody poszukiwany natychmiast. Bl.ższe szczyrdy Apteka w Mosinie. dz 2736

Apteka
poszukuje od Nowego Roku magistru, bez praktyki. Zgłoszenia do Apteki w Mosinie. dz 2737

Fryzjer
możliwie damsko-meski na stałą, dobra posadę potrzebny zaraz. Grunwaldzka 13 zdg 98 653

Fryzjerski
z ondulacją od zaraz, prowincja, warunki przy wolnym utrzymaniu Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 779

Młodsza
przychodnia Łazarz Zgłoszenia Focha 78 mieszkanie 22. zdg 98 852

Młynarza
kancją 500 zł od zaraz Wrocławska 22 mieszkanie 6 zdg 98 897

Uczni'a
dziewczyne do wszelkich prac domowych z samodzielną gotowaniem poszukuje Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 98 862

Dziewczyna
potrzebna z gotowaniem Wesołowski Kwiatowa 3 zdg 98 854

Służąca
z gotowaniem potrzebna zaraz. Św. Wojciech 14/15 lokal zdg 98 798

Urzędnik
gospodarczy młody żonaty warunki skromne poważne referencje na majątek fabryczny ziemie lekkie w kulturze potrzebny od 1. 4 lub 1. 7 Z. Chłapowski, Stawiany poczta Rejowiec Poznański. zdg 98 739

Dziewczyna
bardzo czysta, samodzielną gotowanie pranie potrzebna - Graniczna 1 (na rożniku Maleckiego 25) mieszkanie 6 zdg 98 754

Rzadce
energicznego, konieczne wzrostu wysokiego silnego na majątek ziemski poszukuje natychmiast. Zgłaszać się osobiscie do Poznania Adres wskaze Kurjer Pozn. zdg 98 799

Pomocnik
handlowy poszukiwany. Bozdan Ledgeber, Towary kolonialne. Poznań ul. 27 Grudnia nr. 17. zdg 98 884

Wychowawczyni
freblanka
działa i dobrymi referencjami potrzebna do dwóch chłopców. Odpisy świadectw, wysokość pensji i inne warunki podać do Kurjera Pozn. pod zdg 98 867

Za
pożyczkę 500 stała posadę służącej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 805

Radjotechnik
na stałą posadę na prowincję potrzebny Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 98 814

Służąca
zupełnie samodzielną z dobrem gotowaniem i prasowaniem sztywnej belfony potrzebna od 1. 1. Poznań, Wierzbice 13 m. 6 zdg 98 816

Potrzebna
gospodyni - kuchmistrzynie od 1. 2. 34 z dokładną znajomością gotowania i hodowli drobiu. Uwzględnia się świadectwo tylko z dłuższym pobytom. Warunki, wiek i kancją świadectw do Kurjera Pozn. zdg 98 979

Dziewczę
do posady uczni'a potrzebna. Adres Kurjer Pozn. zdg 98 975

Posługaczka
uczni'a trochę gotowania potrzebna do starszej pani, Starościńska 10, m. 20 zdg 98 933

Młodszy ogrodnicy
potrzebna na majątek Zgłoszenia z załączeniem odpisów świadectw oraz podaniem krótkiego życiorysu należy skierować do eksp. Kurjera Pozn. zdg 98 920

Krawcowa pierwszorzędna
tylko praktyka szwalniczk mładowych, potrzebna. Świadectwa „Femina” Fredry 3. zdg 98 018

Fryzjerka
może się zgłosić św. Marcina 24. zdg 98 032

Fryzjerka
potrzebna, procent lub pensja. Kozia 19 zdg 98 056

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych od zaraz lub 1. 1. 34. Zgłoszenia Paskowa 2, m. 5 zdg 98 963

Młodszy
inteligentny ekspedient obeznany z artykułami sportowymi, panienka jako sła pomocnicza z branzji obuwicznej mogą się zgłosić natychmiast Dom Sportowy, Św. Marcina 33. zdg 98 950

Kto
pożyczy 1000-2000 zł, otrzyma posadę naucz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 146

Humor zagraniczny

— Ludzie mówią, że ze mnie brudny człowiek, tymczasem jestem winien 20 złotych pracze! (Le Rire - Paryż). S. F.

Zarządczyni - gospodyni
inteligentna, do prowadzenia gospodarstwa w samotnej osobie w opozym domu potrzebna. Zgłoszenia ze świadectwami uprasza się do Kurjera Pozn. zdg 98 943

Dziewczyna
młodsza, uczni'a, czysta z dobrem gotowaniem do wszystkiego potrzebna Koefanówek 9/1 m. 12 zdg 98 941

Kierownik
działu mechanicznej ręcznej obróbki metali z wyższym lub średnim wykształceniem technicznym, z dłuższą praktyką i gruntowną znajomością fachu, młody i energiczny, potrzebny od zaraz. Oferty szczegółowe z odpisami świadectw i życiorysem do Kurjera Pozn. pod dz 2715. Na oferty nieprzyjęte odpowiadzi nie będzie.

Potrzebna
stenotypistka do przedsięwzięcia na prowincji niedaleko Poznania Zgłoszenia do eksped Kurjera Pozn. zdg 98 2741

Posługaczka
całodzienna za utrzymanie Półwiejska 34 - 5 zdg 98 169

Kucharz
wiekszego pensjonatu Zakopanem potrzebny zaraz - Zgłoszenia pierwszorzędnych sił, odpisami świadectw, warunkami do Kurjera Pozn. zdg 98 168

Dziewczyna
czysta uczni'a z samodzielną gotowaniem potrzebna 1. 1. Kofliński Marsz Focha 170 skład zdg 98 107

Uczennica
do składki rzeźniczką potrzebna zaraz tylko pozamiejscowa. Waberski, Chwałczewo 24. zdg 4792

Służąca
do wszystkiego. Bukowska 33, m. 7. zdg 98 140

Dziewczyna
z samodzielną dobrem gotowaniem, do wszelkich prac domowych przyjmie. M. Sellowa Plac Wolności 10, m. 10. Zgłoszenia od 7-8 wieczorem. zdg 98 962

Uczeń
fryzjerski może się zgłosić - utrzymaniem lub bez. Kamieński, mistrz fryzjerski, Wronek ul. Półwiejska 3. nr 7341

Biurowego
(wa) inkasenta młodszego kancją 400 - przyjmie Oferty Kurjer Pozn. zdg 98 105

Uczennica
potrzebna. Prasowalnia Rzeczypospolitej 2. zdg 98 103

Posługaczka
przed południem Wębrzkiego 2, m. 15. Zgłoszenia 4-6. zdg 98 997

Dwie elewki
z lepszemu domu potrzebne zaraz. Mielżyńskiego 3 front. Serwo. zdg 98 133

Kucharka
z dobrem gotowaniem potrzebna zaraz. Zgłoszenia Restauracja w Rzeźni Grochowski Łaki. dz 2761

Służąca
do wszystkiego potrzebna od 1 stycznia. Waberski, rzeźnicztwo, Chwałczewo 24. rz 4 793

Kino „Moje”
dawniej „Odeon” od 23 wyświetla najweselejszą komedję „Buster Kaetonem „Pośrednik miłości” Smiech! Werwa! Humor! zdg 98 900

Kino „Sfinks” Liljanka
chce się rozwiść - z Henry Garatem - ośmielający przeboj portji 817

Pomocnik gastronomiczny
z dobrimi świadectwami od zaraz potrzebny „Moulin Rouge” Kantaka 8/9. Pz 6456-52 12